

Eachtra lomnochtain
Eachtra lomnochtain

PB
1397
E187
1920Z

From the Library
of
PÁDRAIG Ó BROIN

EAĆTRA
Lomnoćtáin

ARNA CUR IN EAGAR LE
HEOIM MAC NÉILL, B.E., D.LIT.

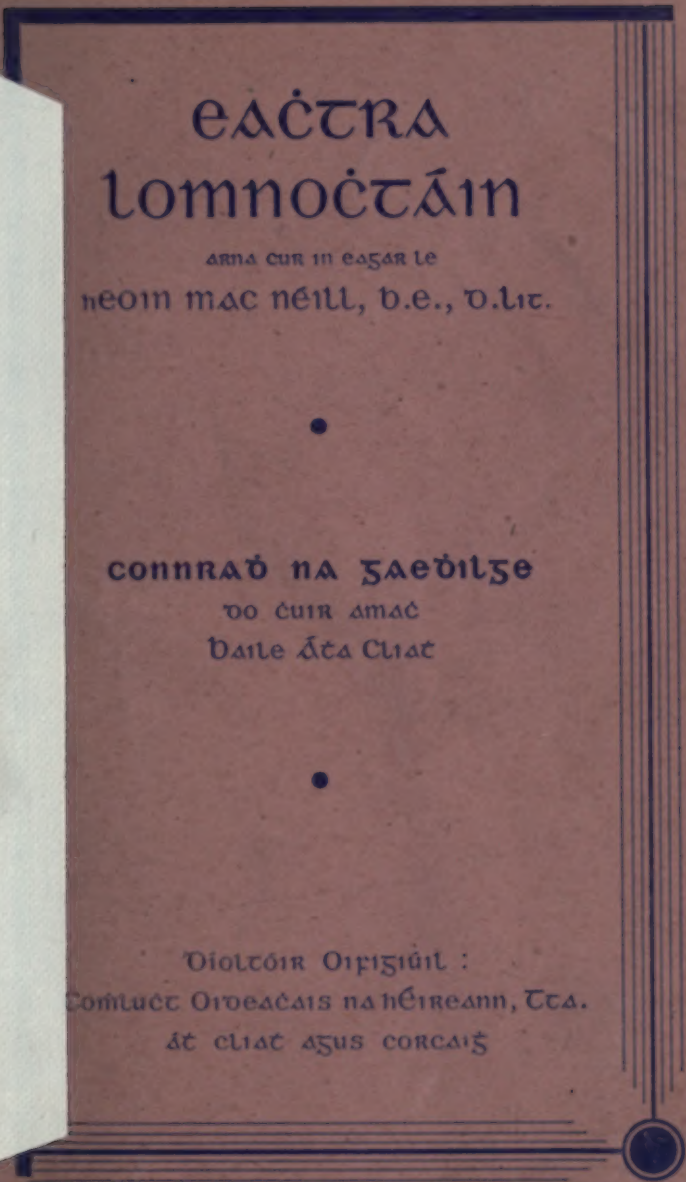
•

CONNRAÐ NA ZAEBILZE

DO CUIR AMAC
DAILE ÁTA CLIAĆ

•

ÓIOLTOIR OIFISIÚIL :
COMLUÉT OIDEACÁIS NA hÉIREANN, T.T.A.
ÁT CLIAĆ AGUS CORCAIḠ

Kachtra
ΕΔΪΤΡΑ

ΛΟΜΠΟΪΤΑΙΝ

anna cur in easar te
NEOM MAC NEILL, B.E., D.LIT.

CONRAD NA ZAEBITZE
DO CUR AMAC
Daire Δετα Cliait

Όλοτοίρ Οίφισίτ :
Comluet Oideadais na hEireann, T.A.
Δε cliait agus corcais

PB
1397
E187
1920z

Foilsíod an téacs seo den céad uair, mar don le
naistriúcan Béarla, in Irisleabhar na Saedilge, Imleabhar
VIII-IX, 1897-99. Cuireadh atléo ma díad sin air agus
foilsíod i bfoirm leabair é. Níl don achrú déanta ar an
téacs san eagrán seo ac na dearmaid cló a ceartú.

RÉAMNÁ

Tá tuairim is tríocha lámscríbhinn ann ina bhfuil leagnaíochtaí d'Eacra Lomnoctáin. Tá cuid mair acu nac bhfuil iontu ac bliain den scéal. Sa gcuid eile, is é an leagan gearr (as criochú as veireadó. \$50 den téacs seo) is cuimhneanta. Timpeall 1740 a scríobadh an lámscríbhinn is sine acu agus scríobadh an ceann is veireannai díob timpeall 1860. I gcúige Múhan a scríobadh an cuid is mó acu, ac tá cupla ceann ann ó Cúige Uachtair, ó Cúige Connacht agus ó Cúige Laigean.

Is cosúil ó Lionnaire na Lámscríbhinní gur scéal é Eacra Lomnoctáin a taitní go mór le daoine idir an t-ochtú agus an naoú haois déag. D'éirí aontas, b'féidir, ar léiteoirí an lae inniu gurb amhlaid a bhí. Ac ní mór cuimhneamh ar dá rud le breitiúnas cóir a tabairt ar scéal den éineál seo. Is iad sin—an difríocht idir an dá linn, agus an mod ar scaipeadh an scéal.

Táinig achrú saoil, nac dtuigtear a méid de gnát, in Éirinn sa leat veirid den naoú haois déag. Is iomaí údar a b'féidir a lua leis an achrú sin—an gorta, na gluaiseachtaí polaitiúchá (go háirithe cogadh na talún), an t-achrú sna bealaí taitil, na scola " náisiúnta ". Da veacair liosta iomlán de na fáctanna leis an achrú sin a tabairt, ac b'féidir gurb é leatnú an Véarla agus, lena éis sin, lagadh na Saeitge an fáct is mó díob. I dtús na naoú haoise déag bhí an Saeitge dá tabairt mar gnát-teanga i ngach páirt den tír, fiú ar chóirinn Baile Áta Cliat. Fá veireadó na haoise bhí an Saeitge brúite siar go dtí contae an iarthair—Saeitíocht an lae inniu—agus bhí an Véarla tagta ina háit. Leis an mVéarla glacadh a veag nó a mór le nósmaireacht agus le caigheán litearta an Véarla.

In éineacht leis an achrú sin, achrú mí-nádúrta, féadaimid a rá, bhí an t-achrú nádúrta ann a bhí i ngach tír ó aois go haois : achrú sa rud a tugas taitneamh do na daoine sa tír, go háirithe i gcúrsaí litríochta agus ealaíon.

Ná veanaimis vearmad den dara pointe ac oiread. Ní hé an éas a léití na scéalta seo mar léimide anois iad. Is amhlaid a hinsití de glór déil iad, mar hinsítear a léiteoidí fós i bpáirteanna den tír. Dionn brí sa bhfocal a cloistear dá inseacht nac mbíonn sa bhfocal a léitear.

Ag an am céanna ní bíonn an cluas com gear leis an tsúil.
Ní miste léi an t-átrá.

Luað ceana go raib dá leagan ann den scéal seo, an ceann atá i gclo sa leabhar seo, agus ceann a críochnaíod ag deireadh §50 den leabhar seo. Ós coitianta an leagan gearr sna lámscríbinní, is cosúil gur b é ba coitianta dá aicris. Scéal iomlán é ann féin. Ac is é ruo atá sa leagan fáda chuasact de scéalta gearra curta i ndiaid a céile gan dá gceangal le céile ac snáite caol. Is furasta a samlú go b'áspad an scéalaí ar lár iad nó go gcuirfeadh sé isteach iad do réir mar beadh an t-am nó an caoi feiliúnac aige cuise. De gnát is dóca nár innis sé ac an leagan gearr. D'féidir, go deimhin, gur b é an leagan gearr sin an scéal bunaid fá eacra lomnoctáin (is ar éigin atá tagairt do lomnoctáin ná don Oileán Oilpe ó §51 amac), agus gur cuireadh na mion-scéalta eile leis do réir a céile do réir mar d'feil sé fá a baint as.

Sampla maic é an scéal seo de na scéalta fiannaíocta. Níl sé com maic, áfac, leis an gcuid is fearr acu. Tá rian an meata air. Do réir mar bí an sean-léann ag imeact bí an acmann litríocta ag dul i laige. Tá sin le feiceáil ar na scéalta a scríobadh, mar scríobadh eacra lomnoctáin, nuair a bí an sean-léann ag titim. Is beag de cumas ná de snastaact na sean-litríocta a bíos iontu.

ÉAMONN DE NÓIR

EACTRA IOMNOCTÁIN AN TSLÉIBE RÍFFE

AON DE LAETIB DÁ RAIB FIONN MAC CUÍNAILL
AGUS MAITE AGUS MÓR-UISTLE NA FÉINNE
MAR AON LEIS, AS AMARC AR ÉUAN LEATAN-
MÓR LÁN-DOIBINN LUIMNIĞ, AGUS IS É FÁC FÁ
DTÁINIĞ ANN AN LÁ SIN, FÍOS AGUS AISLIĞ DO
CONAIC FIONN AN OÍCE ROIME SIN, .i. SO DTIOCFAD
OLLPIAST MÁRA I DTÍR ANN AGUS SO SLOISFEAD
DÁ DTRIAN NA CAÉRAE INA CRAOS. A HAITLE NA
HAISLIĞE SIN DO DÚISIĞ FIONN AS A ÉODLAÓ,
AGUS DO SMAOINIĞ SURB EACTRANNAE NÓ ALLMURAE
DO TIOCFAD I DTÍR ANN.

2. IOMTÚSA FÍNN, TÉID ARNA MÁRAE D'IONSÁI
LUIMNIĞ ÉUN GLÉAS COIMEÁDTA DO ÉUR AR AN
SCUAN AGUS AR CAÉAIR LUIMNIĞ AR-ÉANA, AGUS
DO ÉUR TIONÓL AGUS TIOMSÚ AR MAITIB MUMÁN ;
AGUS AR DTEAÉT I LÁCAIR DÓIB, TÉID I NDÁIL
COMAIRLE, AGUS IS Í COMAIRLE DO CRÍOCHAIÓD
LEO, NAONÚR DE MAITIB AGUS DE MÓR-UISTIB
NA FÉINNE DO ÉUR AS CUÍDÁE AN ÉUAIN SO CIONN
COICÍS, AGUS I SCIONN NA RÉ AGUS NA HAIMSIRE
SIN A SCOMLÍON EILE DO ÉUR INA N-ÁIT, AGUS
LEANÚINT DEN ORDÚ SIN SO CIONN BLIANA, SO
N-IMEÓD BRÍ NA HAISLIĞE SIN MAR BA ĞNÁCAE ;
AGUS AS SEO ANMANNA AN NAONÚIR LAÓE DO FÁĞAD
AS COIMEÁD AN ÉUAIN AN T-AM SIN—ĞOLL ĞLAN-
DÉIMEANNAE MAC MORNÁ, ĞARB ĞARB-FOLTÁE
MAC MORNÁ, OSCAR AN-ĞLONNAE MAC OISÍN,
DIARMAID DÉID-ĞEAL DREAE-ĞOLÁIS Ó DUIDNE,
ĞLAS MAC DONĞEARDA DÉARRÁ, FAOLÁN FEARĞA
MAC FÍNN, LIÁĞÁN LUAIMNEAE Ó LUACAIR DĞEÁĞAID,

ART ÓG MAC MORNÁ, AGUS FEAR MILLTE AGUS MÓR-
BUARCA SACÁ CUIDEÁCTAN, .1. CONÁN MAOL MAL-
LÁCTAC MAC MORNÁ.

3. CÍO TRÁCT, CEILIÚRAID FÉIN AGUS FIONN DÁ
CÉILE, AGUS CUAIG SOLL AGUS A CUIDEÁCTA AG
GLACADÓ AEIR AN CUAIN CÚR-BÁIN; AGUS AR
MBEIT AG TAISTEAL AN CUAIN DÓIB, DO CONAICEADAR
AN BARC BEANNAIC CUCU SAC NÓIREAC, AGUS NÍOR
STADADÓ LÉI DEN RUACTAR SIN SUR SÁB CALAFORT
OS A SCOMAIR; AGUS AN T-AM DO SILEADAR
IOMAD CURADÓ AGUS CATMÍLE DO TEACT AISTI,
NÍ FEACADAR AC DON ÓGLÁC BA MÓ UAMHAN AGUS
URGRÁIN D'FEARAIB NA CRUINNE. ÓIR IS ANLAIDÓ
BÍ AN T-ÓGLÁC SIN, NÍORB AIRDE SEOL-ÉRANN
LOINGE LÁN-MÓIRE NÁ SAC LORSA LEIS, AGUS
NÍOR CAOILE LORSA CAORAC NÁ SAC LORSA CRUADÓ-
CUISEANNAIC DÓIB, AGUS NÍOR LEITNE BÉAL BÁID
NÁ BEAG-LOINGE NÁ AN DÁ SPÁIG LEACNA DO BÍ
AR AN DÁ LOM-LORSAIN DO BÍ FÁN ÓGLÁC SIN,
AGUS NÍOR MÓ MAOILINN MAOL-ÉNOIC NÁ AN CEANN
CLUAS-LOM DO BÍ AIR, AGUS AN BÉAL DO BÍ AIR
LÁN D'FIACLAIB FADA BUNÓRCA; AGUS DO TRIALL
CUCU FÁN DTOICIM SIN, AGUS SÉ SUR SEARR UACU É,
IS FADA DO BÍ SÉ AG TEACT DÁ N-IONSAÍ LE TROIM-
EACT A CINN AGUS ANBAINNE A COS, AGUS AR
DTEACT INA LÁTAIR DO ÉROM A CEANN AGUS D'FEAC
A GLÚN AGUS DO CLAON A COLANN, AGUS DO BEAN-
NAIG TRÍNA DÉITIB ADARCA DÓIB MAR AN SCÉANNA.

4. DO LABAIR SOLL AGUS IS É RO RÁIG, "CÉ
TÚ, NÓ CÁ HAINM ATÁ ORT, A FÍR MÓIR? NÓ
CÉ TÚ FÉIN D'FOLAIB UAISLE NÓ ANUAISLE AN
DOMAIN? ÓIR IS UAMHAIN ANAICHTID LINN DO
DEALB AGUS DO DÉANAM, ÓIR NÍ FACAMAR T'INNEALL
NÁ T'ÉAGOSG AG TEACT DON TÍRSE RIAM, AGUS

níor síleamar do leicéid do beic ar droim talún ”.

5. “ Ní ar olc leatsa táinig mé don tírse, a ri-míle ”, ar sé, “ ac ar maite leat féin agus le fiannaib Éireann uile, óir is ionmáin liom fianna glan-áille Sael, ac go háiríte tusa agus clann t’átar, de b’rí go raib mé bliain agus trí ficid ag iompar scéite agus claidhíní doo sean-átair agus a cómpad eile doo átair, agus fuaireas ór agus ionmáas, seoidé maoine agus mór-sáidreas uactu, agus atá mo dóicín de gac uile maiteas saolta agam anois, agus mé féin agus mo baintéile ar gcaiteam deirid ar n-aoise agus ar n-aim-sire, agus gan de clainn ná de shliocht beo agaim ac don iníon, agus go bfuil an iníon sin ar mnáib áille an domáin ; agus is é is mian liom anois tusa agus a bfuil ic focair ansó d’fiannaib Éireann a tabairt liom don áras éonaite ina bfuilim, óir ní cian ón gcuan so é. agus gac ór agus gac ionmáas dá bfuil agam mar don lem inín a tabairt do duine éigin d’uaislib na féinne, agus mo dóicín a beic agam féin dá n-éis ; agus dom dóig nil rí ná flait san domán nac bfuil a díol de mnáoi agus de spré iontu, agus in oileán mara bím, agus is mé féin is triac agus tiarna air.

6. “ Agus is amlaid éarla dom an t-oileán sin d’fáil, an t-am do bí t’átair agus drong d’fiannaib Éireann maille leis ag gabáil ceannais na serióc agus ag tabairt iartaí an domáin fá smaect agus fá ard-éios d’fearaib Éireann ; agus ag fillead dúinn adaile, u’éis an ard-éiosa sin a tobac go mbua-cóscar,

TARLA SINN SAN OILEÁN I MBÍMSE, AGUS DO CÓN-
 AÍOMAR TAMALL ANN DO ÉUR SCÍOSA AGUS ANRÓ
 ÓINN, ÓIR DO TAITNIȚ AER NA HÁITE LINN. AGUS
 IS Í COMAIRLE DO CRÍOCHNAÍOÚ LINN, MISE U' FÁSGÁIL
 AS COIMEÁD NA HÁITE SIN, MAILLE LEIS AN IONMAS
 DO TUGAMAR AS CRÍOCHAIB IMÉIANA AN DOMÁIN
 U' FÁSGÁIL I DTAISCE ASAM FAD COMAIRSE, A
 ŠOILL, NÓ ŠO DTIOCPAD DOIS AGUS OIRBEART
 DUIT, ÓIR NÍ RAĐAIS AC IN DOIS DO TRÍ MBLIAN
 AN T-AM SIN ; AGUS NÍORB FADA U' ÉIS TEACT IN
 ÉIRINN DOT AĐAIR ŠO ĐFUAIR SÉ BÁS, AGUS U' ÉIRIȚ
 IMREASÁN IDIR MAITIB CONNACT TIMPEALL CEAN-
 NAIS NA CRÍCE, ŠO NĐEACAȚ AITREAB AN OILEÁIN
 AS A ŠCUIMNE, AGUS U' FAN ASAMSA Ó ŠIN I LEIT."

7. ANSIN DO LABAIR ĐIARMAID Ó ĐUIDNE
 AGUS IS É ADÚIRT, " AN Í SIN DEALB AGUS ĐÉANAM
 DO BÍ ORT AN UAIR SIN ? ÓIR IS IONAD LIOM
 TRIACT NÓ TIARNA SA ĐOMAN A TADAIRT TUILLME
 NÓ TUARASTAIL DOT LEITÉID U' AINMÍ ANCUMTA,
 AGUS ŠO HÁIRITE RÍ CONNACT AS A RAIB IOMAD
 CURAD AGUS CATMÍLE AR A CUMAS FEIN, AGUS
 FÓS IS IONAD LIOM SEIĐE NÁ MAOIN, INIS NÁ
 OILEÁN SA ĐOMAN U' FÁSGÁIL AR CUMAS DON ĐUINE
 AMÁIN, AGUS ŠO HÁIRITE IPREANNAC ĐIABLAÍ
 MAR TUSA, AGUS ŠILIM, MÁ TÁ AN INÍON MAR DO
 ĐEIR TÚ TUAIRISC UIRTI, NAC TUSA A HAĐAIR NÁ
 DO MACASAMLA U' AINMÍ."

8. " NÁ HADAIR SIN, A MÍC UÍ ĐUIDNE," AR
 CONÁN, " ÓIR NÍORB FEIDIR DON ĐUINE INS AN
 SAOL ŠO DO TOŠAD ĐOB FEARR ĐÁ COIMEAD NÁ
 É, ÓIR NÍ ĐEAD AIŠE AC SEASAM I RAĐARC AN
 CUAIN, AGUS NÍL CABLAĆ AR BIT DO CÍFEAD É NAC
 RAĆAD LE ŠEALTAÍOCT, LE SCEIMLE AGUS LE
 SCANRAD ROIME ; AC I ŠCÁS SCÉITE U' IOMPAR
 ĐOM AĐAIRSE NÁ ĐOM ŠEAN-AĐAIR, NÍ ĐEARNA,

AGUS FÓS NÍOR ÉUIR A ÉOS AR ÉALAM NA hÉIREANN
RIAM ZUS INNIU. ZÍO EA RAÉATSA DON LOING,
AGUS MÁ TÁ AN T-OILEÁN MAR DO BEIR SÉ TEIST
AIR, ATÁ CUIO DÁ COMAIRTEAIB SA LOING."

9. NÍOR ÉUIR AN T-ÁCÁÉ SUIM SA bFEAR MAOL,
AC D'FREAGAIR ÚIARMAID, AGUS ADÚIRT, " NÍ
HAMLAID TÁ, A ÚIARMAID," AR SÉ, " ÓIR NÍ
NÍ SIN DEALB NÁ DEANAM DO BÍ ORMSA AN UAIR
SIN, AGUS NÍ MÓ FÁGAD IM DONAR SAN OILEÁN MÉ,
ÓIR DO FÁGAD NAONÚR DE GLAIRIB ZLAN-ZAISCIÓCA
ZNIOM-ÉACTACA IM FOCAIR ANN, AGUS FÓS DO BÍ MÉ
FÉIN ÓZ ÁLAMN ILDEALBAC AN T-AM SIN, AGUS
ZAIL ZAISCE AGUS ZNIOMACT IONAM. ZÍO EA
NÍOR ÉARLA DEAN AZ DON DUINE DEN VEICNIÚR
AC AZAMSA, AGUS IS Í COMAIRLE RINNEADAR
EATARTU FÉIN FEALL A DEANAM ORMSA AGUS AN
DEAN A BEIT ACU FÉIN.

10. " DO CRIOCHAIOD AN COMAIRLE SIN LEO
ZUS DO CEAPADAR OÍCE ÁIRITE CUN BÁIS D'IMIRT
ORMSA, AGUS IS É ZLÉAS BÁIS DO CUIREADAR
ORM, IONAS NAC ZRÁINFEAD AN DEAN IAD TRÍM
BÁS, .I. LUIBE AGUS LUSA NÍME FUAIREADAR
SAN OILEÁN D'ULLMÚ DOM, DO BÉARFAD MO BÁS
AMAIL ZUR BÁS DE ÉAIM DO ZEOBAINN. DO
RINNEAD AMLAID SIN AGUS D'FÁGADAR AN DEOC
NÍME AR SLÍ A HÓLTA AZAM SA ZCORN AS AR ZNÁCÁÉ
LIOM DEOC D'ÓL AR NDUL A COULAD DOM.

11. " DO BÍ AN CORN LIONTA AR ÉAOB NA
LEAPA SAN OÍCE AGUS IDIM DEOC AS, AGUS RÁMIG
DOM ÍNNAOI ZUR ZAD RABARTAS ÉARCA Í, AGUS
D'IARR AN CORN ORMSA, ZO N-IDEAD DEOC AS.
ÉUGAS-SA SIN DÍ. CÍO ÉRÁÉT, AR N-ÓL NA DÍ
DÚINN DO ÉUAIG ÁR ZCIALL AGUS ÁR ZCEADFAI
UAINN, ÁR NEART AGUS ÁR MBRÍ, AGUS ÉICEAMAR
ARAON Í DEAISIB AGUS Í DEÁMNEALLAIB BÁIS

AGUS BUATH-OIBIÓ ; AGUS AR DTEACÉ NA MAIÓNE,
TÁINIS DRONG ACU ISTEAC D'FÉACAIN AN RABAS-
SA MARB, NÓ CONAS DO BÍ FOIGNE NA MNÁ D'ÉIS
MO BÁIS, AGUS IS AMLAIÓ FUAIREADAR SINN
ARAON MARB. TÉIÓ SUS AN MUINTIR EILE AGUS
INSIÓ SIN DÓIB.

12. “ SABAIO ANSIN AS AIFEARADÓ A CÉILE
TRÍ BÁS NA MNÁ, AGUS TRÍ FEALL DO DÉANAM
ORMSA AGUS SAN AN BEAN A BEIT ACU DÁ BARR.
TÁINIS DE SIN SUR SABAODAR AS TUARSAIN A
CÉILE SUR COMTITEADAR UILE BONN LE BONN AR AN
LÁTAIR SIN, AGUS NÍ RAIÓ NEAC FIR NÁ MNÁ BEO
SAN OILEÁN AC AN INÍON ATÁ ASAMSA DO BÍ I
SCIONN A CÚIS MBLIAN, AGUS MISE AGUS MO
BEAN DO BÍ I RIOÉT BUAN-ÉASA BÁIS. CIÓ TRÁÉT,
DO BÁMAR TRÍ LÁ AR AN ORDÚ SIN, AGUS AN INÍON
AS TRUAIG-ÉAM OS ÁR SCIONN, AGUS I SCIONN NA
RÉ SIN TÁINIS MOTÚ ANMA IONAINN AGUS LUAILL
BEO INÁR MBALLAIB, AGUS DO TUS AN INÍON BIA
AGUS DEOC CUSAINN AGUS TÁINIS AN RIOÉT SO
ORAINN, AGUS ATÁIMIO AMLAIÓ Ó SIN I LEIT.”

13. “ MÁS EA,” AR DIARMAIO, “ CONAS DO
SEIB SIB BIA NÓ DEOC AGUS SAN SAN OILEÁN AC
TÚ FÉIN AGUS DO BEAN AGUS T'INÍON ? ”

“ ATÁ DE MÉIO TORADÓ AGUS TÁBACÉ AN OILEÁN
DÁ MBEIDIS FIR ÉIREANN ANN SO BFAIGIÓIS A
NÓÓTÁIN BÍÓ AGUS DÍ ANN,” AR AN.T-ATAC.

“ SIÓ MAIT A N-ABAIR TÚ,” AR DIARMAIO,
“ NÍ MOLAIM FÉIN DUL AR T'IONTAOIB, NÁ DO
BIA NÁ DO DEOC A BLAS, ÓIR NÍ MEASAIM SUR
DUINE CÓIR TÚ AGUS IS É MO TUAIRIM SUR TÚ
FÁC NA HAISLINGE DO TAISPEÁNADÓ TIMPEALL
AN ÉUAIN SEO, .I., OLLPIAST ADUAFAR, ÓIR NÍ
NINEALL DUINE ATÁ ORT.”

14. Dála Conán do éuaig d'ionsaí na loinge' agus ar rochtain ann dó, d'éirig de léim lúfair lán-éatúroim d'urllannaib a slea agus de éran-naib a éraoiseac, gur gab leitead a dá donn d'urllár na loinge, agus téid síos inti, agus dob Alainn lena feiscin í, agus do bí inti ionad de liasaib lán-tsoilseaca, agus de clocaib uaisle tíre na nIndear nÓrta, agus ní dob ansa le Conán ná iad sin uile, mórán de diaib saora so-caife agus de deocaid so-blasta so-óla, agus do gab as tiomsú agus as tacar gaca dea-bid dá bpaca ann fána díceall, agus ar mbeic dó sác d'éirig ar éorr tosaig na loinge agus do scairt agus do liúig ar Diarmaid, ar Oscar agus ar Söll agus ar các uile, dá rá leo teact don loing, agus nac rabdar in aon áit riamh dob doibne, agus muna dtiocfaois go raead féin don tír ó dtáinig an long sin, agus nárb fearr leis ní dá dtiocfaó de ná olc agus imreasán.

15. D'éiríodar an érong dea-laoc sin agus do érialladar éum na loinge, agus Diarmaid ó Duibne as toirmeasc an turais sin ortu, ac níor gabadarsan uairé é, ac triall rompu; agus ar ndul isteaé dóib sa loing, dob ionad leo an mór-éatúil do fuairéadar inti agus feabas an bid agus na dí fuairéadar rompu ann. Do cáiteadar a leor-dóctain de nua gaca bid agus de sean gaca dí, agus do labair Diarmaid agus is é adúirt, "Síd cartannaé tusa linn, a ógláic, ní bpuaireamar fios t'anma uait pós, ar son an éuirid seo a tabairt dúinn."

16. "Lomnoctán an tSléibe Riffe is ainm dom," ar sé, "agus ó ériocaid áille na

hAfraice dom." "DAR MO CUBAIS," AR DIAR-
MAID, "IS BEAG D'AR SCARAIÖNE SNA CRIOCAIB
SIN, ÖIR IS MINIC A TUGAMAR ÁR AGUS EASPA
ORTU, AGUS LOISCEAMAR A NDÚNTA AGUS A NDEA-
DAILTE, AGUS IS IONADÖ LIOM DON A TEACT ÖN
SLIOS SIN LE SOCAR NÁ MAITEAS DÚINN." ANSAN
TUG LOMNOCTÁN SRIAN AGUS ÉASCA, MUIR AGUS
TÍR, I SCORAIOCT AGUS I SLÁNAIOCT SURD FÍOR
SAC A NDÚIRT.

17. A NAITLE NÁ MBRIATAR SIN DO TÓGADAR
NA SEOLTA SAIDRE RÓ-ÁILLE, AGUS DO BÍODAR
AG TAISTEAL NA MARA RÓ-ANFAIDÖ SO CEANN NAOI
LÁ, AGUS I SCIONN NA RÉ SIN DO CONAICEADAR
TÍR TAITNEAMNAC AGUS POSCADÖ DLAINN OILEÁN
AR A SCOMAIR ; AGUS TÉID I DTÍR ANN, AC CONÁN
D'FAN SA LOING, ÖIR NÍORB ÁIL LEIS AN BIA AGUS
AN DEOC SÁR-MAIT DO BÍ INTI D'FÁGÁIL SAN CAIT-
EAM, AGUS ADÚIRT NAC FÁGADÖ AN LONG COICE
SO N-ÍOSPADÖ AGUS SO N-ÓLPADÖ A RAIB DE BIA
AGUS DE DEOC INTI ; AGUS TAR ÉIS A COIRP A
LÍONADÖ, DO TIT I DTOIRCIM SUAIN AGUS SÍOR-
CÖDLATA.

18. DÁLA AN OCTAIR CÚRADÖ EILE D'FÍANNAIB
ÉIREANN, DO CÚADAR DON DÚN AGUS LOMNOCTÁN
MAR EOLAÍ ACU, AGUS AR NDUL ISTEAC DÓIB ANN, BA
MÖR AN TÓGÁIL INTINNE AGUS MEANMAN DO LUCT
SALAIR AGUS EASLAINTE BEIT AG FÉACAIN AR AN
DÚN RÍOGA RÓ-MÁISEAC SIN ; AGUS NÍ BFDUAIREADAR
ISTIG ROMPU ANN AC DON CAILLEAC AMÁIN CRUAIDÖ-
CUISTEANNAÖ LOM-ÖNÁMÁC BA MÖ UAMÁN AGUS
URGRÁIN DEN DROING DÁONNA ; ÖIR BA SAMAIL
LE RINN SLEIGE SAC IONGA FADA FÍOR-SONTA DÁ
RAIB UIRTI, AGUS BA SÁIRBE NÁ MONG CAPAILL
AN FIONNADÖ DUB-SRÁNNÁ DO BÍ AR A MAILLÍB
MOCLAÖA MONG-FADA, AGUS CLAG-SÚILE DEARGA

braicáí fíor-Doimne fána héadan garb meirgeac
 mí-sciamaic, agus ceann uirtí mar oigean
 méiseála, agus serog-muineál mar fearsad
 ag iompar an smurla glas-léit éinn sin, agus
 ba airde í de trí troite ná an Lomnoctán,
 agus í arna folcáid de éraicidí broc agus feara-
 póe ionas gur anaéam mór, an-uamán, agus an-
 acmáinn don féacáin amáin a tabairt uirtí
 agus dob ionad ná deacádar na curáí calma
 sin i sceon agus i ngealtaíocht ar feiscin a
 hurgráine.

19. Síd ea do dí iníon mall-roscaic mí-
 dealbac grua-dearg crúc-álainn, dob fearr
 ureac, dealb, agus déanam de mnaid an
 domáin go com-iomlán, agus í ina suí i sca taoir
 óir ar a scionn. Do labair Lomnoctán agus
 is é adúirt, "Suigi, a fíann Éireann, agus
 gurb é fíor-rún fíor-éaoin fíor-milis bur mbeata
 agus bur sláinte agus ná gabáid uamán ná
 gráin síd roim an mnaoi úd, óir is í síúd mo
 deansa, agus d'innis mé a tuarascáil ceana
 tuid." "Dar mo briacáir," ar Diarmaid ó
 Duibne, "gur mór den domán do síúileas
 agus ná faca mé in mo síúltaid bur leicéir
 de lánúin, agus dom dóig ná feicfinn dá
 síúlfinn an éruinne."

20. Ansan do labair Lomnoctán agus is é
 adúirt, "Éirig, a iníon, agus tabair deoc
 éun na maite seo ó Éirinn." D'éirig an iníon
 go haimleasc mí-tapaíd, óir ba trua agus ba
 leasc léi an buíon álainn arm-gléasta do
 millead san eac san comlann, agus go háirite
 feillebeart do déanam ortu. Ac ceana do
 tug sí an corn cumdaite léi, agus ibid fíann
 Éireann deoc as, agus dar leo féin níor

IBEADAR RIAM DEOÍ BA TAITNIÚLA NÁ AN DEOÍ
 SIN ; AGUS AR N-ÓL NA DÍ DON FEAR DÉANAC DO
 TITEADAR A N-AIRM AS A LÁMAIB, AGUS DO CUAIG
 A NEART AGUS A LÚC AR DEARMAD UACU AGUS DO
 CLAOCLAIĞ A NDEALB AGUS A NDEANAM, AGUS DO
 BĀDAR AS FEARTAINN ALLAIS LE HANDBAINNE, AN
 BUÍON LAOÓRA SIN NĀR ĞĀB ĞRĀIN ROIM DĀ MĒIO
 CROM-NIRT NĀ TÓIR DĀ DTĀINIS ORTU, IONAS NĀC
 AITNEOÓ CARA NĀ COMPĀNAC IAD TRÍ MEIRFEACT A
 NĞNĒITE AGUS OLCAS A ĞCRUTA.

21. AGUS AR MBEIT INS NA RIOÓTAIB SIN DÓIB,
 D'ÉIRIĞ AN PĪAST ANAITNIO AGUS AN DÚIL DIABLAÍ
 AGUS AN T-ATAÓ UAFAR URĞRĀNNA, AGUS DO MUIĞ
 A ĞEAN ĞÁIRE AIR AGUS ADÚIRT, " A FĪANN ÉIR-
 EANN, CONAS TAITNÍONN LIB AN RIOÓT INA BĞUIL SIB
 ANOIS ? ÓIR IS MÓR M'FALTANAS LIB, ÓIR IS É
 ĞOLL MAC MORNĀ DO MĀRAIĞ M'ĀTAIR AGUS MO
 DÍŚ DEARTĀR, AGUS IS É OSCAR MAC OISÍN DO
 MĀRAIĞ DEARTĀIR M'ĀTAR, .1. CROM NA CRAIĞE,
 AGUS IS É DIARMAID Ó DUIBNE DO MĀRAIĞ DEAR-
 TĀIR RÍ NA CRÍCE SEO, .1. RÍ AN OILEÁIN DOILPE ;
 AGUS IS IOMAÍ ANORLANN TUG FĪANN ÉIREANN INS
 NA CRÍOÓAIB SEO RIAM ; AGUS ATĀ SÚIL AGAMSA
 SIN DO DÍLT ORTU ĞO MAIT ANOIS, ÓIR MEALLPAID
 MÉ FĪANN ÉIREANN UILE AMĀIL DO MEALL MÉ SIBSE ;
 ÓIR DO BÍ MÉ I BĞOITRIB DOIMNE IPRINN Ó BÍOS
 I ĞCIONN MO ŚEACT MBLIAN, AS FOĞLAIM ĞLIOCAIS
 AGUS ĞINTLIÓÓTA, IONAS NĀC CUMĀCTĀÍ DUINE I
 NORAÍÓÓT AGUS I NĞINTLIÓÓT NĀ MÉ ; AGUS NÍ
 DĒARĞANN ARM ORM, AGUS DO BAINFINN NA CINN
 DÍBSE SAN ĀIT I DTARLA MÉ LIB, MURA MBEAD
 ĞO ĞCAITPEAD RÍ AN OILEÁIN SEO AGUS MÓR-UAISLE
 NA ĞCRÍOÓ ATĀ I BĞOĞAS DÓ BEIT AR AON LĀTAIR.

22. " AGUS IS AMĀLĀID DĒANFAR LIB, CRUINNÍÚ
 IN BŪR DTIMPEALL AGUS BŪR ĞCUID FEOLA ŚRIOS

uib le ceancairib dearg, agus ina diaid
 sin bur gcinn do buain uib, agus a gcur in
 aird ar cuilleacaib pionnoille agus bur
 gcuid feola tabairt le n-ite do mairib an
 tóna agus do bur gconaid féin." "Dar ar
 gcubais," ar Joll, "ní minic do beataiomairne
 ar nsaobair le feoil daoine riam, agus ní
 creidim fós go mbeid roinnt ar gcuid feola
 aguibse."

23. D'éirigh an cailleac ina seasam, agus
 d'oscail a mór-béal agus dúirt go n-íosfaó
 sí féin do láthair iad. Ansin do gab fearg
 mór lomnoctán, agus tug sí sanacé cun na
 cailli, agus tug an cailleac sí ina coinne agus
 ina comóáil, sur greamaíodar a céile, agus
 do báodar ag taectad a céile ataid fáda, sur
 gab fearg lomnoctán, sur buail corp na
 cailli pó talam, agus do ceangal le slabra
 atgarb iarrainn í, agus do cuir i gscarcair
 dáingín í, agus ansin do cuais d'ionsaí an
 rí, agus d'innis dó fiann Éireann a beit ar a
 cumas féin gan brí i scois ná i lám acu. Da
 lúcaireac an rí ón scéal sin agus adúirt go
 mb'fearr agus go mba sásúla leis ná dá mbron-
 tai ceannas an domain dó, an méid sin d'fian-
 naib Éireann do beit ar an aiste sin aige.

24. Uála na hinine, táinig go fiannaib
 Éireann agus d'fíafraigh díob conas do báodar.
 "Is trua sin, a rín," ar Diarmaid. "Atáimid
 gan brí i scois ná i lám againn, agus dá mbead
 sé ar do cumas-sa don cúnam portacta tabairt
 dúinn do beirim mo briaotar fíor-laocha dúit
 go mba tú mo don-toğa de mháib an domain,
 agus is ar intinn tú d'fáil mar mhaoi tángamar
 le lomnoctán." "Is veimin, a gaisciú."

AR SÍ, "MÁS FÍOR A N-ABAIR TÁ, SO D'OIÚRFADSA MO DÍCEALL CÚNAIM DÍB, CUN BUINE COM DLAINN LIB A TABAIRT AS AMGAR, AGUS INSIM DÍB NAC BPUIL FÁIL MAFPA AR LOMNOCTÁN SAN DIMSIÚ SA MBALL O'DAR ATÁ FÁ BUN A CLUAISE DEISE," AGUS DO CROM SÍ AS SOL IS AS CAOÍ SO TUirseac, ÓIR DO LÍON SÍ DE SEARC AGUS DE GRÁ D'ARMATA UÍ DUBNE.

25. DÁLA DRAIN AGUS SCEOLAINZ, DÁ COIN FÍINN, DO BÍ INA BPOCAIR, DO CUADAR DON LOING, AGUS DO DÚISIODAR CONÁN. D'AITIN CONÁN AR GLAMAÍL NA ZCON SO RAIB A CUIDEACTA IN ÉIGEAN MÓR NÓ I MBROIT ; AGUS D'ÉIRIĞ SO PRAP AGUS DO CONAIC AN DÚN I BPOZAS DÓ, AGUS AR NDUL I ZCOMFOZAS DON DORAS LABAIR D'ARMATO LEIS AGUS ADÚIRT, "A CONÁN NÁ TAR NÍOS FOISCE DÚINN, ÓIR ATÁIMID FÁ DRAÍOCT AS LOMNOCTÁN AGUS TÁIMID SCARCA LE FÍANN ÉIREANN SO BRAC ARÍS, AGUS D'INNIS MÉ DÍB NÁR DUBNE CÓIR LOMNOCTÁN ; AGUS, A CONÁN, IS TUSA IS CIONTAC LEIS AN MBROIT SEO, AGUS IS É IS INDEANTA DUIT ANOIS IMEACT DE LUAS COS AGUS SAN FANÚINT LE COMRAC NA PEISTE SIN, ÓIR NÍ DEARZANN ARM AIR, AC AMÁIN BALL O'DAR ATÁ FÁNA CLUAIS DEIS, AGUS BEIR SCÉALA LEAT SO HÉIRINN AR ZAC AR IMIĞ ORAINNE, AGUS NÁ LIĞ LE HAON DUBNE EILE TEACT LE LOMNOCTÁN, ÓIR ATÁ SÉ D'INTINN AIGE AN FÍANN UILE DO MEALLA D LEIS AGUS A MILLEAD, AGUS IMIĞ I LOING LOMNOCTÁIN SUL TIOPAS SÉ."

26. SCAIRTEANN AGUS SCREACANN CONÁN AGUS ADÚIRT NAC RAČAD ABAILÉ SO HÉIRINN COICE SAN IADSAN, AGUS Ó BĀDAR AS CUR MILLEÁIN AIR SO NDÉANFAD SÉ FÉIN BLOZANNA BEAZA DE CORP LOMNOCTÁIN, AGUS NAC FÁZPAD FEAR NÁ

DEAN SA SCRÍE GO LEIR SAN UÍOTÚ INA N-ÉIRIC,
 AGUS LEIS SIN RÍCEANN FÁ DÁIL LOMNOCTÁIN,
 AGUS SAN AM SIN DO BÍ LOMNOCTÁN AS TEACT,
 AGUS BEIREANN CONÁN AR BRÁID AIR, AGUS DO
 SÍL A MÚEADÓ SAN STAD. SÍO EA IS AMLAIÓ DO
 BÍ AN PÉIST, SÍO SUR CAOL A COSA AGUS A MUINEÁL
 AGUS SUR TROM A CEANN AGUS A DÁ SPÁIS, BA
 TUINSIÚIL TRÉAN NEARTMÁR É AGUS BA TAILC
 TOLL-DORB, ÓIR AN T-AM DO BEIREADÓ CONÁN
 DÉIM COILG NÓ SÁICEADÓ SLEIGE AIR, DO SCINNITÍIS
 DE AMAIL DE CLOIC NÓ DE CARRAIS. AC CEANA
 GABANN AN PÉIST CONÁN AR CAOL A MEÁIN AGUS
 DO TREASCAIR GO LÁR AGUS GO LÁN TALÚN É, IONAS
 SUR LIS OSNA ÉASOMLAINN AS, AGUS DO LIGEADAR
 AN T-ÓCTAR CURADÓ EILE NUALL-GÁRÇA OS ARD ASTU
 AR DFEISCIN CONÁN AR LÁR.

27. DÁLA CON FÍNN MÍE CUMAILL, .I. URAN
 BIT-DUAC BIT-UASAL, AR DFEISCIN CONÁN AMLAIÓ
 SIN, BEIREANN AR CLUAIS DEIS NA PÉISTE AGUS
 DO LEADAIR AGUS DO LEIÓIS I Ó ÉNÁIM GO HINCINN,
 IONAS GO MB'ÉIGEAN DO LOMNOCTÁN A GREIM A
 SCAOILEADÓ DE CONÁN AGUS IOMPÓ AR URAN DÁ
 DÍCUR AS. IS AMLAIÓ BÍ LOMNOCTÁN, NÍ RAIB
 OIREADÓ AN ORLAIS DÁ CORP AR A NDEARSPADÓ ARM
 AC AN T-SON DALL AMÁIN SIN, AGUS DO BÍ DE MÉID
 AN DUA DO BÍ AG URAN SEADÓ GADÓ CÚ EILE GO UTARLA
 AN DALL SIN LEIS SEADÓ SON DALL EILE, ÓIR NÍ RAIB
 DÍIS SA DFEÍN BA LIA DUA AGUS DOB FEARR AG NÁ
 URAN AGUS CONÁN, SÍO NÁRD FEASAC IAD FEÍN DE.

28. DÁLA CONÁN, AR SCARADÓ LOMNOCTÁIN LEIS,
 ÉIRIÓNN INA SEASAM AGUS BEIREANN AR SLEIG
 DÍARMADA BÍ DUBNE, .I. AN CRÓISEACÓ DEARG
 NAC TUG URCAR RÍAM AR MEARDALL, AGUS BEIREANN
 AR AN SLEBRA DO BÍ FÁ BRÁID URÁIN, AGUS TAR-
 RAINSEANN A CEANN AS AN SCRÉACT. AGUS SÁICEANN

AN TSLEA AR LORG NA CRÉACHTA DO RINNE AN CÚ I
SCLUAIS LOMNOCTÁIN, SUR ÉUIR AN TSLEA TRÍNA
INCINN, SUR ÉIT LOMNOCTÁIN MARB AR AN LÁTAIR.

29. DÁLA MNÁ LOMNOCTÁIN DO BÍ FÁ GLAS MAR
ADÚRAMAR, MAR D'AITIN SUR MARBÁD LOMNOCTÁIN,
DO RÉAB NA CEANGLAÇA DO BÍ UIRTI AGUS BRISEANN
AMAC TRÍD AN DORAS PRÁIS DO BÍ AR AN DUINSIÚN,
AGUS RÍTEANN I SCEANN CONÁIN, AGUS DO SRAC
AGUS DO SRAOIL A RAIB D'FEOIL AGUS DE LEATAR
AR A CEANN DEN FOBA SIN DÁ HINGHIB FADA
FÍOR-GONTA, IONAS SUR BÉIC AGUS SUR BUIR
CONÁN ÓN SCRIOS NÍME TUG AN CAILLEAC AIR. LEIS
SIN BEIREANN SCEOLAING, .i. CÚ EILE FÍNN AR
SCORNAÉ AR AN SCAILLIŠ, IONAS SUR COŠAIN SO
SMIOR AGUS SO SMÚSAC Í, AGUS SUR ÉUIR A SOC
AGUS A CEANN SIAR I SCORNAÉ NA CAILLÍ, SUR
TARRAINŠ A CROÍ AMAC AISTI, IONAS SO NDEARNA
MÍREANNA BEAŠA DÁ RAIB ISTIŠ INCI, SUR ÉIT
MARB TRASNA LOMNOCTÁIN.

30. ARNA FEISCIN SIN DON ÓŠ-RÍN TUG SÍ LÉIM
IN UÉT DIARMADA UÍ DUIDNE AGUS IS É ADÚIRT,
“ A LAOIC NÁR LEONAD AGUS A FÍR MÓIR NA
CRÓŠACHTA, NÁ LIŠ DON AMADÁN MAOL SIN MÉ
MÁRÚ, ÓIR ŠIÓ SUR MISE TUG AN DEOC DÍB DO
RINNE BUR NDOCAR, NÍ DOM DEOIN É, ÓIR NÍ
LIŠFEAD EAGLA LOMNOCTÁIN NÁ A MNÁ DOM ŠAN A
DÉANAM, AGUS MÁ MARPAR ANOIS MÉ ATÁ ŠIBSE
ŠAN FUAŠCLAD COÍCE, AGUS MÁ ŠEIBIM CAOMNAD
ANMA, DO BÉARFAD MO DÍCEALL CÚNTA DÍBSE.”

31. “ NA HUILE DÍOMÁ ORMSA,” AR CONÁN.
“ FÍR AN DOMÁIN AGUS MO CAIRDE FÉIN SO MIOMLÁN
MÁ ŠAORFAIDIS ORM TÚ ŠAN FEOIL AGUS FIONN-
LEATAR MO ÉINN DO DÍLT ORC, AGUS AN EASMAILT
DO TUGAIS DOM, MEAS ÓINMÍDE DO TABAIRT

ORM." AGUS LEIS SIN DO TOSAIR AN TSLEA DO
 ÉUR TRINA CORP AGUS A CLIAÐ. "A CONÁN,"
 AR DIARMAID, "NÁ MARAÍG AN INÍON DO GAD
 COIMIRE AGAMSA, AGUS CUINNIG SUR MÉ DO
 TUG AS DRUÍN AN CAORCAINN CÚ, AGUS TÚ CEANG-
 AILTE INTI D'ÚIR NA TALÚN, AGUS Ó TÁIMSE AGUS
 MO CUIDEACHTA ANOIS CEANGAILTE ANSO IS CÓIR
 DUITSE DO DÍCEALL DO DÉANAM CUN SINN D'FUAS-
 CLAÐ, AGUS SAN SIOCAIR MÍLLTE A DÉANAM DÚINN,
 AGUS IS MAÍE AN SÁSAM DUIT I DO ÉREACHTAÍD
 SUR ÉIT LOMNOECTÁN AGUS A DEAN LEAT." "MÁS
 EA." AR CONÁN, "NOECTAÐ SÍ DOMSA SAN CAIRTE
 CONAS DO DÉARPAÍD SÍ FUASCLAÐ DÍD, NÓ LUIM FÁM
 ARMAID SAISCE SO LISFEAD A HABAC AGUS A
 MONAČAR AISTI, AGUS SO DDIÚRPAÐ A CUID FEOLA
 LE N-ÍTE DO MADRAID NA TÍRE."

32. "NOECTPAÐ SAN MOILL," AR AN INÍON, "ÓIR
 IS É RÍ AN OILEÁIN SEO M'ATAIRSE," AR SÍ, ".I.
 RÍ AN OILEÁIN DOILPE, AGUS ATÁ A DÚN I BPOGAS
 DON DÚN SO, AGUS SLUA AN OILEÁIN SEO CRUINNITE
 AIGE LE HUÉT SIDSE D'FEISCINT DO BUR DFEIL-
 ÉOSCAIRT AMÁRAE, AGUS DO SIL LOMNOECTÁN SIDSE
 UILE DO MEALLAÐ TRÍ DRAÍOECT, AGUS SID A ÉUR
 CUN BÁIS LE FEALL. AGUS ATÁ CORN CLOE-
 BUAE AG AN RÍ, AGUS NÍL AIMSÍÚ DRAÍOECTA NÁ
 DIABLAÍOECTA NAÉ FÓIRFEAD AC DEOC D'ÓL AS, AGUS
 IS É DÉANPAÍD SIDSE CEAD DO TADAIRT DOMSA
 DUL MAR A DFEUL AN RÍ, AGUS CUIRFEAD GRÍAN
 AGUS ÉASCA, RANNA MARA AGUS TÍRE I SCORAÍOECT
 AGUS I SLÁNAÍOECT ORM FÉIN FILLEAD ORAIDSE
 ARÍS LEIS AN SCORN D'FÁIL NÓ SAN A FÁIL, ÓIR
 NÍ LISCTEAR I LÁIM NEIC SA DOMAN É AC DON DAINRÍN
 AMÁIN AGUS DOMSA, AGUS ATÁ SÚIL AGAM, DÁ
 DPAIGINN DUL CUN AN TÚNA SUL DO GEODARÓIS
 SCÉALA BÁIS LOMNOECTÁIN, SO DPAIGINN AN CORN

le tabairt cuguibse, agus gan sin níl fáil furtacta ná fuasclaite oruibse go bráe."

33. Do mól Diarmaid, Oscar agus Solla an rín do lizean amac ar cíonn an cóirn o'fáil. "Ní hamhlaid déanfar," ar Conán, "ac rácao féin léi, agus béarfao an corn agus ceann an rí ansó cuguibse." "Trua sin," ar an iníon, "óir ní béarfao mórán slua ná socaí an corn leo, óir is iomaí tréan-míle agus gaiscíoc gálae gníom-éactae i dteaglae m'atar-sa anois ina cóimídeact, agus mura b'faiqe mise teact ar an scorn le ceile, ní b'faiqió fiann Éireann uile le foirneart é." "Dar mo cúbais, ám," ar Solla, "dá mbeimis ar ár réir féin, ní iarrfaimis le cluain é, ac de los cata nó comraic. Sió ea, molaim do Conán tusa lizean dá iarraio go b'fionnam do coiníoll."

34. Ansan do gluais an rín, agus ní dearna osaó ná cónaí go ráinig mar a raib a haóair. Fáiltíonn an rí roimpi agus o'fiapraisí oí conas do bí an drong sin o'fiannaib Éireann o'fás sí dá héis. Adúirt sise, "Acáio go meirb marblag," agus go raib súil as lomnoctán fiann Éirinn uile do meallaó mar an scéanna. Do muis a sean gáire ar an rí, agus adúirt nár gairio leis féin téarma a saoil ac go b'faiqeao sé an méio sin o'fiannaib Éireann le díceannaó, óir níor cás leis teact ar an scuir eile dá mbeao an naonúr sin den tsaol, agus adúirt leis an mbainrín an corn cloc-buac a tabairt léi go n-ólfaó sé deoc lúcára pá tuairim an scéil sin.

35. Táinig an corn agus o'ib an rí deoc ar an iníon, agus adúirt léi a insint do lomnoctán

go mbeadh sé féin go maith a tíre agus a
 raid de clannaibh rí ó tíorthaibh eile ina focair
 i moic na maithne arna máraic in airiceas ceann
 Diarmaida, Sóill agus Oscair agus cáic eile.
 Slacann an iníon an corn, agus an t-am fuair
 tain ar an rí agus ar an teaghlac, éalaíonn
 a nac go huaisneac, agus ní dearna conaí go
 ráinig fiann Éireann, agus ba lúcháireac iad
 roimpi. Do lion sí an corn agus d'fíafraigh
 de Conán cé acu d'fíannaibh Éireann ba maith
 leis d'fhuascladh ar dtús. Adúirt Conán, sió
 go rabhadar a d'ís deartár ann, gurb é Diarmaid
 ó Duibne fear dob ansa leis dá raid sa bhféinn
 de bhí gurb é is mionca tug furtaic agus fóirtin
 uó agus do coisc a tairt agus a ocras le dia
 agus le deoc, agus uime sin adúirt léi é
 fuascladh ar dtús. Leis sin dáileann an rín
 an corn do Diarmaid, agus ní túsca d'ól
 Diarmaid an deoc ná táinig a neart agus a
 bhí ann, agus d'éirigh ina seasam agus tug
 teora póg don iníon, agus tug an corn do Sóill,
 agus d'íob deoc as, agus d'ídeadar uile in
 áit a céile deoc as an gcorn, agus táinig
 a neart agus a lúit, a bhí agus a meánma do
 gac n-aon díob ionas go mba súc so-méanmaic
 fiann Éireann dá héis.

36. Do bí ceann Conáin coscairta ó iníon
 na caillí, agus an craiceann ar liobarnaigh
 anuas ar a plucaibh. Téid Diarmaid amac
 agus do teagmáigh fóisc éoraic air. Do máraigh
 Diarmaid an fóisc agus do coscair í, agus tug
 an craiceann isteaic, agus do deasaigh ar
 ceann Conáin é, agus do dearr agus do blácaigh
 é, ionas gur gac leis an gneid úir amail
 craiceann nádúrta, go ndúirt Diarmaid, "Dar

liom, a Conán, is maith do cuais comhrac na cailli duit, óir is maith tásann do cáipín duit, agus go maire tú é !”

37. “ Na huile díomá ormsa,” ar Conán, “ dá mba neac eile ac tusa adéarfad sin liom, go ngearrfainn an teanga tuisleac trasna tubaisteac do can an baot-glór as an mbéal bpuisleac bpusac, agus go dteitfínn í cun madraí an baile. Agus, a Óiarmaid na mban, is é ba cirte dúinn a déanam dul t’ionsaí rí an Oileáin Doilpe agus ár agus easpa a cur air féin agus ar a muintir in íoc feola agus fionn-leatair mo cinn, agus faigean eolas ón inín.”

38. “ Dar mo briačar,” ar Oscar, “ is maith an sásam ina bfuair tú t’anorlann an scéim do cuir an cáipín ort, agus an lomnoctán agus a bean do ticim leat.” “ Dar mo briačar, a Oscair,” ar Conán, “ sur ró-beas den miasad do bí ort ó cianaid, agus mura mbead a feabhas do saotrais mise le comhrac na n-acac, go mbead bur scinnse uile níos measa ná mo ceannsa go luac, agus na huile tubaiste eugamsa, an céad duine eile, cara ná namá, déanfas fonóid fúm timpeall mo cáipín, go nveanfad goin galann de, agus fós nac déanfad cónaí go bfaigead sásam an masta ó muintir an rí.”

39. “ Trua sin,” ar an iníon. “ Is tuargain darac de dornaid, nó snám in ašaid easa, nó cur šaid um šainim, dul cun teaglais m’atarsa cun sin do déanam, óir is iomaí laoc lán-calma ar teaglac m’atarsa anoct ar ard a n-aighe agus ar uaidbreac a meanman, agus is é is indéanta díbse, ó tá sib do bur réir féin

agus san sib lion cata dóib siú, triall go hÉirinn i loing Lomnoctáin do tug anso sib, agus raabusa lib, ó ní beaó maic dom as fanúint in bur noiaí, de dri go nuéanfaí min agus luait díom ; agus do béarfam seithe agus maoin linn mar don lenár nuóctain bíó agus dí."

40. " Ná bíod eagla ort roim don uime dá bfuil san oileán," ar Conán, " óir na huile díomá ormsa má fásfaimidne iontu doéar do déanam do uime ar bit, agus má éuala mé riam de ceol ná d'oirfidead tob doibne liom ná an oiread sin dom eascairuib u'fáil i bpoéair a céile ar don látair cum a dtuargana, agus má tá don ní is mó a buaireann mé ná roga saéa bíó a beic acusan, agus mé féin agus an méid atá im éirdeactain a beic taob le fuilleac Lomnoctáin, agus má tís tú liom anois, a Diarmaid," do ráis Conán, " go mbuarfaimid a meadóir, ionas gur lúide ár nuócar amárac é." " Níor díultais mise dua ná doéar riam," do ráis Diarmaid, " agus níor cóir dom tusa díultaó anois, a Conán, óir is tú d'fuaicail mé féin agus các mar don liom."

41. Gabann Diarmaid a éulaíó cata uime, mar atá éirdead ólúc daingean um a caom-corp, a dá éraoisig éran-reamra cata, a élaideam cros-órca clais-leatan tar a taob éli, a sciat mór mileata ar stua-leirg a éroma, agus triallann féin agus Conán tar éoras an dúna, agus do bí an rin agus Solla agus Oscar as toirmeasc an turais sin ortu, ac níor gabadarsan an toirmeasc sin uacu, agus adúradar leo dá dticivís, san an t-oileán d'fásáil go mbainfidis sásam amac ina mbás.

Is ansan do ghluaiseadar an t-ís dea-laoc sin ina n-uachtó agus ina n-aonar nó go rángadar an t-úin doilpe mar a b'facaodar an rí agus mórán t'uaislith na hAfraice ina timpeall, agus iad as ól agus as doibneas, agus ar roctain an dorais dóib' t'fánaodar as éisteacht, go gcuiladar iad dá maíom lena céile a fusaict dóib' treisiú ar an b'féinn, ó bíodar an naonúr tob fearr gail agus gaisce dóib' i mbroid acu.

42. "A Conán," ar Diarmaid, "is é is indéanta duitse fuireac as doras an t-úna, t'easla go dtiocfaid don tóir i leit ár gcúil orainn, agus mise a t'úil isteach agus fáilte eascairdiúil a cur rompu, agus a cur in uimail dóib' nac b'fuil don neac t'fiannaib' Éireann i mbroid ná i mbraigeanas acu." "Na huile díomá ormsa," ar Conán, "má fanaim; ac sibé ball cúnag nó fairsing i raicairse, go raicad leat, agus gur maic liom dá méid tóir agus trom-neart dá dtiocfaid orm." Leis sin téid Diarmaid isteach, agus do lean Conán é, agus ar ndul isteach do Diarmaid tug sí santac cun an rí, agus treascraim go lár agus go lán-talam é, agus tarraingeann an mionn ríoga dá céann, agus adúirt le Conán é ceangal le cruaid-úibreach. "Fás taob' liom é," ar Conán, agus leis sin ceanglann Conán é go dochruidéac, agus do bainfead a céann de mura mbead an deitneas do bí air cun a boilg do líonad leis an mbia agus leis an t-ig do bí ar na bordaib' ar fead an tí.

43. Leis sin do érom as alpa agus as slocaid toga a súl den bia agus den t-ig mílis meisciúil, agus Diarmaid as leabrad agus as tréan-tuargain na slua, ionas go ndearna

fás folam timpeall an doird, agus tug easpa féinnid agus fíor-óglac ortu ar an láthair sin, agus an méid nár tit le Diarmaid ansin díod, do éadar i sceon agus i ngealtacht trí fuinneogaid agus trí mion-pollaib an dúna amac, óir do síleadar gur tiub-slua nó socaí agus anorlann, eactrann do cáinig ortu, agus do lean Diarmaid iad.

44. Ac ceana, an fead do bí Conán ag tacar tosa gaca dea-díod dá bface, cáinig an bainrín agus do scaoil gac cruaid-éangal dá raib ar an rí gan fíos do Conán. Dearcann ina timpeall agus ní bfuair neac dá cáirdid ná dá naimidib ar fead an tí, óir do lean Diarmaid an teaglac amac sa bface, agus an t-am t' mótais Conán gur éalais an rí uaid do gac náire mór é, ionas gur cuma leis a bás nó a beata, agus fós gan scéala Diarmada aise.

45. Leis sin do éuais amac tar úoras an dúna, agus tarla fear de muincir an rí air, agus síl an t-óglac gur dá muincir féin Conán, agus adúirt leis gan dul níos sia, "óir atá don tréan-míle amáin, agus a méid os gac laoc, agus is é is áille dá bface-sa de daoineib riam, agus ní tig neac beo óna beimeannaib." "Cá cian uaim é?" ar Conán. "Atá sé i sceart-lár na faice, agus an teaglac uile ina timpeall, agus ní tig leo uile é éosc," ar an t-óglac. "An bfaceais an rí?" ar Conán. "Do tarla sé liom," ar an t-óglac, "agus é ag dul go tig lomnoctáin dá tabairt leis go n-imreod sé draioct ar an laoc úd, agus go gcuirfead sé cun báis é mar don le droing d'fiannaib éireann atá i mbraigeanas aise."

46. “ Na huile díomá ormsa,” ar Conán, “ má conac riamh scéaláí is binne ná tú, agus is dearbh go dtiúrfaíosa luac do scéaláíochta duit, agus cé síleas tú a beit agat anso ? ” “ Ní feadur,” ar an t-óglác, “ murb de muintir an rí tú.” “ Ní hea,” ar Conán, “ agus ní háireofar tusa ar a muintir níos sia,” ag bualadh béime éilidh air sur teasc a ceann dá colainn, agus riteann ag tabairt furtacta dá caraíto agus dá compánac Diarmaid, surb ansin tug sí sanac i gceart-lár a namad, mar a gcuala gair na sciat dá scoltao agus osnadao na bhfear-óglác do tit le béimeannaibh Diarmada, agus gabann dá leathradh dá deis agus dá éilí go ráinig sus an scró cata do bí timpeall Diarmada. Is ansin do tug an tóis gaiscióc sin ár san áireamh agus cofac coiteann ar sluaicibh, ionas sur síleadar sur iomadh slua eadtrann do táinig ortu sur scaipeadar i n-gac ball agus go dtugadar cúl don tóis gaiscióc sin ionas sur fásadh Diarmaid agus Conán ina n-uadao agus ina n-áonar.

47. Ansin do lorg Diarmaid de Conán cár fás sé an rí. Inseann Conán dó sur scaoil tuine éigin de san fíios dó, agus sur éalag sé uaid. “ Is ag ite cuais tusa, a Conán,” ar Diarmaid, “ agus ní ag faire an rí.” “ Éist anois, a Diarmaid,” ar Conán, “ agus ná bí dom aicisiú fá bia d’ite, agus a fíios agat sur mór a teastag sé uaim, ac gluaisimis anois san móill ar eagla a imeacta uainn, óir adúirt óglác dá muintir a carla liom ar an bhfaice surb d’iarraid lomnoctáin do cuais sé cun draíochta d’imirt ortsa.” “ Más ea,”

AR DIARMAID, " ní baolac dúinn ná coimeáfaid an muintir atá in áit Lomnoctáin greim air, agus nac bfuil a fíos agatsa, a Conán, sur cuir tú féin agus Bran an Lomnoctán ó draíocht d'imirt ar éinneac? agus créad do rinnis leis an óglac d'innis na seála sin duit?" " Do rinneas dá ordán dá corp le béim claidim," ar Conán. " Dar mo briaçar," ar Diarmaid, " maicim an rí a lizean uait anois." " Maicir," ar Conán, " mar tá a iníon ina mhaoi agat, ac na huile díomá ormsa má tá ve saol aise ac ar feadh mise dá roctain." " Déan do roga ní leis," ar Diarmaid. " ac seacain do teanga orm feasta."

48. CÍD TRÁCT. DO LEANADAR AN RÍ SO DEIFREAC agus ní mór do ráinig leis dul isteaic so cig Lomnoctáin an t-am do bí Diarmaid agus Conán isteaic ina thaid. Dob ionad leis an rí an buíon curad do fuair istig ar a cionn, armta éivite, agus a iníon ina suí ina measc, agus i i scaoineas comrá leo. Fiafraíonn ar sin cá raid Lomnoctán. " Cé tusa atá dá fiafraí?" ar Conán. " Mise rí an oileáin seo," ar sé, " agus atá droing éigin do cáinig san fíos san airiú dúinn ag díocú ár muintire, agus is é is mian liom Lomnoctán a tsadairt liom so n-imreod draíocht ortu, ionas so scuirfinn cun báis iad mar don le droing d'fiannaib éireann atá i mbraigveanas aise." " Na huile díomá ar an mbéal dtuisteaic do can an searb-glór sin!" ar Conán. " Nó an scuata don tuine riam caint com hóinmídiúil, com beag d'éipeact! Tuine dá maíom so scuirfead sé an muintir a bfuil sé istig

ina lár cún báis ! Agus tuillead tubaiste agus doghrainse cugamsa gur gairid go múnfead an t-eolas duit cún lomnoctáin ” —as tabhairt amais ar an rí agus dá treascairt cún talún, agus doob áil leis a ceann do buain de.

49. Do scread an rín ar fíannaib Éireann san a lizean don fear mór sin ar a raib an caipín a hatair do marú. Leis sin d'éirig Soll agus do bain an rí as lámh Conáin ; agus do cuir ina suí roir Diarmaid agus Oscar é, agus inseann scéala lomnoctáin dó ó tús go deiread, agus surb é Diarmaid agus Conán tug an ruatar úd fána muintir, agus nac raib don rí sa domán mór do béarfad barr ar fíonn ná ar fíannaib Éireann. “ Más ea,” ar an rí, “ ó táimse ar bur gcumas, tugaisí cairde anma dom, agus déanfad bur doil as so amac go brác.”

50. Do geall Diarmaid, Oscar agus Soll agus an fíann uile sin dó ac Conán, agus is é adúirt Conán, “ A Diarmaid na mban, do molfása an comairle sin go maic, mar súil go mbead inion an rí asat féin mar mnaoi, ac na huile díomá ormsa, in áit na díola do síleatarsan a tabhairt orm féin, agus oraidse, go ndéanfad mise mion-greamanna de corp an rí agus go loiscefad a tóin agus a dea-baile.” “ Ní mar sin is cóir,” ar Soll, “ ac taise le trua agus troid le tréan, agus is cóir dúinn géillead don rí agus san gnás zac cine a brisead.” Aontaíonn Conán impí na n-uasal agus do ceanglad síot agus caradas roir iad féin agus an rí, agus tugad an inion dard ainm bláfar Sciamaic mar mnaoi do Diarmaid, agus do geallad seirde uaisle do Soll, d'Oscar

AGUS DO ÉAD ÉILE, AGUS DO ÉUAIG AN RÍ AS A
HAICLE DÁ DÚN. DO CRUINNÍODAR MAITE AGUS
MÓR-UISTE NA CRICE TIMPEALL AN RÍ, AGUS D'INNIS
AN RÍ DÓIB SÁE AR IMIĞ AIR Ó SCAR SÉ LEO, AGUS
MAR D'ÁONTAIG SÉ A INÍON MAR ÍNNAOI DO
DIARMAID Ó DUIDNE.

51. IOMTÚSA AN MACAOIM MÓIR, MAC RÍ AN
DOMAIN, NOC DO BÍ I DFOCAIR RÍ AN OILEÁIN
DOILFE MAR AON LE CLANNAID RÍ ÉILE, FÁN AM
I DTÁINIS CONÁN AGUS DIARMAID SO DÚN AN RÍ I
NDÁIL ÓIL AGUS AOIBNIS I NDÚN FÁ LEIT LEO FÉIN
AGUS AN T-AM DO ÉUALADAR NA HÉACETA DO RINNE AN
DÍIS DEA-LAOÉ AGUS AN DÁ MÍLE MÉAR-CÁLMA,
CÁNGADAR SO DÚN AN RÍ TAR ÉIS AN ÁIR, AC NÍOR
DFFEAS DÓIB CÉ MATH NÁ CÁ CONAIR AR ŠADADAR
SO DTÁINIS AN RÍ TAR A AIS, AGUS AN T-AM ÉUALADAR
SO NDÉARNA AN RÍ CLEANNAS LE FIANNAID ÉIREANN
IS É ADÚIRT AN MACAOIM MÓR—" DO ŠEALL TÚ
AN INÍON SIN DOMSA, AGUS DEIRIM DRIAČAR NÁ
BEIT SÍ AS FIANNAID ÉIREANN ÓIR BAINFEADSA
AMAC I D' AIS NÓ D'ÉIGEAN, ÓIR NÍL AR DROIM
CALÚN RÍ NÁ FLAIT NÁ RÓ-ČIARNA DÁ LIŠFINN LEIS
I D'EAGLA A LÁMHE, AGUS," AR SÉ, " RAČAD
FÉIN AGUS DÁ ČEAD LAOÉ LÁN-CÁLMA ACÁ MAR AON
LIOM, AGUS BAINFEAD A ŠCINN DEN NAONÚR LAOÉ
SIN D'FIANNAID ÉIREANN, AGUS INA DÍAD SIN
NÁ DEANFAD OŠAD NÁ CÓNAI ŠAN TUL D'IONSÁI
NA HÉIREANN, AGUS SO ŠCUIRFEAD AN TÍR UILE
FÁN SMAČT ; IONAS NÁ HÁICEOIR DÓN DUINE DE
ŠLIOČT ŠAEIL ŠLAIS INTI SO MDRÁČ ARIS."

52. DO MÓL MAONAS ÓR-ARMAČ, MAC RÍ AN
OILEÁIN DOILFE, AN ČOMAIRLE SIN, " AGUS FÓŠ,"
AR SÉ, " RAČAD FÉIN AGUS MAITE NA RÍOČTA
MAR AON LEAT, AGUS DÁ MBEAD ŠAN AON DUINE
BEIT IM FOCAIR AC MÉ FÉIN NÁ ČIURFAINN BEAN

ná maoin t'fiannaib Éireann ná t'Éinneac eile dom ainneoin, agus is í mo comairle t'ib," ar sé, "amas na hoíche anocht do tabairt ortu t'eagla go n-éalóidís uainn fá maidin." Do bí fán am sin i ndún an rí an Macraom Mór, Ridire na Beilte Deirge agus cúig céad tréan-míle faoi, Dongas ós mac rí an Oileáin Dorca agus cúig céad gaiscióc mar don leis, Tolamas Glún-dub mac rí na hÉigipte agus cúig céad ridire lion a cuidoactan, Dáire Rua-armac mac rí tíre an Óir, agus míle fear profa ba lion a cuidoactan; Lámas Lao-armac mac rí na Sorca, agus trí céad saigeadóir fána comairle; agus an cú ioraile agus an lasair loisneac agus an bíoba baolac, Sruasac Dúna an Óir, agus dá céad ánrac ainmianac dá réir, agus adúradar na tréan-mílió sin uile go raicaidís mar don le mac an rí agus le mac rí an domáin, ionas go mbeadh sé t'onóir acu beic ag comrac le fiannaib Éireann.

53. Do bí an rí ag toirmeasc an gníoma sin ortu go mór, tar éis é féin do déanamh síocta agus muintearais le fiannaib Éireann, "agus," ar sé, "níor cóir síoc a briseadh leo, óir is iad súd féin atá onórac agus seasmac dá b'focal, agus pós is é mo tuairim, dá mbeadh an oiread eile agaid ann, ná t'ioctad slán ó fiannaib Éireann, óir níor buadh riam ortu, agus atá a fíos agam anois ná buapar coíche ó cuadar de Lomnoctán." Adúirt Maon-as Ór-armac, mac an rí, ar maiteas na cruinne dománda nac stadfad san míreanna beaga buan-réabta do déanamh de corpaib an naonúir sin t'fiannaib Éireann. "Insim t'ib," ar

an rí, " má téann sib cun cata le fiannaib Éireann, nac don aghaid féin easpas le scéalaib d'ur mbáis, óir níor gabad treis ortu riam, dá méid do tíoctad ina ndáil, agus ní buafar ortu go deiread an domain." Adúirt an Macaom Mór, mac rí an Domain Toir, ná bead an scéal sin le maíom ortu níos sia, óir go dtiúrfaid féin an naonúr sin leis ceangailte cruaid-cuidrite ina fianaise dá dún.

54 Iomtúsa Maonais Móir Ór-armta agus mic rí an domain agus na mac rí eile, agus na ridirí do bí ina bhfarad, cruinnid ar don láthair cun dul do díceannaib fiann nÉireann, agus do bí an rí ró-buarca i dtead an éaradais do rinne sé féin leo sin do brisead, agus do cuir tuine os íseal le scéalaib cun na féinne ar an trom-slua do bí ag triall ortu an oíche sin. An t-am do chualadar fianna Éireann an scéal sin do gab mire meánman agus dásact aigne iad, agus gabaid a gcuilte cata umpu. Is ansin adúirt an iníon surb é ba cóir dóib a déanam dul i loing lomnoctáin agus éaló abaille san fíos do slua an dúna. Do labair Soll agus is é do ráig—" Ar tionsenam mo gaisce dom féin do tugas móid lem gaisce do cosnam, agus san teitead roim dá méid do tíoctad de trom-slua im aghaid ar eagla báis nó buan-éaga d'imirt orm, agus an ní nac dearna mé riam ní taiseod leis anois, eadón mo gaisce do brisead."

55. Níor éian dóib mar sin go gcuiladar mór-gáir na slua dá n-ionsaí, agus ar dteact i bhfogas don dún dóib do cuireadar don-gáir os ard uachtu, ionas gur clos fó na críochaib da comneasa dóib an mór-gáir sin. " A

"DIARMAID," AR CONÁN, "ÓS SINNE ARAON DO
 TOSAIḠ LEIS AN MÓRGLEO SO, TAR LIOM ANOIS
 IONAS JO DTADRAIMIS CÚIS CAOÍ DON MUINTIR
 DO LIS AN ḠÁIR ALLTA SO DO CUALAMAR." DO
 CUAIGḠ DIARMAID AGUS CONÁN AMAÉ AS A HAITLE
 SIN AGUS TUGADAR TRÍ LEABAR-CUARTA TIMPEALL
 AN TÚNA, AGUS DO MÁRBADAR CÚIS CÉAD DE
 ḠAC CUAIRT DÍOB, AGUS TÁNGADAR ISTEAC ANSIN,
 AGUS D'IBÉADAR DEOC AS CORN NA MBUA AGUS DO
 BÍODAR SLÁN-ÉREACTAC DÁ ÉIS. TÉID AMAÉ AN
 DARA FEACT AGUS TUGADAR TRÍ LEABAR-CUARTA
 EILE TIMPEALL NA BRUÍNE, AGUS DO MÁRBADAR
 TRÍ CÉAD DO ḠAC RUACTAR DÍOB SIN, AGUS TÁNGADAR
 ISTEAC DON TÚN AGUS D'IBÉADAR DEOC AS AN
 ḠCORN AGUS DO LEIḠEASADÓ ÓNA ḠCREACTAIB IAD.

56. DO LABAIR ḠOLL ANSIN AGUS ADÚIRT SUR
 CÓIR DÓIB UILE DUL AMAÉ D'FÉACAIN AN BFAIGTÓIS
 AN SLUA EACTRANN SIN DO CLOÍ SUL D'ÉIREOD
 AN LÁ ARNA MÁRAC. ANSAN D'ÉIRIODAR FIANN
 ÉIREANN AMAÉ AS AN TÚN AGUS TUGADAR AḠAID
 AR AN SLUA AGUS ḠABADAR DÁ LEONAD AGUS DÁ
 LEADRAD DÁ NDEIS AGUS DÁ ḠCLÍ, IONAS SUR
 CUIREADAR SCAOILEAD AGUS SCAIPEAD ORTU, AGUS
 AN NAONÚR ḠAISCIÓC ALLMURAC DÁ NḠREANNÚ
 AGUS DÁ NOLÚTÚ CUN AN BÁIS : ÓIR DO ḠABADAR
 FIANNA ÉIREANN DÁ LEADRAD AMAIL FAOL-CONAIB
 OCRAÇA CRAOS-SCAOILTE TRÍ MION-TRÉADAIḠ CAOR-
 AC, NÓ AMAIL MIOL MÓR TRÍ MION-IASCAIB, NÓ
 AMAIL SEADAC TRÍ EALTAIN DE MION-ÉANAIB,
 IONAS SUR COM-LUAC IAD AḠ CIORRÚ CORP, CAPARR
 AGUS CEANNA NAMAD. DA FUILTEAC FÉINNÍ ÓN
 ḠCAT-ḠLEO SIN, SUR ḠAD ḠOLL ḠLAC-LÁIDIR ḠLAN-
 DÉIMEANNAÉ MAC MORNA TRÍOTU MAR BUINNE
 CAIBSEAC TRÉAN-ADBAL AḠ DORTADÓ LE SLIOS MÓR
 SLÉIBE, BUISEAS AGUS SCUADAS ROIMPI ḠAC NÍ

DÁ DTIS ina comair, agus is é tuarascáil
 Oseair an-ghlonnaig mic Oisín amail corann
 mór tinteí toirní as dortaó agus as briseadó
 agus as séiveadó as an bfiormamaint neamhá
 as dul fó na sluaib, agus gabann dá n-oirleac
 amail fiód coille dá dtreascairt nó mar
 brúct mór-farraige as créan-dualaó le sleasaib
 carraigeaca le hanfa gaoite. Mar sin dóib
 uile ar don tsamail.

57. Cíó tráct dob é críoc an mór-comraic
 sin nac raib gan marú ar maidin as éirí lae
 de na mór-sluaib sin, ac amáin an naonúr
 Éireannaic agus an naonúr príom-laoc allmuraic
 do ba taoisig ar na sluaib, agus ní ar clás ná
 ar mí-laocas do cuadar d'éis áir a muincire,
 ac ar mire meánman agus ar dásact aigeanta,
 óir tugadar an naonúr allmuraic a n-aghaid ar
 fiannaib Éireann, agus dob adbal lena sícris
 inneall an comraic sin. Ac ceana ba gniomac
 an deadaid, ba taob-dearg taoisig agus dea-
 laoié, ba dealb-corcár dreaic-nimneac dea-
 fir, surb ciorraite curai surb leonta laocra
 ón leadar-gleo sin, agus fós dob é sin an
 comraic cró-limteac céad-foineac coscartac,
 agus an deadaid dian díobálad, agus an ur-
 laioct oll-dorb, agus an treas trom-foineac,
 ionas sur réabtar coirp agus cneas a céile,
 sur com-briseadar a scráoiseaca crann-ramra
 sa scait-gleo sin.

58. Ansin do tarraingeadar a sclaidimte
 cros-órta colg-tíreaca as a dcruaillib taisce
 agus do rinneadar urlaioct créan treamar-
 dáingean sur éos a bfuaim agus a bfoicram
 i scuasaib crann agus carraigeac sur gabadar
 na dóile domanda comsceimle, ionas sur

ÉIRÍODAR TRÁC DÁ GAOIT I DTUAID AN BEATA
 FÁ BUINNIB AN OILEÁIN DOILPE UM AN AM SIN,
 SO NDEARNADAR COMRAC AGUS CATÚ AGUS COM-
 THARSAIN I LÁR NA MAIGE. D'FÁS TINTEADA
 AGUS TOIRNEAC, CRIOC AGUS COM-BOGAD, I SCAT-
 RAICIB, I BPORTAIB AGUS I SCARRAISIB NA TIRE
 INA DTIMPEALL LE HUAFÁS AN COMRAIC SIN. DO
 CLUINTÍ SNA CRIOCAIB BA COMNEASA DÓIB COIGEADAL
 NA SCLAIÐEAMH, GÁIR NA SCIAC NGEAL-BOLGAC DÁ
 SCOLTAÐ, AGUS OSNAÍ NA DTRÉAN-MÍLE AR NGEADÁIL
 BÉIMEANN CATÁ, SO DTUS SAC FEAR COTROM CNEÁ
 AGUS CREACT DÁ CÉILE.

59. AC DOB É CRIOC AN COMRAIC SUR CUIR
 DIARMAID Ó DUIBNE AN SA DEARG SAN CAIME,
 SAN CLAONAD TRÍ SCIAC, SCABALL AGUS CORP AN
 MACAOIMH MÓIR Ó UCT SO FORMNA, ÓIR IS DE
 DIARMAID DO RINNE SÉ CÉILE COMRAIC, AR N-AITNE
 DÓ SUR LEIS DO SNAÐMAÐ AN INÍON, SUR FÁS I
 MARB-SUAN AN BÁIS É, AGUS DO TIT MAONAS
 ÓR-ARMAC LE HOSCAR, AGUS DO TIT RIDIRE
 NA BEILTE UAINE LE SOLL, AGUS DO TIT RIDIRE
 NA BEILTE DEIRGE LE FAOLÁN, AGUS DO TIT MAC
 RÍ NA HÉIGIPTE LE HART ÓG, AGUS DO TIT MAC RÍ
 TIRE AN ÓIR LE GLAS MAC DOH-CEARDA, AGUS
 DO TIT MAC RÍ AN OILEÁIN DORCA LE CONÁN,
 AGUS DO MARAIS GARB GARB-FOLTAC SRUAGAC
 DÚNA AN ÓIR, AGUS BA CNEAC CREACTAC CRÓLINNTE
 TROM-GONTA NA FIANNA D'ÉIS AN CATÁ SIN, AC
 DO CUAIS OSCAR CUN AN DÚNA AGUS TUS AN CORN
 LEIS, AGUS D'IBEADAR UILE DEOC AS, AGUS TAR
 ÉIS NA DÍ SIN DO BÍODAR SLÁN-CREACTAC.

60. ANSIN TÉID DON DÚN AGUS BA LÚCÁIREAC
 DO BÍ INÍON RÍ AN OILEÁIN DOILPE ROMPU, AGUS
 DO PÓS SO DÍL AGUS SO DÍOCRA IAD UILE AC
 CONÁN. "CREAD UM NAC BPÓGANN TÚ CONÁN

píor-laocda ?" ar Diarmaid. "Dar mo cú-
 ais, a mic uí Dúidne," ar an bean "ní le
 fuac tó ná pósfaínn é, ac síd maic faisciúil
 a shiom, ní tís lem aigne fear a deilde do
 pósad, óir síd sur gránna roime seo é, acá
 sé ró-uafar ó cuiread an caipín úd air."
 "Salar nime id déal," ar Conán, "is gránne
 an caipín acá ar do deartáir agus is tóil a
 pós tú an fear do maraig é, agus a bfuil a
 crú bog te ar a craoisig pós agus luimse i
 bfiannaise m'arm ná caiteid mé bia ná veoc
 so mbaine mé a ceann den rí, agus so dtusa
 mé dears-ár a muincire, agus dá ansact le
 Diarmaid tusa, b'féidir so bfaiginn uain ar
 an ní gcéanna do déanam leat, mar do rinneas
 leis an mnaoi in Oileán na mBarc, an lá do
 marbad iníon rí Sreag."

61. "Má téann tusa ar an turas sin, a
 fear móir," ar sí, "is deard so scaillfear tú
 féin agus an drong sin o'fiannaib Éireann
 id cuideactain tríd, óir acáid ceitre príom-
 faisciú an domáin ann i bfarraó an rí ar an
 uairse," ar sí, ".i. an Ríoire Dub mac
 Sruaigis Carráige na mBarc, an Ríoire Dearg
 mac Sruaigis na Sascaine, an Ríoire Form
 mac rí Oileán na Marb, agus an Ríoire
 Uaine mac rí na hÉspéria, agus níl ar talam
 trom-fódae don laoc acá inómraic le haon
 neac díob sin, óir do sábadar urmór an domáin
 céana."

62. "Is cosúil," ar Conán, "nac deacadar
 so héirinn riam, nó pós cá radar nár carladar
 orainne in don turas dá dtugamar? Agus
 ós anois a teagmamar leo, ní beid agac le rá
 amárac ac nár buad ortu riam sur carla mise

leo, óir an méid nac ndeargfaid arm ortu, brisfead a gcnáma istig ina gcráiceann, agus bainfead a gcinn den céadthar gaiscíoc sin, agus den rí mar an gcéanna, agus ansin ní fásfad an ríocht an fead beas fear bean ná leanb beo inti ; óir is iomaí anorlann do fuaireas ó t'fásas Éire, agus is mór do straoillead t'fheoil agus de leathar mo cinn agus t'fuil mo cnis."

63. "A Conán," ar an fíann, "ná bris an tsíocáin do rinneamarne leis an rí, ní ná brisfimis féin ar maiteas na cruinne, mar is dá ainneoin a tánthadar na sluaite sin lena mac." "Déanfada mar an gcéanna libse," ar Conán, "agus níor cáil don duine aguibse cráiceann a cinn mar do cáilleas-sa, agus má rinneadairse síocáin leis an rí, coinnigí í gan brisead, agus nílimse ag iarraid cunta ná cabrac oraibse, agus luim fá na déitib ná déanfad stad ná cónaí go gscríochnaíod gac a ndúras, agus go n-íocfad ortu an cairpín seo trí a bfuilim ag fáil aicise."

64. Do ghlais Conán ró rabarta feirse i n-aitéiorra gacá conaire go dúin an rí, agus do buail a sciath go lonn loiscneac agus iarrann comrac. Do cuais an Ríaire Dub amac, agus do labair le Conán agus t'fiapraig de cé acu t'folaid uaisle nó anuaisle an domáin é. "Mise," ar sé, "Conán mac Morna, laoc t'fiannaib Éireann atá ag iarraid comrac don-fir." "Is tearc áit dá rabais riam, darb usa duit sin t'fáil," ar sé, "óir atá mioscais ró-mór ag an rí agus ag na gaiscíocáib uile atá ina focair cun fíann Éireann, agus do gheobaid tú comrac don-fir gan moill."

“ Más ea ná bíod sé i b’páid uaim,” ar Conán. Céid an Ritire Úd tar a ais don tÚn, agus do ceangail a corp dá cáceidead, agus céid ar an b’páid i scoinne agus i scombóil Conán Maol, agus táinig an rí mar aon le slua an tÚna d’féacáin an comraic sin. Do leanadar fiann Éireann Conán ar eagla a titime le slua an tÚna.

65. Cíod trácht d’ionsaíodar an tÍs dea-laoc sin a céile, agus do rinneadar comrac croíúil calma com-neartmar, agus fós tob é sin an comrac reactmar ró-aigeantaic aicgearr tolgánaic bos-luac bord-tréan créactaic craob-dears eascairdiúil ó tosac an com-lae go meán, agus slua an tÚna agus fiann Éireann as aiharc ortu. Sabann Diarmaid ó Duibne as molaic agus as lán-greasact Conán, agus is é adúirt, “ A Conán calma, a éliac bearnan céad, agus a cabair in am an gabaid, cuimnis do shail agus do shaisce agus do shnát-ioraic, t’uaisle agus t’atarta ar céana.”

66. Óo éuala Conán aicteasc Diarmada, d’éiric a misneac agus d’ardaic a aigne in aghaid an Ritire Úid. Arna feiscin sin don Ritire Úd, do gab radarta ró-feirge é, agus do teilg a claidéam agus a slea uaid, agus do éuaic go toll-bord eun Conán, agus do rad pásc-tarraing dó, sur tós suas ar arú a shalann é, agus ríceann leis eun an tÚna agus ceanglann go cruaid daingean do-scaoilte é, agus do cuir fán rí-ceangal dá pianaic é.

67. Ansin táinig an rí eun Diarmada agus páiltionn roime, agus adúirt surd ionad leis iad do brisead an ceangail páirte agus caradaic do rinneadar le céile, agus surd dá

Ainneoin féin do éuaig a mac agus na sluaicé
 do bí ina farrad dá n-ionsaí. Adúirt Diarmaid
 ná raib don milleán aise féin air mar zeall
 ar an ngníom do rinne a mac, agus san don
 milleán do beit aise sin i tsaobh gnó Conáin,
 de brí surb d'ainneoin na féinne táinig sé ar
 an turas sin, agus go raib sé ciapálac acran-
 nac riam, agus adúirt pós ar maiteas na talún
 ná brisfidis féin a sceangal ná a bpáirt
 leis, sió ea ná lispfidis maslaó Conáin san a
 ioc ar an sceatrar saiscíoc do bí sa tóin, agus
 sásam a baint díob.

68. "Níl ac díomaoineas díb dul in iomaid
 leo súo," ar an rí, "óir dá mbeaó slua an
 domáin ina n-agaio síúo, do buaifidís ortu
 uile agus níor briseaó a scait ná a scoilann
 riam ortu agus geobadsa uatu Conán d'fua-
 claó." "Beirim mo briaotar," ar Diarmaid,
 "ná glacfanne uatu é ac mura mbainfeam
 díob dá n-ainneoin é." Ansin ceiliúraio dá
 céile, agus gluaiseann Diarmaid agus a
 muintir go tóin Lomnoctáin go tóic ceann-trom,
 óir ba mór an tarcaisne leo Conán a beit
 ceangailte.

69. Do tugadar as an oíce sin, agus ar maidin
 do labair Soll agus adúirt sur mício dóib
 dul fá dáil Conáin agus na nsaiscíoc, "agus,
 a mic uí Duibne," ar sé, "tusa agus Oscar
 agus mo deartáir sarb sarbfoltaic friotáilfeas
 an comrac, óir atáio ró-arraicta don droing
 óis seo." Adúirt faolán mac fínn sur mór
 an mí-clú d'fiannaib Éireann sur práinn don
 ceatrar laoc dob fearr saisce dá raib i
 bfiannaíocht comrac do freagraó d'allmuraicib
 ar bit, agus ná lispfeadó féin cun comraic an

Lae sin iad, óir ba dearb leis nac raib sa domhan aon ceathrar eactrannaic ná tiúrpaó féin agus Art Óg mac Morna agus Liagán Luaimneac ó Luacair Deasair agus Glas mac Doncearda Déarra comrac dóib.

70. Ar sin aontaíó an ceathrar eile dóib agus adúradar leo calmaic do déanam agus an ní do gabadar le n-ais do seasam. Ansin do gabadar a gcuilte cata umpu agus tángadar go faice an tóna, agus buailio a sciata as iarraio comraic ar an gceathrar rídirí gaisce do bí istig. Tigid an laocra allmúra ina scoinne agus ina gcomdail, agus tángadar luic an tóna idir fear agus innaoi as péacain an comraic sin.

71. Cio tráic tugadar na curai calma sin aghair ar a céile, agus do fearaó gleo gáipeac fuilteac faobrac naimdiúil eascairdiúil eacartu, agus do tógadar na lámá léidmeaca lán-arraeta go sár-gasta, agus ba díocraic na builli agus ba santac an sárdualaó do bí eacartu ó móc maidne go mean lae gan fios cláeta, time ná tarcaisne as aon den ceathrar seac a céile comraic. Do caiteadar an ceathrar allmúraic a n-airm as a lámáib agus gabair ar compar cléibe an ceathrair laoc Éireannaic, agus d'iadar na dóide daingne do-leointe do-scaoilte agus na lámá ríoga ró-ramra tar corpaib na nÉireannaic, gur tógadar ar aru a n-gualann iad agus gur ríteadar leo cun an tóna, agus ceanglair agus cruair-éuibrid ansin iad, agus cuirio pán rí-ceangal i bfoicair Conán iad.

72. Fiapraionn an Rídir Dub de Conán conas do bí sé. "Atáim go las," ar Conán "dom pianad anso gan dia gan deoc gan

COOLAÓ SAN SUAN, AGUS IS FADA SUR MISE
 D'FÁSFAÓ SIBSE I BPÉIN, DÁ MDA MÉ DO GEODÁÓ
 AN TREIS, ÓIR DO BAINPÉIN NA CINN SAN CÁIRDE
 DÍB." "Ní bainpéar an ceann díotsa go
 dtí amárac," ar an Ríoire Dub, "agus
 ansin an uair beas an ceátrár eile in bur
 bpoáir geodáó sib uile bás anuasal in éineáct,
 agus, a Conán," ar sé, "do síleas-sa go
 bfaigteaá bia agus deoc." "Ní bfaigim mo
 leat-dóctain," ar Conán.

73. Ansin d'ordaiḡ an Ríoire bia a tabairt
 cun Conán. Tugáó ceátrú toirc cúise ar sin,
 agus an t-am do bí a bolḡ lán adúirt sé,
 "Dá dtóḡfaí ón rí-ceangal anois mé, is sám
 do cólóinn go maidin, agus ansin is ḡairio
 an moill do beaó orm san fuasclaó, óir ḡiú
 go bfuilim féin agus an ceátrár eile laoc so
 ar bur ḡcumas nac bfuil a beas ná a mór
 eagla orm fós." "Cé síleas tú d'anacal
 orainn" ar an Ríoire Dub. "Sílim," ar
 Conán, "na hursana ioraíle agus na leoin
 lonnaca luat-fearḡaca, .i. OSCAR AN-ḡLONNAC
 mac Oisín, agus mo díis deartár féin, ḡoll
 ḡlac-láidir ḡlan-béimeannaó ḡníom-éaáctac agus
 ḡarb ḡarb-foltaó mór-aigeanac, agus mo cara
 ionmáin tar cac uile, Diarmaid deío-ḡeal
 dreac-solais ó Duibne, ós é d'fuascail orm
 as ḡac ḡuais dá rabas riam." "Is ḡearr
 an cairde," ar an Ríoire Dub, "go dtiúrpar
 anso cúḡaibse iad." "Beas a creidim doo
 ḡlór," ar Conán, "óir níl an ceátrár laoc
 sin fán nḡréim do béarfaó leo don áit seo iad
 dá n-dinneoin."

74. Cíó trááct do triall an ceátrár laoc
 sin, Diarmaid, ḡoll, OSCAR agus ḡarb ḡarb-

foltaic go tóin Lomnoctáin, a scróite ar
 beiriú lena páir leo uacht an máitín, agus a
 muintir a beit san éigin i rabúar. Ac céana,
 u'éirig Oscar agus a dea-muintir ar aiharc
 an lae arna máraic, agus triallair go hionat
 an comlainn fá rabarta feirse, agus sió
 moc a cuadar ann do bí an Rivire Dub agus
 a muintir ann rompu i gcuilair cáta agus cruair-
 comraic, agus ní ar min-comraicib do cuadar
 na leoin luac-peargaca sin, agus a sciata
 móra míleata rompu as tóin a gcaom-corp,
 agus na sleata beartaite le fraoc feirse ina
 ngeal-dóitib dea-tapair deasa, surb ansin
 o ionsaíodar a céile mar leoin ar lán-míre,
 lena sleataib síc-fada sár-nimneaca, ionas
 sur lúadar iad ó rinn go hurlainn le gac
 saítead dá dtugairis ar na sciataib móra
 míleata do bí as tóin a gcaom-corp, agus
 an t-am do briseodar na sleata le hiomad
 na saítead in aghair na sciata agus na gcaom-
 lúireac do tarraingeodar na claidíme cros-
 órta amac as a dtuailib taisce, agus do
 rinneodar comrac fíochmar for-nimneac, agus
 urlaí tinneasnac tréan-borb, ionas sur gear-
 radar coirp agus cneasa a céile, agus sur
 ériteodar a raib i láthair le huafás an mórgleo
 do bí idir na tréan-leonaib sin.

75. Do bíodar acaide an aeir agus baóda
 béal-dearga breac-liata ar folúin ina dtim-
 peall, agus ba élos fá na críochaib ba comneasa
 dóib tuargain na dtonn dtrean ngarb agus
 fuaim-gearán fuasaitheac na fraoc-farraige
 as bualaó le sleasaib carraigeac sceann-
 garb, agus gabair ar leatrat corp agus
 cneasa a céile, ionas go gcuiritis tri ceata

Díob, .i. ciot tine dá n-armaid, ciot cailce dá sciataib, agus ciot pola dá sgréadtaib, ionas sur trua lena feiscin an díct-láitriú tughadar an t-octar tréan-míle sin ar a céile, ó tosac an com-laе go meán lae.

76. Ansan adúirt iníon an rí, .i. bean Diarmada, “ A fianna curata calma agus a laocra Éireann nár sáraioð riam i scat ná i scomlann, cuimnigi uaisle bur n-adarta, méad bur meanman, agus uaidreas bur n-aighe, cruas bur lám i scomlannaib, teirce bur schara agus iomað bur namad in bur dtimpeall.” Ó do chualadar fianna glanaille Sael aiteasc na ríona, sabann mire meanman agus aigeanta iad in aghaio a namad. Ar sin do sab rabarta ró-feirse na ríoirí allmúrta fá don ghaiscioc fán ngréin a comfad sin de comrac a seasam ina n-aghaid féin, agus teilgto a sclaidime agus a sciata uatu, agus téio go tinneasnac cun na bhfiann, ac níor lámha áiríte dóio sin, óir beirto an laocra Éireanna ac ar com agus ar bráio ortu, snadmaid uile a ndóide fá bun easnac a céile, agus tughaid corra cliste agus pásca fearúla agus treascarta toll-borda dá céile, agus rinneadar imreascail dána danarta dúr-croioic ionas sur ériochais an talam fána scosaib. Do sab an iníon ag lán-ghreasac agus ag sár-molað fiann Éireann agus adúirt leo gan an clú do tuilleadar ar fead a saoil do cáilliúint in éineac.

77. Ar sclos aiteisc na hiníne d'fiannaib Éireann, do sab dásac meanman iad, óir tógann Oscar a céile comrac ar aró a gualann agus buaileann fá trasna fá lár é, agus do ceangail agus do cruaid-cuidris é, agus ar

dtógáil a cinn dó, conaic sé an triúr ridirí ceangailte ag Diarmaid, ag Solla agus ag Sarr. Adúirt Oscar leis an ttriúr eile fuireac i bfeigil na ngaiscíoc go raic sé féin ag iarraid ceitre mbior b'ada b'fionn-coille do cun cinn an ceátrair sin do cur ortu. Ansin do labair an Ridire Dub agus adúirt: "Ná cuirtear cun báis sinn, a fiann Éireann, agus do geodaid sib cíos agus urraim uainn an fead mairfimid agus a cur eugaid sae re bliain go héirinn, agus beic ag cúnaim lib in sae ball ina mbead riactanas oraid cun cunta d'fáil agus beimid do bur réir ó so suas." "Cé geodaid sib dá comall?" ar Oscar. "Mise sin," ar rí an Oileáin Doilpe. "Scaoiltear díob," ar Oscar. "Ná scaoiltear," ar Diarmaid, "óir ar ór na ar airgead na cruinne ní ligfinnse as sin iad nó go dtadarrfar Conán agus an ceátrair féinnead slán eugam, agus mura dtiocfaid san easpa, is deimhin go scaillfid sib bur gcinn."

78. An t-am do conaic slua an tóina go raibdar na ridirí ceangailte, do cuireadar don gáir éagointe os ard astu, agus an t-am euala Conán na mórgárta, d'fiaprais fáe na liúireadta sin. Do hinsead dó surd iad fiann Éireann do bí ceangailte, agus go raibdar ar a nguailid ag na gaiscíocaid eile dá dtadairt mar a raib féin cun na gceann a scoicad díob uile ar don lácair. Arna cíos sin do Conán do lig trí liú agus trí huaille os ard as, ionas sur himeaglad luic an tóina idir fear agus mnáoi ar gceos nuall-gárta Conán, agus níord ionad dóid, óir níord eagla san cúis a glacadar, óir do glac raibdar

buile Conán, ionas sur réabao na ceanglaça do bí air leis, agus do mairiș șac n-aon dă ȕarla air, agus ȕș așaiđ ar an ȕřaiçe, agus țarla an slua air aș teacț cun an duna, agus do șab dă n-oirleac, dă leadorăo agus dă leonăo dă ȕeis agus dă cłi, ionas sur cuir scaoileao, scaipeao agus scanrao ortu.

79. Da mór an t-iontas leis an rí agus leis na șaisciocaiđ uile cé do cuir an scaipeao sin ar a muintir sur hinseao ddoiđ surb é Conán do ȕris agus do réab na ceanglaça do bí air, agus do mairiș șac aon de luçt an duna do țarla air. “A řiann Éireann,” ar an Ríđire Dúđ, “coiscigi Conán dinn șo scaoilřear dinn, nó bainřiđ sé na cinn dinn.” Ansin do ȕuaiș Diarmaid, Șoll, Șarb, agus Oscar i școinne Conán, dă cōsc, agus cūiread-ar cun suaimnis é, agus is é do țit de luçt an duna le lăim Conán den ruac-ar sin trı cead. D’řiaprăiș Diarmaid de conas do bí an ceacrar eile, nó an rađdar beo. “Acăiđ,” ar Conán, “ac acă siad řa dăor-ceangal.” “Măs ea,” ar Diarmaid, “imișse agus scaoil iad.” D’imiș Conán agus do scaoil d’řiannaiđ Éireann agus do scaoil Oscar de na ríđiriđ, agus țeiđ uile don dún, agus do bıodar șo sūșac so-meanmnaç ann, agus an ráiș sin Conán aș dēanamă a lăin řrinn ddoiđ, agus dăingniđ dōirse an duna ar dteacț don oiçe.

80. Nıor cıan ddoiđ amłaiđ sin an t-am do buaileao an doras șo dăna dian-lăiđir, sur cłos řón dún uile șac lăn-buille dıođ. D’řiaprăiș an dōirseoir cé do bí ann. Adúirt an t-ōșlăc do bí amuiș. “Mise,” ar sé,

“ an t-aon gaiscíoc is fearr sail agus gníomáct dar síúil an domán, agus is mó dar cuir den domán fá smáct mo láimhe, eadhon an Ritire Ór-armaic mac rí na hAntuaithe, agus is é is áil liom rí an Oileáin Doilpe agus a muintir go léir do marú, agus an érioc a beit fá smáct mo láimhe, agus is é sin mo tóisc don éric seo.” Céid an doirseoir go dtí an rí agus d’innis na scéala do bhí aige. “ Créad i d’ur scothairle dom, a fíann éireann ? ” ar an rí. “ Ligtear isteach é, ” ar Oscar, “ óir ní cuí a macasamla do coinneáil amuig. ” Do ligead isteach é ar sin, agus an t-am do ráinig i b’fianaise an rí, do buail dorn dásáctac ar fead an béil air gur bain fiacail as, agus tógann ón mbord é agus buaileann fá urlár na bruine é, gur cuir brúct fola tar a béal amac.

81. D’éirig Oscar ina comhdáil agus do iadar na dóide daingne do-leointe tar dromannaib a céile. Da dorb an buaiream agus da mear an meascaó agus do b’fearga an fásc-tarraing do beiread các ar a céile ar fead tréimse fáda, gur glac náire Oscar fá aon neac fán domán a codromaó leis féin an fáid sin. Leis sin do gab mire meanman agus dásáct aigne an rí-míle, go dtus fáscadó fuinniúil ar an Ritire Ór-armaic, agus tógann suas ar ard a gualann é, gur buail pó trasna ar lár é, agus do ceangail go daingean as a haicte é agus do cuir pó rí-ceangal dá pianadó é. “ A Ritire Ór-armaig, ” ar Oscar, “ an raobais riam i gcontúirc níos mó ná acaoi anois ? Óir do geobair bás anuasal tríd an easonóir tugais don rí. ” “ Ar m’arm gaisce

SO RAÐAS, SIÐ DEIMNEAC MO B AS D'IMIRT ORM,"
 AR AN R IDIRE. " CR AD AN C ONT URC SIN ? "
 AR OSCAR. " D A B FAIGINN MO T G AIL  N R -
 CEANGAL," AR AN R IDIRE, " D'INNEOSAINN D IB I."
 " DO  EODAIR SO DEIMIN," AR OSCAR. DO
 T G AD AN R -CEANGAL ANSIN DE, AÐUS DO TION-
 SCAIN A EADTRA AÐUS A IMEADTA D'INSIN I
 B RIANAISE AN R  AÐUS UAISLE AN D UNA MAR LEANAS :

82. " AR  SCR OCN  MO  AISCE D OMSA F 
 CEITRE HARDAIB AN D OMAIN, DO  ADHAS NEART
  ACA CR ICE D A RAIB I  COM FOSAS D OM, AÐUS DO
 C UIREAS IAD F  NEART MO L IME AÐUS MO CLAI IM.
 TRIALLAIM D OM T R D UCAIS AR SIN, AÐUS DO B 
 DE M EID MO M EANMAN  UR M EASAS  AC CR OC
 F AN  CRUINNE DO C UR F AM C UMAS F EIN AÐUS
 ARD-C IOS AÐUS C AIN DO C UR ORTU, AÐUS UIME
 SIN DO C UIREAS TR  CEAD LONG AR MUIR  ONA
 B FOIRINN LAOCRA AÐUS CEILI RAIM DO R IOC
 NA H ANTUAITE AÐUS TUGAS F EIN AÐUS MO C ABLAC
 CR GA A AID D ON B CNA M OR-C ONNAC. NAOI L 
 D UINN A  R AM AIOC AR AN S L-MUIR,  UR EIRIG
 ANFA M OR AR AN B FARRAIGE, AÐUS DO  EASAIG
 AN STOIRM SIN AR FEAD C IG L , IONAS  UR
 BRISEAD  AC LONG D A RAIB SA  CABLAC AC AN
 LONG INA RAÐAS F EIN, IONAS SO RAIB M E F EIN
 AÐUS AN F OIREANN DO B  IM F ODAIR D AR RUAGAIN
   TOINN SO TOINN AR FEAD C IG L  EILE, AÐUS I
  CIONN NA HAIMSIRE SIN DO SEOLAD ISTEAC I
 B FOSAS D ON T R SINN AÐUS DO T ARNAIG AN MUIR
 UAINN I MBEAG AN AIMSIRE IONAS  UR F AGAD AN
 LONG I  CARN  AINME S EID AIN.

83. " IS ANSIN DO B EIC AN CAIPT IN AÐUS AD URC
 NAC RAIB DUL AS A AINN SO DEO,  IR N  T AINIG
 AON D UINE DAR SEOLAD SAN AIT SEO RIAM BEO AS,
  IR SLOISTEAR AN LOINGEAS TR D AN N AINIM

scaoilte seo síos, agus ní féadfaid don duine
 siúl ann le boiseáct na gainne. Leis sin do
 buail seite agus scanraí a raib sa loing go
 n-óire an caipín leo nac raib don aimsir le
 cailliúint acu, óir go raib an long as tula síos
 éana féin, agus leis sin beireann ar clár
 agus caiteann amac ar an ngainim é, agus
 rug ar clár eile agus cuir ar a gualainn é,
 agus dúirt le gac n-aon déanam mar do rinne
 sé féin, agus ansin do cuais de léim amac
 ar an sclár do caic sé roime, agus do leas
 an dara clár agus do cuais air, agus tóg
 an céad clár agus do caic roime é, agus mar
 sin dó as tógáil cláir in áit a céile do réir
 mar do téad ar clár eile. Do rinneas féin
 aicris air agus cac eile mar an gcéanna, do
 réir mar féadadar agus ní raib dinn ac seactó
 as an loing fán am i raib sí sloigste tar a bord,
 agus fán am do roiceamar talam ní raib ac
 barr an érainn seoil le feiscin.

84. " Is amlaib do bí an cuan sin, do bí
 airde seact gcaisleán agus a mbeic os cionn
 a céile ins an scarraig do bí leis an bfarraige
 fao ár raíaire ar gac taob dinn, agus í sin
 com sleamain le com eascon agus gan conair
 ná cosán cun gabála tairsci ac cuasán do bí
 as teact amac ó bun na carraige agus srucán
 abann as teact ar a long. Is í comairle
 ar ar cinneamar fuireac ansin go teact don
 abainn isteaic agus gac don a tula ar clár
 agus imeact leis an taoide ar long na habann
 in sibé áit do béarfaí sí sinn. Níor éan
 dúinn gur éirig an taoide agus gur bruc
 isteaic ar long an cuasáin, agus do lingeam-
 arne ar na cláraicib go díoscáir dea-tapaib,

agus do bí an oíche ann an t-am sin. Cíó
 tráct do fuadaíod sinn ar lorg an tsrota mar
 luas feirbe, sur stad an farraise uainn, agus
 sur pás sa sruic sinn, agus dar bur lámasa,
 a uisle, sur measa dúinn ar gabamar tríó
 an oíche sin ná ar bain dúinn ar fead ár saoil
 roime sin, dar mbualad agus dar mbrú in
 aghaid na scarraigeac ar sac taob den cuasan,
 ionas nar mair dem muintir fan am sin ac
 ríce fear.

85. “ O’fanamar ansin sur éirig an lá,
 agus is amlaio fuaireamar sinn fein i ngleann
 aduafar idir carraigib ar sac taob dinn,
 narb feidir gabail tarstu lena n-airde, agus
 sinne creit meirb las le hanorlann agus le
 hocras, óir níor iteamar greim le dá lá go
 n-oíche. Do gluaiseamar ar lorg na habann,
 agus do marbamar cúig bradain agus do bí de
 méad ár n-ocrais nar fanamar lena mbruit
 ac a n-ite mar do bíodar. Sió ea níorb fáda
 sur roiceamar cotrom talún agus macairí
 réide ró-áille, agus dob doibinn lena bfeiscin
 iad. Gabaimid as siúl na tíre agus ní facamar
 neac fir ná mná ar fead an da lá do bíomar
 dá taisteal san bia san deoc, agus fan am
 sin do caillead cúigear eile dem muintir.
 Ansin do cuais neac dar scuideactain ar
 maolinn ard-choic go bfaca i bfad uaid
 caisleán ceann-ard ar bruaic coille, agus
 triallaimid dá ionsaí agus ar ndul istea
 dúinn ní bfuairamar aon duine romainn ann,
 ac more mór tine. Suimid síos lán de tarc
 agus d’ocras agus ar féacain seacad dúinn
 do conaiceamar carn mór cnám i leataoib

an caisleán agus dá fíciu de bearaid fada
imramra ar taob na tine.

86. " Níor éian dúinn amlaio sin go scu-
amar trost agus torann adhal-mór, agus is é
do bí ann acaic urgránna da mó den adam-
élaínn, óir níorb airde seol-éran loinge
lán-móire ná é, agus banlám ar fad in sac
fiacail dá raid ina élam-béal, agus leiceat
méise móire in sac súil leis. Do suig síos
agus o'féac orainn go lán-ghuama, agus
sineann an lám lán-leabair dár n-ionsaí, agus
do tóg fear dem muintir agus do saig ceann
de na bearaid sin trío, agus beireann ar an
dara fear agus do rinne an ní céanna leis.
Is é crioc an scéil gur éuir seisear fear ar
sac bior de dá bior agus greadann mór-tine
leo dá róstaó; agus an t-am do bíodar
ullaím aise, stracann a scuio feola úioð, agus
do slois í ina mór-ghreamannaib ina éraos go
raid sác, agus ansin do sín ar leabair móir
fada do bí ar taob na bruine, agus do éic ina
coulaó.

87. " Ní raid beo ansin dem muintir ac mé
féin agus an caiptín agus dis fear, agus do
labras leo agus adúirt gur é an díol céanna
do béarfaó an dúil diablaí agus an t-acac
brúioúil sin orainn ar maidin arna máraic,
muna dtigeat linn é marú an oíce sin, agus
is é ní do cinneat linn do déanam, breic ar
bior sac duine againn. agus a ndeargaó insa
tine agus na ceitire beara do saicéat in éineac
ann. Do rinneamar amlaio sin, agus do saic-
eamar in éineac trína éroi iat. Do éuir
an t-acac don screat amáin as do ériocnaig

AN CAISLEÁN Ó BONN GO BATAS, AGUS TITEANN AN ANAM AS AR AN LÁTAR.

88. “ Com luath agus do conaiceamar an lá, d’fásamar an caisleán, agus do triallamar d’ionsaí na farraise, agus do bíomar as siúl ar feadh an lae gan teagmáil le duine ná ainmí, agus sinn as síor-amarc inár dtimpeall, as súil le loing nó báid do bhearfadh as an oileán sinn, óir do bíomar gan bia gan deoch do cáiteamh ó d’fásamar an long, ac an méid am-éisc d’iteamar; agus an t-am táinig an oíche do cuamar i mbarr crainn ceann-airde, dár ndíon féin ar beithíochaid éigéillí. Níor éian dúinn amháid sin an t-am táinig ollpiast mór adbal as an bhfarraise, agus triallann d’ionsaí an érainn, do sín suas a ceann agus do sloig duine dem muintirse siar ina craos, agus do triall cun na farraise arís. Do dhruideamar ansin sa scothall uachtarach den érainn, agus ba shairde ansin dúinn an t-am táinig an ollpiast an dara feacht, agus do sín suas a ceann agus do sloig an dara fear agus d’imis arís. Ní raib beo ansin ac beirt asainn, agus tángamar anuas as an scrann ar n-imeacht don ollpéist, agus cuamar isteach i ndúlú na coille go dtáinig soilse an lae, agus ní dearnamar mórán staid ansin go rángamar an farraise don taobh tíar den oileán.

89. “ Níor éian dúinn ansin go bhacamar caisleán tamall uainn, amháil an caisleán do bí as an atach tug díct ar muintire, agus adúirt an caiptín gur cóir dúinn dul dá ionsaí. Adúras-sa gur baol dúinn dul ann, ar eagla gur facht eile do bí ann, agus ba maith an

TUISCIN DOM, ÓIR NÍOR ÉIAN ZO D'FACAMAR AS TRIAIL ÉUGAINN COIS NA FARRAIGE AINMÍ EILE MAR AN AÉAC D'IT ÁR MUINCIR. ÉAINIS MAR A RADMAR AGUS NÍOR LABAIR FOCAL LINN, AC A LÁM DO DUALAD IONAINN, AGUS TUINE AGAINN DO DREIT IN SAC LÁM LEIS, AGUS RUG LEIS DON ÉAISLEÁN SINN, AGUS DO BÍ A BEAN IS A TRIÚR INÍON ISTIIS, AGUS D'FÉACADAR ORAINN ZO HIONTAC, AGUS DO RUG AN INÍON DOB ÓISE ORMSA AGUS DO TÓG SUAS CUN A BROLLAIS MÉ AMAIL TÓSPAD BEAN LEAND I SCIONN A DLIANA AGUS DO BÍ SÍ DOM PÓGAD AGUS AS SÚGRAD LIOM, AGUS ÉUAIIS MAR A RAIB A MÁTAR, AGUS BÍ AS CAINT LÉI FEAD TAMAILL, AGUS ANSIN DO ÉUADAR ARAON MAR A RAIB AN FACAÉ, AGUS BÍODAR I D'PAD AS CAINT LEIS, AGUS NÍOR TUIGEAS-SA DON FOCAL DÁ NÓURADAR, AC SUR AICIN MÉ INA DÍAD SIN SUR DOM IARRAID FÉIN AR A HAÉAIR MAR DREÁGAN DO BÍ AN INÍON, ÓIR DO GLUAIIS SÍ ZO NUISE A HAÉAIR LIOM AGUS MÉ AR A CUISE AGUS I DOM PÓGAD AGUS AS SÚGRAD LIOM. NÍOR ÉIAN DÚINN AR SIN ZO RUG AN T-AÉAC AR MO ÉAIPÉIN AGUS DO STAC A ÉUID ÉADAIIS DE AGUS DO SÁIS BIOR ANN, AGUS CUIR LEIS AN TINE DÁ RÓSTAD É, AGUS DO BÍ COIRE FÁNA LÁN D'FEOIL TOIRC DÁ BRUIT ANN AR AN TINE, AGUS AN T-AM DO BÍ AN FEOIL BRUITE DO TÓGADAR SUAS I AGUS D'ALPADAR I, AGUS D'ÍCEAS-SA MO SÁIC DEN FEOIL DO BÍ INSA SCOIRE ; AGUS TÉID SIAU A COULAD AR SIN.

90. " AC ÉEANA DO DEIREAD AN INÍON AMAÉ MÉ SAC DON LÁ AS LEAGAD NEAD NA N-ÉAN DO BÍ ZO HIONADÚIL COIS NA FARRAIGE, AGUS DO BÍ SEAN RÓ-MÓR AICI DÓM, AGUS DAR MO LÁM, A UAISE, NÍ RAIB DON MÍ-GRÉANN AGAMSA ÚISE, ÓIR NÍ RAIB INCI AC DEIC D'ÉOICE AR AIRDE

agus do bí sí níos cumta ná na haíon eile. Cú tráct do cáiteas bliain amháit sin, agus go deimhin ba sí an bliain sin ná don deic mbliana do cáiteas riam, de bhrí gur é cotú do bí orm ar feadh na haimsire sin feoil muc bfiáin, agus coirp daoine dá mbruit go minic ina bfoéair.

91. ‘Lá n-don dá radmar ar bhuac na mara mar a raib curacán an fíor móir, do gab an iníon as sol is as caoi go séar, agus do ionad liom fáct a soil, óir ní facas riam roime sin í ac greannmar suairc neam-urcóideac. O’fíapraios-sa fáct a dubróin di. ‘Ní gan fáct,’ ar sise. ‘Grá do túsas-sa duit, agus is maic atá a fíos asam go bfuil m’atair ar tí bás gráiniúil do tabairt duit.’ Ar gclos an scéil sin domsa do gab misneac agus meanma ró-mór mé, óir ní raib tuairim asam go bfaiginn an t-oileán o’fásáil go brac, de bhrí ná ligfeadh an iníon feadh urcair saighe as a radarc mé, agus an tráct o’innis sí fáct a heolcaire dom, do bíos deimneac go bfaiginn slí cun gluaste. ‘Is súgac atá tú le huic do bás,’ ar sí. ‘Níl don maic dom buaiream aigne beic orm,’ ar mise, ‘agus má ní tusa mo comairle, beimid araon slán.’

92. ‘‘Créad an comairle sin?’’ ar sise. ‘Atá,’ ar mise, ‘sinn araon o’imeact cun farraise, agus béarfad liom tú dom rioct féin, agus déanfad bainrín díot uirtí.’ O’adontaig sise dul in don áit den domhan liom, agus ceapamar an maidin arna márac, an t-am do racadh a haíair don coil, éaló cun an curacán. Ac ceana do cáiteamar an aimsir amac go maidin arna márac, agus go

moé lae agus lan-tsoilse d'imiú an t-atac fán scoill, agus an t-am d'imiú an t-atac do gabas féin m'arm saisce umam, agus do triallas féin agus an iníon cun an cúraáin, agus tiomáineamar amac ar muir agus ar mór-farraige.

93. " Do lean an deirfiúr ba síne sinn, óir do b ionad léi cá radmar as duí éom moé sin, agus ar n-imeact amac ón scuán dúinn, táinig sí ar an scarraig os ár scionn, agus do cuir trí glao allta os aró aisti ar a haíair, agus níorb fáda go dtáinig an t-atac os ár scionn ar mullaic na haille agus do cuir uail os aró as, ionas gur tuisead linn go scuallatas ar fead trí rann an domáin é, agus do teilg é féin amac sa muir agus do snámaig inár nuiaid, agus siú do radmarne as gluaisead go créan, agus neart saoithe agus taoite linn, is créine ná sin do gluais an t-atac, óir do beiread sé seact bpéirse leis de sac créan-airleois, agus tuiseamar go radmar cailte.

94. " Ac ceana ní fáda cuamar an t-am táinig an fatac suas linn, agus buaileann a lám i mbráid an cúraig, agus do bí as éiri suas leis. Air sin do tugas-sa béim claidim óó gur baineas an lám ón nscallainn de. Leis sin do tic síos arís sa bfarraige. Siú ea ní stad uainn do rinne ac sinn do leanúint agus an t-am do rig sé an curac arís, d'éirig de léim as a corp agus buail a uct ar doró an cúraig. Ansin do cuireas-sa mo dá lám sa sclaidéam agus buaileas i scaol na colba agus i ramar a muinéil é, gur baineas a ceann dá colainn agus do tic síos go srian agus go srinneall na farraige, agus is lúcdireac

LÁN-MEANMNAÍ DO BÍ AN INÍON Ó CAILLIÚINT A
HAĀAR, AĀUS BEIREANN IODIR A DÁ LÁIM ORM
AĀUS DO PÓĀS ĀO DÍL AĀUS ĀO DÍOCRA MÉ, AĀUS
ANSIN DO ĀABAMAR AĀ TAISTEAL NA ĀARRAIGE
AĀUS RINNEAMAR IOMRAÍM TRÉAN AMAÍ ÓN TÍR.

95. “ NÍOR ĀIAN DÚINN AN T-AM DO DORĀAĀS
AN SPÉIR OS ÁR ĀCIONN CŌM DUB LEIS AN OÍĀE,
AĀUS IS É NÍ DO BÍ ANN DINMÍ ÉIN DÁ DTUGTAÍ
AN LIAT-ĀARRAĀS, AĀUS BUAILÉANN A CRĀĀA
CAMINGNEACA IONAM IN AĀRANN, AĀUS TŌĀANN
LÉI SUAS INS AN AER MÉ CŌM HARĀ SIN ĀUR ĀAILL
MÉ RAĀARC TALÚN AĀUS UISCE, AĀUS NÍOR CŌNAĀS
LIOM ĀUR ĀUIRLING I NĀLEANN DOIMIN DORĀA
ĀUAFAR, AĀUS DO SCAOIL ANSIN AS A CRĀĀAIB
MÉ, AĀUS DO ĀROM DÁ ĀOBAD AĀUS DÁ CROĀAD
ĀÉIN ; AĀUS MAR ĀUAIREAS-SA MAR SIN Í AĀUS A
CŪL LIOM, DO ĀARRAINĀEAS MO ĀLAĀDEAM AS A
ĀRUAILL AĀUS ĀUGAS BUILLE ÁTASAC DÍ SA MUINEAL
ĀUR BĀINEAS A CEANN DÍ. ANSIN D’IMĀS MÉ TRÍO
AN NĀLEANN, AĀUS IS ANLAĀD BÍ AN ĀLEANN SIN,
LÁN D’AINMĀITĀB ĀUAFARA AĀUS DE NAĀRĀĀAIB
NĀME, LEON AĀUS CEĀTREACA, ĀEILTE ĀLINNE,
AĀUS DEAMAIN AER, AĀUS DO ĀABAS DÁ LEADRAD
DOM DĀIS AĀUS DOM ĀLÍ ĀO DTĀINĀS AN OÍĀE ORM.

96. “ ARNA MÁRAC DO BÍ MÉ AĀ SIŪL TRÍO AN
NĀLEANN MÍ-ÁMĀRAC SIN, AĀUS NÍOR ĀIAN DOM
ĀO BĀACA MÉ ÓĀLĀC MŌR MĀLEATA MEAR-ĀALMA DOM
IONSÁÍ I DTREALLAM TRODA AĀUS CRUĀD-CŌMRAIC,
AĀUS AR DTĀĀC I BĀOGAS DOM, D’IARR CŌMRAIC
ORM. D’IONSÁIOMAR A CÉILE MAR DÁ LEON
LONNACA LIAT-ĀEARĀACA, AC DOB É CRĀOC AN
CŌMRAIC SIN ĀUR ĀEANGLAS É ĀO DĀN DAINĀEAN
DOĀRAĀDEAC, AĀUS DŪRAS ĀO MBAINĀINN A CEANN DE
ĀAN MŌILL MURA DTUGAD SCĀALA DOM CĀRĀ É
ĀÉIN. D’INNĀS SÉ DOM ANSIN ĀURĀ É ĀÉIN

RÍDIRE AN CLAIÐÍM ÓRŌA MAC RÍ FIONN-MARA, AGUS NÁR FÁS CRÍOC SAN SIÚL NÁ OILEÁIN SAN TAISTEAL AG CUR A CLÚ AGUS A SAISCE, 'AGUS DAR MO BRÍACAR,' AR SÉ, 'NÍOR CUIREAD I NGEIMEAL MÉ ROIME SEO, AC AMÁIN CEANGAL EILE TUG SRUAGAC AN OILEÁIN ÓRŌA ORM, AGUS DO CEANGLÓD AN LAOC SIN FÍR AN DEATA UILE.' DO SCAOIL MÉ RÍDIRE AN CLAIÐÍM ÓRŌA ANSIN, AGUS TUG MIONNA AGUS BRÍACAR NAÉ SCARFAD LIOM GO CIONN BLIANA. D'FIAFRAIG MÉ DE CRÉAD DO TUG SA NGLEANN SIN É. D'INNIS DOM, AN T-AM CEANGAIL SRUAGAC AN OILEÁIN ÓRŌA É, SUR CUIR TÉADA FÁNA OSCLAIB AGUS SUR SCAOIL LE FÁNAID AR GLEANNA SIN É.

97. "CÍD TRÁCT DO BÍOMAR ARAON AG SIÚL AN GLEANNA SAN BIA SAN DEOC, AGUS NÍ FADA DO BÍOMAR AMLAID SIN AN T-AM DO CONAICEAMAR AN DÚN BA BRÉATA DÁ DFACA MISE RÍAM, AGUS DO CUIREAD FÁILTE ROMAINN ANN, AGUS TUGAD BIA AGUS DEOC CUGAINN. D'FIAFRAIG MÉ DEN BANTRACT CRÉAD AN FÁC GO RAIB AN OIREAD SIN BAN SA DÚN AGUS SAN AON FEAR INA DFARRAD, ÓIR NÍ FACAMAR FEAR AR BÍC ANN. DO FREAGAIR BEAN DEN BANTRACT MÉ, AGUS ADÚIRT SUR GLEANN DUB DOB AINM DON GLEANN SIN, AGUS NÁR FÁS AON DUINE DÁ DEÁINIS ANN É LE TRÍ CÉAD BLIAIN, AGUS NÁ FÁSPAD AN FÁID AGUS MAIRFEAD SRUAGAC AN GLEANNA DUB, 'AGUS ADÁID DEIC MILE SAISCIOC GALAC GNÍOM-ÉACTAC FÁ DRÁIOCT AIGE SA NGLEANN SO, AGUS NÍL FÁIL FUSCALTA ORTU FÉIN NÁ ORAINNE COÍCE NÓ GO DEIOCFÁID SAISCIOC ÉIGIN DO DÉARFÁID BUAIÓ AR AN NSRUAGAC I SCOMRAC AON-FÍR, AGUS ANSIN ÉIREOÍD AN GLEANN COM HARD LEIS AN TALAM AR SAC CAOB DE, AGUS SOILSEOÍD AN SRÍAN AIR, ÓIR NÍOR CAITENIS AN SRÍAN

AR AN NGLEANN SO LE TRÍ CÉAD BLIAIN, AC AN SPÉIR DUB DORCA AS A CIANN, AGUS, AR SISE, 'NÍL LAOCH FÁN DOMHAN INCOMRAIC LEIS AN NGRUAGAC, ÓIR NÍ DEARGANN ARM AR DON BALL DÁ BALLAIB DÓ AMÁIN A SÚIL CLÉ ; AGUS IS INION D'FHEARGAS Ó FINN, ARD-RÍ ULAO, MISE, AR SÍ, 'AGUS ATÁID CEATRAR EILE DE CLANNAIB RITE ÉIREANN IM FÓCAIR ANSO, AGUS IOMAD EILE D'INIONAIB RÍ AGUS RÓ-TIARNA MAR DON LINN, AGUS IS MÓR AN DÍOBÁIL DO RINNE TUSA DÚINN TRÍ MARIÚ AN ÉIN DO TUG DON GLEANN SO TÚ, ÓIR IS É AN T-ÉAN ÚD DO TUGAD NA SAISCIS DON GLEANN SO, MAR SÚIL GO DTIOCPAD LE SAISCIOC ÉIGIN DÍOB BUAID DO BREIT AR AN NGRUAGAC I SCOMRAC, AGUS SINNE D'FUASCLAÓ AS AN NGLEANN SO I BPHUILIMID. AC ANOIS ATÁIMID RÉID LE HAON CADAIR D'FÁIL GO DEIREAD AN DOMAIN.'

98. "ADÚRAS LEIS AN RÍN SAN DON DOILIOS A BEIT UIRCI, ÓIR GO RAIB SÉ I NÓÁN DON ÉAN SAN D'FAD SAOIL A BEIT AISE AC GO DTIÚRPAD SÉ SAISCIOC LEIS DON GLEANN SO DO BUAIFEAD AR AN NGRUAGAC, AGUS SUR DÓIS SUR MÉ FÉIN AN LAOCH SIN, ÓS MÉ DO MARIÁIS AN T-ÉAN. 'DÁ BRÍ SIN ATÁ SÚIL AGAM LE SIBSE D'FUASCLAÓ AS AN MBRAIGHEANAS INA BPHUIL SIB.' ADÚIRT INION RÍ ULAO GO RACAD SÍ FÉIN LIOM, AGUS GO MB'FÉIDIR GO MDA MAIT AN CÚNAM DÓM Í. DO COTLAS FÉIN AGUS RIDIRE AN CLAIÓIM ÓRCA GO MAIDIN ARNA MÁRAC, AGUS AR N-ÉIRÍ DÓM TAR ÉIS MO TUIRSE DO CUR DÍOM, DO CEANGLAS MO CORP INA CAT-ÉIDEAD, AGUS TRIALLAS FÉIN AGUS MO COM-SAISCIOC AGUS INION RÍ ULAO GO FAICE SRUAGAIS AN GLEANNA DUB.

99. "DO BÍ BILE AR LÁR NA FAICE AGUS CLOS MÓR I MBARR AN BILE SIN AGUS SLABRA AIRGID

AS AN GCLOS SIN ANUAS. ADÚIRT INION RÍ ULAÓ
 LIOMSA AN CLOS DO DUAIN. DO RINNEAS AMLAÍD,
 AGUS NÍOR ÉIAN DÚINN SO DFRACAMAR LAOC MÓR
 MILEATA MEAR-CÁLMA DÉAD-SEAL DAT-ÁLAINN AS
 TEACT ÉUGAINN LE FRAOC FEIRGE, AGUS DOB É
 FÉIN AN BEITIR DEOGA AGUS AN LEON LUAC-FEARGAC
 AGUS AN NAÉAIR NEAM-EAGLAC, AGUS AN DRAGAN
 DIAN DÁSACTAC AGUS AN CURAD NÁR CRAOCTAD
 RIAM I GCOMRAC, .i. SRUAGAC AN SLEANN DUID ;
 AGUS AR DTEACT I LÁÉAIR DÓ, D'IARR COMRAC
 AGUS NÍOR DIULTAD DÓ, ÓIR D'IONSAIMAR A CÉILE
 MAR DÁ LEON AR LOINNE, NÓ MAR DÁ DRAGAN
 DÁSACTA, AGUS DO RINNEAMAR COMRAC FAODRAC
 FUILTEAC NEART-CÁLMA AÉAID FADA DEN LÁ SIN,
 AGUS SÁC SÁIT SLEIGE NÓ BÉIM CLAIDIM DÁ
 DUGAINN AR AN NSRUAGAC NÍ DÉANFAD FUILIÚ
 NÁ FORDEARGAD AIR, AGUS MO CRÉACTASA AS
 SILEAD FOLA FLANN-RUAIDE Ó DÉIMEANNAID AN
 SRUAGAIS. 'CUIMNIG, A MÁCAOIM,' AR INION
 RÍ ULAÓ, 'NAC DEARGANN ARM AR AN NSRUAGAC.'
 'IS FÍOR SIN,' ARSA MISE, AGUS LEIS SIN DO SÁD
 MIRE MÉANMAN MÉ, AGUS DO RITEAS ISTEAC AR AN
 NSRUAGAC, AGUS DO TREASERAS FÚM É, AGUS ÉUGAS
 SÁIT NÍME SLEIGE SA TSÚIL ÉLÉ AIR, SUR CUIR
 BUIRTEAD UAFÁSAC AS DA CLOS AR FEAD AN
 SLEANNA, SUR ÉIT AN T-ANAM AS AR AN LÁÉAIR SIN.

100. "ANSIN D'ÉIRIG SAOC AGUS STOIRM,
 CRIOCHNÚ TALÚN AGUS TOIRNEAC FUAJAR, IONAS SUR
 SILEAMAR SO DTIOCPAD AN SPÉIR ÉUN TALÚN, AGUS
 D'ÉIRIG AN SLEANN COMH HARD LEIS AN TALAM
 AR SÁC TAOD DE. IS ANSIN DO ÉIÚNAIS AN SAOC
 AGUS DO GLAN AN SPÉIR OS AR GCIONN, AGUS DO
 SOILSIS AN SRIAN SO TAITNEAMAC, AGUS D'IMIG
 AN DRAIOCT DEN SLEANN, IONAS, AN MÚINTIR DO
 DÍ LE CÍAN D'AIMSIR ANN, SO DTÁNGADAR ÉUGAINN

go lúcháiread, agus fearaid fíor-caoim fáilte
 romainn don Oileán, agus iad ag breic buíochais
 liomsa tréas an bfuasclaó tuogas dóib, agus
 éiteamar coicís ar mís go súc soilbir. Ac
 ceana do pósad na cúig céad bean do bí ann,
 agus do pós mé féin iníon rí Ulaó, óir ní facas
 a macasamail inar taisteal mé den domán
 ar méin, ar crut agus ar caoin-deilb, agus do
 tairg mé a roga mná do Shaiscióc an Claidim
 Órta, ac adúirt seisean liom ná pósfaó don
 bean go brád ac iníon Shruaigís an Gleann
 Šoirm, agus go raib a grá sin com mór sin
 ceangailte ina croí agus ina aigne de ló agus
 d'óice, go raib sé deimneac bás d'fáil mura
 bfaigead í, agus surb dá hiarraid do cuais
 sé an uair do ceangail an shruaigac é. Adúirt
 féin ná ligfinn bás dó, agus go raicinn leis dá
 tocmarc agus dá buain amac ar ais nó ar
 éigean. Adúradar na shaiscióg eile go raicidís
 féin linn.

IOI. " Do gléasamar ár loingeas agus ár
 leatán-barca broinn-fairsinge agus do seol-
 amar amac ar craos mara agus níor cónaid
 linn sur gabamar cuan agus calad san Oileán
 Šorm, agus do gluaiseamar romainn sur roic-
 eamar faice an tóna, agus cuireas-sa Conn
 Critir, shaiscióc ó Éirinn, cun an shruaigís ag
 iarraid a iníne mar mnaoi do Shaiscióc an
 Claidim Órta nó mura dtuagad go dtiúrfainn
 ár slua, dít daoine, agus uireasa fear-
 óglac ortu. Do gluais Conn Critir agus do
 cuais do láthair an shruaigís agus d'aitris a
 uraioll dó. Adúirt an shruaigac dá mbeidís
 fir an domáin ar don mácaire nac dtiúrfad
 féin bean ná don ní eile uaid dá ainneoin, agus

SO D'ÉIRPÁD CAT DÓID ARNA MÁRAC. TÁINIS
CONN TAR A AIS AGUS D'AIÉIRIS SAC AR ÉAN AN
SUAASAC LEIS.

102. " AC ÉEANA TUGAMAR AS AN OÍCE SIN,
AGUS I MOÉ NA MAITNE ARNA MÁRAC TÁINIS AN
SUAASAC AGUS DÁ FÍCIDO MILE DE GLÉIRE GLANSLUA
AGUS D'FÓSAIR CAT ORAINN. DO FREAGRAMARNE
SO HEASCAID NEAM-EAGLAC É, AGUS TÁNGAMAR
IN ASAID A CÉILE AGUS RINNEAMAR COMRAC
EALMA CRUAID-DAINGEANTAC FUILTEAC FÍOR-TRÉAN,
IONAS SURB IOMAI LÁM ARNA LEONAD AGUS TAOB
ARNA TOLLAD AGUS COLANN ARNA CIORRÚ DO
DÍ ANN, AGUS DOB IOMAI SROTA PÓLA FLANN-RUAIDÉ
DO DÍ ARNA TAOSCAD TRÍ CRÉACTAID NA RÍ-MILE.
ANSIN DO MÉADAIODAR NA CURAI A MEANMA AGUS
DO CRUADAR A SCROITE AGUS DO LUACAIODAR
A LÁMA AGUS DO TROMAIODAR A MBUILLI, SO
NDEARNA SAC TRÉAN-FEAR DEM MUINTIRSE AGUS
DE NA HALLMURACAID SHÍOM SAISCE OS ARD.

103. " AN T-AM DO MÓTAIOS FÉIN ÁRSAIÓC
NA N-ALLMURAC IM ASAID D'IONSÁI MÉ AN CAT FÁ
RABARTA FEIRGE AGUS FÁ CONFAD CATA AGUS
ARD-AIGEANTA, SUR SABAS DÁ MÚCAD, DÁ NDIAN-
SCAOILEAD DOM DEIS AGUS DOM ÉLÍ, IONAS NÁR
SCAR MÉ DEN RUACAR SIN SUR RÁNGAS AN CRÓ
CATA INA RAIB SUAASAC AN SLEANNA SOIRM,
AGUS AN T-AM DO ÉONAIC AN SUAASAC AN T-AINGIN
DO TUGAS-SA AR A MUINTIR, DO ÓRUID IM ÉOINNE,
AGUS D'IONSÁIOMAR A CÉILE SO DANARTA DÚR-
ÉROÍOC TINNEASNAE TOLGÁNAE, AGUS DO FEARAD
IMREASÁN CRÉACTMÁR EADRAINN. SHÍO EA DOB
É CRÍOC AN COMRAIC AN SUAASAC DO ÉITIM LIOM
FÁ DEO, AGUS DO RÍCEAS ANSIN AS DÍCEANNAE
NA N-ALLMURAC, SUR CUIREAS ÁR AGUS EASPA
ORTU, AGUS SUR SLACADAR CEITEAD AGUS RAON

maóma, agus do leanas agus mo muintir iad isteach sa gcathair, agus do mardamar iad ac fíor-beagán do shab coimirce agusamsa, agus túsas iníon an sruaisiú mar mhnaoi agus mar baincéile do Ríoire an Claidim Órta, agus do rinne mé rí ar an Oileán nSorm de, agus is easpac díteac do bí mo muintir féin tar éis an cat-ghleo sin, óir ní raib beo den deic míle laoc do cuais liom cun an cata ac don míle amáin.

104. “ Do cuadar an laocra, an méid do mair díob, dá ndúicib féin, agus do triallas-sa dom ríocht féin agus túsas iníon rí Ulaó liom, .i. Doirn Déad-solais, agus is gearr do mair sí agus, óir do fuair bás i gcionn bliana, agus atá mac dá héis agus anois i gcionn a sheacht mblian, agus do méas mé a cur go héirinn as foglaim lúit agus saisce. Ac ceana, i gcionn bliana d'éis bás mo mná do cuala mé as lúit suaid agus seancais agus as lúit léite leabar surb as rí Inse na mDeo do bí an iníon ba breáta crúit agus dealb dá raib sa domán uile, agus gur múc a dealb ar deilb ban an domáin. Arna clos sin domsa, do cuais mé dá hiarraib ar a haicair mar mhnaoi, agus is é freagra tús sé orm nac dtiúrfaó sé a cuíal coimídeacta mar mhnaoi dom. Do glac fearg ró-mór mé ar sclos an aicisc sin, agus d'iarras comrac air. Adúirt an rí ná raicáib féin cun comrac an fead do bí an oiread sin slua aige. Ansin adúras cúis céad laoc do cur agusam, óir do méasas gur gearr go dtitfead slua an dúna go huile liom ar an mod sin, ac dar do lámhse, a tréan-míle, ní hamlaib do bí, óir an cúis céad

DO MARDAS AN LÁ SIN, IS IAD DO ÉAINIS IM AGAIR
ARNA MÁRAC. CIÓ TRÁCT, DO BÍ MÉ AG COMRAC
LEO FÍCE LÁ, AGUS IS IAD AN MÚINTIR ÉANNA
ÉAINIS ÉUSAM AN ÉEAT LÁ ÉAINIS SAC AON LÁ,
AGUS DO BÍODAR COM DEO AN LÁ DEANAÉ AGUS DO
BÍODAR RIAM. D'FÁSAS AN TÍR AR SIN SO TÚC
DROC-MEANMNAÉ, AGUS AG SIN MO SCÉAL TUIT A
SAISEIS," AR AN RIDIRE ÓR-ARMAÉ, " AGUS INNIS
DOMSA ANOIS CÉ TÚ FÉIN DO RUG BUAIÓ ORM."

105. " DONAS AGUS TUBAIST AR DO BÉAL ! "
AR CONÁN, " IS IOMAÍ LAOÉ IS TRÉINE NÁ TÚ AR AR
RUG AN CAT-MÍLE SIN BUAIÓ, AGUS BÍOD A FÍOS
AGAC SURD É OSCAR MAC OISÍN MÍC RÍ NA FÉINNE É,
AGUS OCTAR EILE DE MAITÍD NA FÉINNE ATÁ INA
FOCAIR ANSO." " IS MAITÍ LIOMSA," AR AN
SAISCÍOC, " SURD LEIS DO RÁINIS TREISIÚ ORM,
DE DRÍ SO BPUIL A FÍOS AGAM SO BFAIGEAD
M'ANACAL UAIÓ." " MÍOD FÍU LE HOSCAR TÚ
MÁRÚ," AR CONÁN, " Ó NÁR MÁRAIS SÉ SA GEOM-
RAC TÚ." " DO GEODAIR ANACAL UAIMSE," AR
OSCAR, " AGUS BEIR BUAIÓ AGUS DEANNAÉT, ÓIR
IS RÓ-DINN NA SCÉALTA ÉANAIS TÚINN." DO
SCAOILEAD DEN RIDIRE ÓR-ARMAÉ AR SIN, AGUS
DO ÉAITÉADAR AN OÍCE SIN SO SÚC SO-MEANMNAÉ SO
MAIDIN.

106. IS ANSIN DO LABAIR OSCAR AGUS ADÚIRT,
" LUIM FÁM ARMAID SAISCE NAÉ RAÉAIÓ MÉ
TAR M' AIS SO HÉIREANN DOÍCE SO BFAIGE MÉ INION
RÍ OILEÁIN NA MDEO MAR MNAOI AGUS MAR
DAINCÉILE DON RIDIRE ÓR-ARMAÉ." " RAÉATOSA
LEAT," AR AN RÍ, " MAR AON LE SLUA AN TÚNA."
" NÍ TÍOCFAID AON TUINE LIOMSA," AR OSCAR,
" AC MO MÚINTIR FÉIN AGUS AN RIDIRE ÓR-
ARMAÉ AGUS AN CEATRAR EILE RIDIRISE ANSO."
LEIS SIN CUIRÍD IAD FÉIN I SCÓIR CÚN AISTIR,

AGUS CEILIÚRAID FÉIN AGUS AN RÍ DÁ CÉILE AGUS
 TRIALLAID NA CEITRE FIR DÉAG SIN D'IONSÁI
 LOINGE LOMNOCTÁIN, AGUS TÉID INTI AGUS NÍ
 HAITRISTEAR A N-IMEACHTA SUR SABADAR CUAN
 AGUS CALAFORT IN OILEÁN NA MBEO AGUS NÍ STAO
 NÁ CÓNÁI DO RINNEADAR SO RÁNġADAR FAÍCE AN
 DÚNA AGUS ADÚIRT OSCAR LE CONÁN TUL MAR A
 RAIB AN RÍ AGUS A INÍON D'IARRAID MAR MġAOI
 DON RIDIRE ÓR-ARMAC, NÓ CEITRE CÉAD DÉAG
 DÁ SLUA DO ĆUR ĆUN COMRAIC LEIS NA CEITRE
 FEARAIB DÉAG ATÁ AR AN BFAÍCE. TÉID CONÁN
 SUG AN RÍ AGUS D'INNIS DÓ SURB Í A INÍON DO BÍ
 UAIĎ MAR MġAOI DON RIDIRE ÓR-ARMAC. "ĢLÓR
 ÓINMġIDE NÓ AMADÁIN DO ĆANAIR," AR AN RÍ,
 "ÓIR DÁ MBEADĎ SLUA AN DOMġAIN AR DON LĀĊAIR,
 NÍ ĊIÚRFAINNSE M'INÍON DÓIBĎ DOM ANNġOIN."
 "DO ĆANAIS BRÉAG MÓR," AR CONÁN, "ÓIR NġL
 ANSÚD ĆĊ CEITRE FIR DÉAG, AGUS Ó NĊ ĆIL LEAT
 Í ĊĀĊAIRĊ UAIT LE RÉITEĊĊ, FREAGAIR COMRĊC
 CĊAD DO ĢĊĊ FEAR DÍOBĎ, AGUS ĆġFġD TÚ ĆĊ HĊ
 AN T-AMĊDĀN Í NĊEIREĊĎ AN SCĊIL." "DO
 ĢEODĀIDĎ SIAD SIN ĢAN ĆAIRĊE," AR AN RÍ.
 ĢLUAISEANN CONÁN AR SIN ĆUN A MġUINTIRE, AGUS
 NÍ MÓR ĢO RAIB AĢA AġSE AR A FREAGRA D'INSINT
 AN TRĀĊ ĆONAICEĊADAR CEITRE CĊAD DÉAG FEAR
 ARMĊA ÉIDITE DĀ N-IONSÁI. IONSÁIONN CONÁN
 AGUS A MġUINTIR IĀD, AGUS DO FEARĀĎ ĢLEO
 ĢÁġFEĊĊ EĊARTĊU, AGUS ĢĀĊANN CONÁN AGUS A
 MġUINTIR TRIĊĊTU AMġAIL SEĊĊĊĊIC TRġ EĊLTĊIN DE
 MġION-ĊĊANĀIBĎ, NÓ MAR ONĊOIN ĆRAOS-OSĊAILTE FĀ
 ĊRĊĊD ĆĊORĊĊ AR MĊĊĊĊĊIRE RÉġĎ RÓ-FĊAIRSġĢĢ, ĢO
 NĊR FĊġĊADAR FEAR INSTE SCĊIL BEO AR AN LĀĊAIR
 SIN DÍOBĎ.

107. "IS BEAG AN ĊAIRĊE DÚINN IĀD SIN A
 MĊRŪ," AR AN RIDIRE ÓR-ARMAC, "ÓIR IS IĀD AN

múintir céanna déanfas comrac inár n-aghaid
 amháid." "Ní hamhlaid beas," ar Conán,
 "óir fairfid mise iad anocht agus má cor-
 raíonn don duine acu is é cíneas an t-uapás."
 Caitid an aimsir mar sin gur tit an oíche, agus
 do shuais Conán go harm-ghléasta go hionad
 an cáta agus do luig i measc an áir. Níorb
 fáda dó amhlaid sin, an t-am do conaic an
 tréan-cailleac ag teacht fán áir, agus i armta
 éidite agus buidéal aici ina lámh, agus é lán
 d'íoc slánuite, agus tís stócaí ina focair,
 agus an t-am táinig cun an céad fíir do bhí
 marb, do cuimil cuit den tíg do bhí sa mbuidéal
 dá béal, agus do preab ina seasam, agus do
 cuimil den dara fear agus mar sin do tóg
 sí seisear de preib. Preabann Conán ina
 seasam agus adúirt, "A caillic meirgí
 mí-sciamaí! Ná tóg don duine eile díob
 sin, óir ní fáca mise don duine dar márdas
 riam ina beataid arís agus ní maic liom a
 feiscint anois." Ní scanrad ná easla do
 glac an cailleac roime, ac a claidem a tar-
 raing amac agus a haghaid do tabairt ar Conán,
 agus do rinneodar comrac feig fuiltéad faob-
 rac calma cróga croíúil com-uaidreac mór-
 béimeannaic, agus do méadaí an comlann ar
 Conán, ionas go raib dá traocad go mór, agus
 an t-am do mótaí an cailleac sin do teilg
 a claidem agus a sciac uaiti, agus do rit
 cun Conán agus do rug cruaid-ghreim fána
 com air, agus do tóg sí suas ar maol a gualann
 é, agus do buail fá lár fúití é, agus do céangail
 go cruaid daingean do-scaoilte é, agus do
 cuir ar muin duine dá stócaic é, agus adúirt
 leis é cur fán rí-céangal dá pianaic, agus ansin
 d'adbeoig sí an slua uile.

108. DO GLUADIS AN FIA-ÉAILLEAC ÉUN AN DÚNA AGUS ÉUAIG MAR A RAIB CONÁN AGUS ADÚIRT LEIS, “A CONÁN, ADÁ SÉ AR DO ÉUMAS FÉIN FÓIRTIN ORT FÉIN ANOIS ÓN MÓR-ÉIGEAN INA BFULIR, ÓIR IS MISE MÁTÁIR RÍ NA TÍRE SEO, AGUS MÁ PÓSANN TUSA MÉ GEODAIÓ TÚ T’ANAM, AGUS MURA BFUL TÚ SÁSTA LEIS SIN, LUÍM FÁM ARMAIB SAISCE SO DTIÚRPAO BÁS ANUASAL DUIT.” IS ANLAÍÓ BÍ AN ÉAILLEAC SIN, BÍ TRÍ HORLAÍ IN SAC STAIR-FIACAIL LÉI, AGUS A PUS IOÉTARAC AS IOMPÓ ANUAS AR A SMIGÍN, AGUS A DÁ SÚIL SLOISTE TRÍ HORLAÍ SIAR INA CEANN AGUS IAD AS SÍOR-SILEADÓ BRACAIÓ AGUS FOLA, AGUS DO BÍ CEITRE HORLAÍ AR PAO IN SAC IONGAIN DÁ RAIB UIRTI AGUS DO BÍ OIREADÓ DOIRN RÍ-MÍLE DE ÉNAP I SCLÁR A HÉADAIN, AGUS OIREADÓ CORCÁIN DE ÉNAP I SCLÁR A HUÉTA, AGUS AN TOIRT CÉANNA IOIR A DÁ SLINNEÁN, AGUS DO SEASPAO MÓR-ÚLL AR SAC RIBE DÁ FOLT SARÓ SLIM CIAR-DUB, IONAS SURÓ ADAR SCANRAÍÓ A FEISCIN.

109. DO LABAIR CONÁN AGUS IS É ADÚIRT : “DAR MO BRÍATAR, A ÉAILLIG ŠRÁNNA, AN BÁS IS TARCAISNÍ DAR TUGADÓ D’AON DUINE RIAM, SO MB’FEARR LIOM A FULANG NÁ DO ŠAMAILSE D’OLL-PEIST DIABLAÍ DO PÓSAO, NÓ PÓS A BEIT LE RÁ AS FEARAIB NÁ MNÁIB ÉIREANN SUR CEANGLADÓ MÉ LE SEAN-MÁTÁIR RÍ OILEÁIN NA MDEO.” ANSIN DO LABAIR AN ÉAILLEAC SO CEANSA LE CONÁN AGUS ADÚIRT : “MÁ PÓSANN TÚ MÉ, A RÍ-MÍLE, MUIRPIÓ MÉ AN RÍ ŠONA BANTRACT, AGUS DEANPAO RÍ DÍOT FÉIN AR AN OILEÁN SO.” “DÁ NDÉANTÁ RÍ AR AN DOMAN DÍOM,” AR CONÁN, “NÍ HÉ AMÁIN TÚ PÓSAO, AC NÍ BEINN AS FEACÁIN ORT.” ANSIN DO ŠLAC BUILE AGUS OLC AN ÉAILLEAC, AGUS TÓŠANN CONÁN AS AN ÁIT

ina raid, agus do cuir fán rí-éangal nime é, mar a raid sac draon as dul go cnáimh ann, agus an pian as dul go croí air, ionas go raid as báirceas go huafásac mar tarró buile.

II. Cíó tráct doib ionas le muintir Conán a fuid do bí sé san teact, agus céid go háic an comraic agus conaiceadar gur hacdeod an luét do marbadar an lá roime sin, agus smaoinio ina n-aighe gur caillead Conán. Ac ceana na fir do tit leo an lá roime sin, d'ionsalodar iad go calma an vara lá, ionas gur traocad leo ar an láthair sin iad, ac don laoc amáin d'fuadais Oscar ó claidéam Sóill agus d'fiaprais de créad d'acdeois an slua. D'innis an t-óglac gur d i an caillead d'acdeois iad. Do lizeadar uacu é ar sin, agus adúirt Oscar go bfairfead féin an vara hoice sin doib. Adúirt Diarmaid agus Sóill go bfairfidis féin mar don leis.

III. Sluaisio rompu go láthair an cáta agus luid i measc an áir, agus níor éian doib ann go dtáinig an caillead agus a uis stócaic, agus níor lig Oscar di do tógáil ac uis an t-am do cuais ina comdál, agus ní scanrad ná eagla do gab i, ac a claidéam a tarrain, agus a haíad do tabairt ar Oscar, agus rinneadar comrac feis fultead fíor-calma reactmar ró-foineac, agus bíodar ar an leatrad sin aimsir iméian, ionas go raid an caillead dá cloí, go dtug Oscar béim claidim dá hionsaí, gur meas an ceann de buain dá colainn den béim sin. Síó ea do tug an caillead baot-léim ar a cúl, ionas go ndaicais seact scéimeanna den baot-léim sin, agus ó neartmaire na mór-béime sin gur tit an claidéam as a lámh cun

TALÚN Ó OSCAR, AGUS AN FEADÓ DO BÍ SÉ AG TÓGÁIL AN ÉLAIÓIM DO RIT AN ÉAILLEAC ÉUN SIÚIL. DO MÁRAIG DIARMAID AGUS SOLL AN DÁ STÓCAC AGUS AN BEIRT D'ATBEOIG AN ÉAILLEAC, AGUS MAR CONAICEADAR SO RAIB AN ÉAILLEAC AG IMEACT DE LUAS COS Ó OSCAR RITIO INA DIAIÓ, AGUS AR MBEIT DÓIB RÓ-DIAN UIRTI SA TÓIR DO TIMPEALL SÍ AN DÚN FÁ NAOI MAR NAC FEADÓFAD SÍ TUL ISTEAC AG A FOIGSEACT DO BÍODAR AN LAOÍRA DÍ. ANSIN DO SHAB SOLL INA COINNE AGUS AN DÍE EILE INA DIAIÓ, AGUS AR DTEAGMÁIL AR A CÉILE DÍ FÉIN AGUS DO SOLL DO FEARAD GLEO FUILTEAC EATARTU AGUS COMRAC CALMA CRÉACTAC, FÁ MAR DO BÍ, AN ÉAILLEAC CUIRPTÉ ÉNAPAC, MÁTÁIR RÍ INSE NA MDEO, AGUS SOLL MEAR-CALMA MAC MORNÁ.

II2. AN T-AM DO MÓTAIG AN ÉAILLEAC Í FÉIN DÁ CLOÍ AG SOLL, D'IOMPAIG SÍ UAIÓ AGUS DO LIS SÍ Í FÉIN INA RÉIM RÓ-REATA, AGUS NÍ FADA DO ÉUAIG AN T-AM DO TEAGMÁIG DIARMAID AGUS OSCAR UIRTI, AGUS DO SILEADAR Í BEIT TEANN-TAITE ACU, SHÓ EA D'ÉIRIG SÍ DE LÉIM ÉADROM INNEALLTA IONAS SO NDEACAIIG SÍ OS CEANN DIARMAIDA AGUS OSCAR TARTU AMAC Í BFAO AR AN BFAICÉ, AGUS LIS Í FÉIN AR SIÚL SO TROIIG-ÉASCAIÓ. SHÓ EA D'FILL DIARMAID Ó DUIDNE UIRTI SO TAPAIÓ AGUS DO LEAN INS AN TÓIR Í AGUS AN ÉRAOISEAC DEARG BEARTAITE INA SHAL-DÓID AIGE, AGUS ÉUG ROGA URCAIR DEN TSLEIG FÚICTI, SUR CUIR FAD LÁIME LAOICÉ DÍ IDIR CRANN AGUS IARANN TRÍNA CROÍ. DO CUIR AN ÉAILLEAC AR DTITIM DÍ FIA-SCREAD AISTI BA CLOS AR FEADÓ AN DÚNA UILE, AGUS DO BAINÉADAR A CEANN DÍ, AGUS CUIREADAR AR ÉUAILLE É AG TORAS AN DÚNA. ANSIN TRIALLAIÓ TAR A N-AIS ÉUN A MUINTIRE AGUS

tugadar scéala na cailí dóib agus ba lúcháiread
iad ó na scéalaib sin.

113. Dála an rí, an uair do éuala scread na
cailí, d'airin gurb marb do bí sí, agus d'éirigh
as a leabaid agus do cuir coméruinniú ar a
sluaib, agus do b iomaí gaiscíoc salaic agus laoc
láidir lán-cálma i ndún an rí an t-am sin.
Iomtúsa fiann nÉireann, ar an gcéad amarc
den lá arna máraic tángadar in aghaid na
castraic, agus do biodarsan in inneall castra
rompu. Leis sin céid fiann Éireann agus an
ceastrar gaiscíoc ón Domhan Toir do táinig
leo agus an Ritire Ór-armaic tríotu agus fútu
mar do gheobad fíolar trí scata colm, agus
be samail le garb-eas glóraic an tréan-ruatar
tugadar ortu. Ac céana do b é críoc an mór-
gleo sin mura ndéacais fear san aer suas nó
síos i ndoimnib na talún, níor imigh neac díob,
ac amáin an rí agus beagán dá muintir do
éuais ina raon maóma don dún agus iad
geatai an túna ortu féin. Réabaid agus
brisid fiann Éireann agus marbaid gac n-aon
dá utarla leo, nó go ndéacadar mar a raib an
rí, agus do briseadar an cró castra do bí dá
anacal, agus tug Oscar sí santac dá ionsaí
agus iann a dá lámh leabaire lán-arracra ina
éimpeall, gur buail pó talam é agus do
céangail go cruaid doéraitheac é. "Ná
marais mé," ar an rí, "agus gheobaid tú
cíos agus cáin uaim fead mo saoil, agus
m'inion mar innaoi don Ritire Ór-armaic."
Luimse fám armaib gaisce," ar Diarmaid, "nac
fáspair an áit seo go bpaigeadsa Conán"
"Do gheobair," ar an rí. Leis sin do cuiread

TEACHTAIRE AR CEANN CONÁN AGUS AR DTEACT I
LÁTAIR DÓ DO SCAOIL OSCAR DEN RÍ.

114. IS AMLAÍO DO BÍ CONÁN AGUS É STRAOILTE
SPÓLTA INA CNEÁIB DEARSA ÓN SCÉANGAL NÍME
AGUS A BÉAL, A PЛУCA AGUS A SMIGÍN SO LÉIR
POLLTA Ó STAIR-PIACLAIB NA CAILLÍ. “DAR MO
BRIACAR,” AR DIARMAID, “IS OLC A CUAIG
COMRAC NA CAILLÍ DUIT, A CONÁN, AGUS IS MEASA
NÁ SIN DO CUAIG A TOCMARC DUIT, ÓIR ATÁ AN
BÉAL ITE DÍOT AICI.” “LUÍM I BFIANAISE
M’ARM,” AR CONÁN, “MURA MBEIT MÉ FANN
LAG OCRAÓ SAN BIA SAN DEOÓ, AN TEANGA TUISLEAC
ADÚIRT AN BAOT-COMRÁ SIN LE FONÓIO LIOM SO
NDÉANFANN A SRACAO AGUS A RÉABAÓ AS DO
BÉAL AMAÓ, AGUS, A DIARMAID NA MBAN, BA
CÓRA DUIT BIA NÓ DEOÓ A TABAIRT CUSAM NÁ BEIT
AS MAÍOM NA CAILLÍ ORM.” ANSIN TUG DIARMAID
BIA AGUS DEOÓ CUIGE, AGUS DO CAIT CONÁN A
SÁIT DÍOIB. “A CONÁN,” AR DIARMAID, “IS
CNEAC ATÁ DO BÉAL AGUS IS CREIMTE ATÁIO DO
PLUCA AGUS IS MÓR AN T-AT ATÁ IT AGAÍO, AGUS
MÁS IAO PÓGA NA CAILLÍ DO CRÉACHTNAIG MAR SIN
TÚ IS MÓR AN TSEARC DO BÍ AICI DUIT.” “NA
HUILE DÍOMÁ ORM,” AR CONÁN, “AON DUINE
TRÁCTFAS FOCAL LIOM NÍOS MÓ AR COMRAC NÓ AR
TOCMARC NA CAILLÍ DIABLAÍ, SO NDÉANFAD MION-
SREAMANNA DÁ CORP AGUS MAR AN SCÉANNA NÁ
RACAO DO COMRAC LE HAON CAILLIG SO LÁ DEIRIO
MO SCAOIL UILE.”

115. CIÓ TRÁCT DO PÓSAÓ INÍON AN RÍ AGUS
AN SAISCIOÓ ÓR-ARMAÓ LE CÉILE, AGUS TUG AN
RÍ SEOIDE AGUS MAOINE IOMAÍ UAISLE AGUS MÓRÁN
ÉADALA DÓIB AGUS D’ULLMAIG FIANN ÉIREANN
LONG LOMNOCTÁIN CUN TRIALL SO NÉIRINN. CIÓ
TRÁCT AR MBEIT DÓIB AS SABAÍL CEADA AS AN RÍ

AGUS AS A MÚINTIR, TÁINIS SEÉALA ÉUCU SO RAIB
 FIA DALLAC BEANN-CORERA AR AN BPAICE AGUS
 STRIÓC DE SAC UILE DÁE AIR, AGUS ADARCA ÓIR
 AIR, AGUS CEITRE COSA AIRSIO FAOI, AGUS
 SUIB É BA ÁILLE DÁ BPAICA SÚIL D'ADONNA
 D'AINMÍD RIAH. TÁINIS AN RÍ AGUS AN LAOERA
 SIN UILE AR AN BPAICE, AC AMÁIN CONÁN DO BÍ
 AR A LEABAID LEIGIS. DO SCAOILEAD NA COIN
 AGUS NA SAODAIR I NDIAD AN FIA, AGUS SO
 LEANADAR É TAR MAOILINN ENOC AGUS SLIAB
 NDIAMAIR NDO-EOLAIS, AGUS DO LEANADAR AN
 LAOERA É MAR AN SCÉANNA. NÍOR ÉIAN DÓIB MAR
 SIN SUR ÉIRIG CEO INA DTIMEALL IONAS NAÉ
 BPAICA AON DÍE DÍOB A CÉILE, AGUS DO SEOLAÓ
 AN T-OCTAR SIN D'FIANNAID ÉIREANN I SCOILL
 DORCA AINRÉID AGUS DO BÍODAR ÉIAN D'AIMSIR
 AS OIBRIÚ TRÍ SAC ACRAH DÁ D'ARLA DÓIB SO
 RÁNGADAR TRÍ CAISLEÁIN DO BÍ SA SCOILL, AGUS
 TRIALLAID ÉUN AN CAISLEÁIN DOB FOISSE DÓIB
 AGUS DO CONAICEADAR AN AON BEAN DOB ÁILLE
 DE MNAID AN DOMAIN SO COM-IOMLÁN, INA SEASAH
 I NDORAS AN CAISLEÁIN AGUS COINNEAL AR LASAD
 INA LÁIH.

116. DO BEANNAÍODAR DI AGUS D'FIAPRAÍODAR
 DI CÉ AN ÁIC INA RABDAR, NÓ CE BA TRIAC NÓ BA
 TIARNA AIR. "ACÁ," AR AN INIÓN, "NAMAIT
 DÍESE, EADÓN OULPIAST NA SCÁISLEÁN NDIAMAIR,
 .I. DEIRFIÚR LOMNOCTÁIN, AGUS IS I DO BÍ INA
 FIA AGAIDSE DÁ FIAÉ DO BUR MEALLAD ANSO,
 AGUS DO CUIR SÍ AN CEO ÚD IN BUR DTIMEALL
 ÉUN SIB DO DEIGILT ÓN SCUID EILE ÉUN FEILE
 ORAID, AGUS NÁ TIGISI ISTEAC IN AON CAISLEÁN
 DÍOB SO, AC TRIALLAISÍ DE LUAS COS AS AN ÁIC
 SEO." "NÍOR SÁD EAGLA NÁ ANBAINNE SINNE
 RIAH," AR OSCAR, "AGUS ACÁ DE RÓ-MÉAD

AR DTARTA SO MB'FEARR LINN BÁS D'FÁIL NÁ A
 FULANG NÍOS SIA." "ATÁIM DÁ FÓGRA DÍB,"
 AR SÍ, "NÁ BLAISIGÍ BRAON DÁ CUID DÍ NÓ BEIÐ
 SÍB INA AITREACAS." "NÍ FEIDIR AN SCÉAL
 A BEIT NÍOS MEASA," AR SOLL, "ÓIR MURA
 BFAIGEAM DEOC GEODAIMID BÁS DEN TART."

II7. AC CEANA TÉID ISTEAC DON ÉAISLEÁN
 AGUS DO BÍ CAILLEAC MÓR MEIRGEAC ROMPU
 ISTIG, AGUS DO CUIR SÍ FÁILTE ROMPU, AGUS
 ADÚIRT LEIS AN INÍN TUL AGUS DEOC A TABAIRT
 CUN AN LAOCRA. "NÍ TIURFAD," AR AN INIÓN.
 "TIGIGÍ LIOM," AR AN CAILLEAC, "CUN AN
 ÉAISLEÁIN SEO AMUIG MAR A BFUL AN DEOC."
 TÉID SIAD LÉI AR SIN, AGUS TUG AN CAILLEAC SOIT-
 EAC DE DÍG BLASTA CUCU, AGUS AR N-ÓL NA DÍ DON
 FEAR DÉANAC DO TITEADAR A LÁMA Ó NA SUAILLÍB
 DÍOB UILE. ANSIN DO RINNE AN CAILLEAC GÁIRE AGUS
 D'FIAFRAIG DÍOB CONAS DO BÍODAR. DO FREAGAIR
 SOLL AGUS ADÚIRT, "ATÁIMID SO TUBAISTEAC."
 "BEIÐ SÍB NÍOS MEASA," AR SÍ "ÓIR BÉARFADSA
 BÁS GRÁINIÚIL DÍB IN ÉIRIC MO DEARTÁR MAIT
 AGUS A MÍNÁ DO TIT LIB, EADÓN LOMNOCTÁN
 SLÉIBE RIFFE, AGUS NÍL DE CAIRDE AGAIB AC AR
 FAD CONÁIN MAOIL DO TABAIRT LIOM."

II8. AR SIN D'IMIĞ AN CAILLEAC UATU D'ÉIS
 GLAIS DO CUIR ORTU, AGUS D'FÁS IAD SO DÚC
 DUBRÓNAC. MAR SIN DÓIB SO DTÁINIG AN INIÓN
 CUCU, AGUS DO CUIR A CEANN ISTEAC TRÍ FUI-
 NEOIG DO BÍ AR AN SCAISLEÁN, AGUS D'FIAFRAIG
 DÍOB CONAS DO BÍODAR. "ATÁIMID SO TRÉIT-
 LAS," DO RÁIG OSCAR, "ÓIR DO TITEADAR NA
 LÁMA DÍNN." "TRUA SIN," AR SÍ, "LAOCRA
 COM BREA LIB DO TITIM AMLAID, AGUS NÍL FÁIL
 LEIGIS SO BRÁC DÍB SAN DEOC D'FÁIL AS CORN
 NA MBUA, AGUS NÍL DE CAIRDE AGAIB AC CONÁN

a tábairt léi, agus dá mbeadó slua an domhain
 as gabáil de claiómíbh uirctí ní d'earrfaó siad
 uirctí san sá d'earr d'iarmaua uí Duidne, agus
 raicósa so dtí an rí as iarraíó an cóirn an
 t-am raicas an cáilleac ina cotlaó, óir," ar
 sí, "cúgas sra ró-mór d'Oscar sul conaic
 mé riam é le méad a élú agus a sáisce, agus
 níos mó an t-am conaic mé anso é, agus níl
 rí ná flait sa domhain is mo saibreas ná mé,
 agus is leatsa an t-iomlán de, má sgeobair
 liom mar mnaoi, a Oscar." Do labair Oscar
 agus adúirt so mba i a roga tar mnaibh an
 domhain.

II9. An t-am do cúaig an cáilleac cun suain,
 do cúaig an iníon agus a cumal coimhdeacta
 so tóin rí Oileáin na mDeo, agus buailio
 as an doras. D'fíapraig an doirseoir cé bí
 ann. "Teactaireact atá asainn ó fíannaibh
 Éireann," ar sí. Do ligeadó istead iad do
 lúcair an rí agus na maite eile do bí tar éis
 teacta istead an t-am do cúaig díob teactáil
 le fíannaibh Éireann ar noéanam iomaid cuard-
 uite dá lorg, agus do bíodar lán de lúcair
 ó seéal d'fáil uathu. D'umlaig an iníon do,
 agus d'innis gur baineadó na lámha ó na sguillibh
 d'fíannaibh Éireann trí draioct agus feille-
 beart deirfiúr lomnoctáin. "Deas a creit-
 imse deo glór," ar Conán Maol, "óir ní
 bainfidis fíir an domhain na lámha den oetar
 ú." "Dá méid do dócas astu," ar an
 iníon, "do bain don cáilleac amáin na lámha
 díob uile, agus dá mbeiréasa ina bfocair—"
 "I teas m'iontas anois," ar Conán, "iad
 as cuillínt a lám, agus pós dá sguillidís a
 scosa le dul do cómrac le caillig."

120. DO SHAB AN RÍ AGUS AN LAOICRA A SCULAITHE
 CATÁ UMPU, AGUS DÚIRT LE CONÁN TEACT LEO
 D'FÓIRTÍN A ÉARAÓ. DÚIRT CONÁN NÁ RACÁÓ
 LENA MÁRTAIN IN AON ÁIT I MBEAÓ CAILLEAC.
 " IS FADA SHURB IADSAN D'FÁSFÁÓ TUSA I NGÉID-
 EANN SHAN FÓIRTÍN ORT," AR AN RIDIRE DUB,
 " AGUS TAR LINNE ANOIS SUL TIOCFAS AN CAILLEAC
 FÁÓ DÁIL, ÓIR IS CIRTE DUITSE FÓIRTÍN ORTU
 NÁ DÚINNE, MÓRMÓR Ó BÍMIS AG CÚNAM LEAT."
 " DAR MO BRIAĀAR," AR CONÁN, " NÍ BEAG
 LIOM M'FOISCEACT DÍ, AGUS NÍ FEARRDE SIBSE
 DUL ANN, ÓIR Ó BUAIG SÍ ORTU SÚO, IS DEIMIN NÁ
 BUAIPEAÓ SLUA AN DOMÁIN UIRĀI, AGUS MÁ TÁ
 SIBSE SHAN ÉEILL NÍ HABAR SIN SO MBEINNSE
 ANLAID."

121. CIÓ TRÁCT DO TRIALL AN RÍ AGUS NA
 RIDIRÍ EILE I SCUIDEACTAIN NA HINÍNE, AGUS
 BEIRIO AN CORN LEO, AGUS AR ROĀTAIN AN ÉAIS-
 LEÁIN DÓIB BRISIO AGUS RÉABAIO NA DOIRSE,
 AGUS TUG AN INÍON DEOC D'FĀANNAIB ÉIREANN
 AS AN SCORN, AGUS DO ÉANGLAODAR A LÁMA DÁ
 NGUAILLIB COM MAIT AGUS DO BIODAR RIAM. DO
 PÓS OSCAR AN INÍON AGUS D'FĀAFRAIG DÍ CÉ HÍ
 FÉIN. " ATÁ, INÍON DO RÍ LOĀLANN MISE,"
 AR SÍ, " AGUS IS É TÓS NA CAISLEÁIN SEO AGUS
 TUG SÉ A RAIB D'ÓR AGUS D'AIRGEAÓ AGUS DE
 SEOIDIB UAISLE EILE AIGE I DTAISCE IONTU DOMSA,
 AGUS A SCÚRAM AR AN SCAILLIĀ, MAR IS Í D'OIL
 É FÉIN, AGUS NÍL TIARNA FAN DOMÁN NAĀ BFUL
 A DÍOL DE SPRE ANN."

122. D'ÉIRIG AN CAILLEAC SO MOĀ AR MAIDIN,
 ÓIR DOB FADA LÉI SHAN CONÁN A BEIT AICI, AGUS
 AR BFEACÁIN AMAĀ DÍ DO ÉONAIC SÍ DOIRSE AN
 ÉAILSEÁIN UILE RÉABĀ, AGUS FĀANN ÉIREANN
 INA SEASAM ANN, AGUS AN INÍON INA BFOĀAIR.

U'fhill isteach agus do éir a culaidh caca
 uimpi agus táinig d'ionsaí na féinne. An
 t-am do conaic an iníon an ollpiast cailli
 as déanam uirti do scread agus adúirt,
 "A Diarmaid uí Dúibne, mura muirfidh tusa
 an cailleac atáimid uile cailte." Do bog
 agus do bheartaigh Diarmaid an Craoiseac
 Dearg, agus tug roga urcáir d'ionsaí na
 cailli go ndéadaiis trína cliab go croi. "A
 Dé dá n-adraim," ar an cailleac, "is mairg
 dar bain an t-urcár sin, óir is í seo slea
 Diarmada uí Dúibne trasna mo cléib." "Is
 í céana," ar Diarmaid. "Más ea," ar sí,
 "mura mbeadh an t-urcár sin, do bainfinn
 na cinn d'ib uile; " agus ar rá na b'focal sin
 do tit an t-anam aisti. Do p'ead Oscar
 i scoinne na hinine agus do pós go díl agus
 go díocrá í, agus an fíann uile mar an gcéanna.

123. Dála Conán, ar n-imeacht don rí agus
 do na laocáid do bí ina farrad as an tÚn
 d'ionsaí fíann n'éireann, do gab uamán agus
 eagla roim an scaillig é, mar do éuala go
 raib sí as draic ar teacht fána dáil, adúirt
 nár dion dó beic in don áit den rioct sin,
 agus adúirt le Corc leatán-armac agus le
 Dáire laoc-armac, dís de taoiseacáid teaglaig
 an rí, dul leis cun na loinge. Do freagratar
 sin agus d'fiapraíodar de créad an fáe a
 raib sé as dul cun na loinge an t-am san
 d'óice. D'innis Conán dóib gur le heagla
 agus as teitead roim an scaillig diablaí
 sin do bí sé, agus nae stadfad go raead go
 héirinn. "Ná fanfaid tú leis an gcuid eile
 deo éirdeactain?" ar ead. "Ni fanfad,"
 ar Conán, "óir atáim deimneac go bfuilto

SIN ARNA MARÚ LEIS AN SCAILLIĞ, AGUS SO MBEIÒ SÍ ANSO SAN MOILL CÚN MISE DO MARÚ MAR AN SCÉANNA, AGUS IS BRIATAR DÓMSA NÁ BEIÒ MÉ FÉIN LE FÁIL AICI.” “IS CIRTE DUIT DUL D’FÓIRTEIN DO MUINTIRE,” AR IAD, “AGUS RAČAMNE LEAT.” “IS FÉIDIR LIĐSE DUL ANN,” AR CONÁN, “MÁS MAIT LIĐ FÉIN, AC IS DEIMNEAC NÁ RAČADSA NÍOS FOISCE NÁ SO DÍ SO BRUINNE AN BRÁTA.”

124. LEIS SIN DO ĞLUAIS CONÁN AMAĆ, AGUS DO LEAN AN DÍIS TAOISEAC É, AGUS AS ĞABÁIL IMEALL NA FAICE DÓIB DO BÍ LIAS MÓR CLOICE INA SEASAM AR A CEANN ANN ROMPU, AGUS AR A FEISCIN DO CONÁN DO ĞAB UAMÁN MÓR É, ÓIR DO ŚÍL ĞURB Í AN CAILLEAC DO BÍ ANN, AGUS DO RIĆ CÚN SIÚIL ĞO TRÉAN-LÁIDIR I LUAS NA ĞAOIĆE ĞLAN-FUADIRE. DO LEANADAR NA ĞAISCÍĞ É AGUS ĞAN BREIĆ ACU AR ĞEACĆ SUAS LEIS, AC AMÁIN ĞO RABĞDAR IN IONAD RAĞDAIRC DÓ, AGUS DO BÍ CONÁN DEIMNEAC ĞURB Í AN CAILLEAC DO BÍ INA DÍAD, AGUS DO BÍODAR DÁ LEANÚINT CÓICE ĞO NDEACAIĞ SÉ AS A RAĞDARC ISTEAC I NDIAMAIR COILLE A RAIB CÉAD MILE INA FAD AGUS NÍORB FÉIDIR LEO RAĞDARC D’FÁIL AIR Ó ŚIN I LEIĆ, AGUS D’FILLEADAR NA ĞAISCÍĞ ĞAR A N-AIS DON DÚN.

125. DÁLA AN RÍ AGUS NA FÉINNE D’FANADAR I NÓÚN NA CAILLÍ AN OÍĆE SIN AGUS AN LÁ INA DÍAD, AGUS NÍ RAIB RÍ NÁ TIARNA SA DÓMAN AS A RAIB OIREAD SAIBRIS AGUS DO BÍ I NÓÚN NA CAILLÍ. CIĞ TRÁĆĆ DO CÚADAR ĞAR A N-AIS ĞO DÚN AN RÍ, AGUS DO HINSEAD ĞURAS CONÁIN DÓIB, AGUS IS MÓR AN ĞREANN AGUS AN CUIDEACĆA DO RINNEADAR DEN UAMÁN SIN DO ĞLAC CONÁN ROIM AN ĞCARRAIĞ. AC CÉANA CUIREADAR AN T-ÓR AGUS NA SÉADA EASÚLA EILE DO BÍ : NÓÚN NA CAILLÍ I LOING

Lomnoctáin, agus ní raib moill ortu gan gluaiseacht ac ar feadh Conáin d'fáil; agus bíodar mar sin go ceann seachtaine, agus daoine sac aon lá ar lorg Conáin, go ndúirt an rí fá deireadh. "Is baol liom," ar sé, "surb é fáca na Carráige Duibhe do teagmáis leis, agus más é, cuirigi d'ur súil de."

126. D'fíapraígh Oscar de cé an sórt duine an t-atac sin. "Atá," ar an rí, "fáca mór ramar-chnámáca, cónaíos sa gcarraig duibh i gcearlár na coille diamaire. Atá trois agus píce ar aird ann, agus an oiread eile ar a leitead, agus ní hincomraic laoc sa domán leis, agus an crann is mó sa scoill do charraingeod as a préamaib é le neart a láime, agus tugann cuairt na críche seo uair sa mbliain, agus níl duine ná beitioc dá dteagmann leis ná beireann cun siúl." "Luimse fám armaib gaisce," ar Oscar, "ná raicad go héirinn go brác nó go dtitfid sé liom, nó mé leis."

127. Ansan do gluaiseadar i dtóraigíocht Conáin, an t-ochtár féinni agus an ceathrar rídirí ón Domán Toir, agus gabaid umpu a gcuilte cata, agus téid d'ionsaí na coille agus do cuir an rí eolaithe leo, agus timpeall meáin lae rángadar tosac na coille, agus is mall an imeacht do nívís le tiudaict agus doirceacht na coille diamaire sin, go dtáinig deireadh lae ortu, agus do cónaiceadar scaoí de mucaib fáine agus caicid a sleata leo agus marbaid trí toirc agus do rinneadar mórc mór tine agus cuireadar ar trí bearaib cruaid-coille le taob na tine iad, agus an t-am ba róstea iad d'iteadar a saic díob agus coo-

LADAR SO MAIDIN. DÁ LÁ DÉAS AR AN MOÍ SIN
 DÓIB AS TÓRAÍOCT CONÁIN, AGUS AR N-ÉIRÍ GRÉINE
 AN TREAS LÁ DÉAS DO CONAICEADAR AN CARRAIS
 CEANN-DUB URGRÁNNA COM DUB LEIS AN NGUAL
 AS ÉIRÍ IN ÉINEACT LEIS AN AER. D'INNIS AN
 T-EOLAÍ DÓIB SO RAIB AN CARRAIS SIN FOLAM
 FÚITI AGUS SURB ANN DO CONAIS AN FATAC.

128. AC CEANA TÁNGADAR SO BUN NA CARRAIGE
 URGRÁINNE SIN, AGUS NÍORB FADA SO SCUALADAR
 UALL-GÁIR MÓR INTI, AGUS D'AIÉNIODAR SURB
 Í UAILL CONÁIN Í, AGUS LEIS SIN DO LUATAIOTAR
 CUN NA HÁITE, AGUS AR DTEACT I BFOISCEACT
 URCAIR SLEIGE DON DORAS DO CONAICEADAR CONÁN
 AS GEARRAD CONNAID CUN TINE, AGUS MÁTAR
 AN FATAIS INA SEASAM TAOB LEIS, AGUS AN UAIR
 NÁ TAITNÍOD LÉI MAR DO GEARRAD CONÁN AN
 CONNAID DO BUAILEAD BUILLE DE CORDA CRUAID
 CNÁIBE TRASHA AN DROMA AGUS NA SLINNEÁN
 AIR, AGUS DO CUIREAD CONÁN UAILL MÓR AS LE
 SAC BUILLE AGUS D'FÉACAD SO TRUA AR AN
 SCAILLIG. DO GLAC FEARG MÓR DIARMAID AR
 BFEISCIN SMACTA NA CAILLÍ AR CONÁN, ÓIR DOB
 IONMÁIN LE DIARMAID CONÁN, AGUS TUG URCAR
 DEN SA DEARG D'IONSAÍ NA CAILLÍ LE NIOMLÁN
 A NIRT SUR CUIR TRÍNA CROÍ Í, AGUS DO TIT SÍ
 MARB AR AN LÁTAR SIN.

129. AN T-AM DO TIT AN CAILLEAC DO TÓG
 CONÁN A CEANN AGUS D'FÉAC INA TIMPEALL AGUS
 DO CONAIC FIANN ÉIREANN AGUS DO RIT DÁ
 N'IONSAÍ AGUS DO PÓG SO DÍL AGUS SO DÍOCRA IAD.
 ANSIN DO LABAIR DIARMAID AGUS IS É ADUIRT :
 "A CONÁIN," AR SÉ, "MEASAM NAC BFUL
 SCARUINT ASAT LE COMRAC NA SCAILLEAC, AGUS
 IAD UILE AS TREISIÚ ORT." "LIG TART AN
 SEARÉ-COMRÁ SIN, AGUS MURA MBEAD SO BFULIMSE

FANN BREOITE AGUS SAN M'ARM SAISCE AGAM DO
DÉARFAD DO ÉROÍ DÍOL ANN ; AGUS BA CÓRA DUIT
UAMÁN A BEIT ORT ROIM AN AÍTAC ATÁ ANSO—AGUS
CONAS ÉIOCFAD LEAT A MÁRÚ—NÁ BEIT AG TRÁCT
AR AN LÁIM LÁIDIR ATÁ CAILLEACA DO UÉANAM
ORMSA, AGUS MURA MARPAR AN T-AÍTAC SUL
ÉIOCFAS SÉ I SCÓIR CATÁ, MUIRFÍD SEISEAN SÍB
UILE.”

130. “Innis túinn a Conán,” ar Soll,
“conas do táinig tú cun an aítac.” “Atá,”
ar Conán, “an uair d’imigh an rí agus na
saiscigh do dhur n-ionsaí go caisleán deir-
féarae Lomnoctáin, do glac uamán agus sgan-
radó mór mé roim an scailliú, óir do tuigeadó
dom nár díon aon áit sa ríocht dom. Ansin
sábam m’arm saisce umam agus d’iarras
ar díis taoiseac teaglais an rí teact dom
cómhdeact sus an loing mar do bí an oíche
ann, agus d’inseas dóid go raicinn go héirinn,
agus ag sábal tríd an bfaice dom conaic
mé deirfiúr Lomnoctáin ar an bfaice agus do
glac eagla mé roimpi agus do ríteas cun siúil
tar maóilinn enoc agus gleann agus an cailleac
ag rit im díad agus do tuigteí dom sac trác
go mbeinn ar lámh aici, agus sac aon liú dears
im díad aici ag dúirfead agus ag glacó orm.

131. “Níor éian dom ar an dtréan-rit
sin sur seolat istead sa scoill seo mé, agus
do bí mé ar an dtréan-gluaiseact sin ar fead
seact lá go n-oíche san bia san cotlad san
suaimneas, agus an cailleac im díad, agus
ar dteact na hoíche an seactú lá do titeas
cun talún agus san cumas agam dul níos sia,
san brí i scois ná i lámh liom agus mura mbead
mo cularó saisce beit orm ní bead greim

Le céile díom, ó sceachaib agus ó ácrann na coille. Ac ceana do buaileas mo droim le buh crainn, agus tarrainis mé mo claidéam ainac cun comraic do tadbairt don caillig, dar liom, do bí im díait, agus an uair ná táinig sí eugam do baineas abar boite agus do rinneas tine agus d'imíos ansin as féadain fiais ar bit, agus ní fada éuaig mé an t-am do teagmáis scaot de mucuib fiáine liom, agus caiteas urcar sleige fútu, agus marbas muc den urcar sin, agus do rugas cun na tine í agus do cuireas dá róstaó í, agus an t-am do bí sí rósta d'iteas mo sáit di.

132. “Ansin do éuaig mé cun suain agus níor dúisig mé go maidin arna márac, agus ar musclaó dom is é áit i rabas ná sa gearraig úo ; óir do gab an patac eugam am éigin den oíce, an feaó do bios im cōtlaó, agus tug leis cun na carraige seo mé. Ansin adúirt an patac go rabas mór láidir garb-chnámac agus gur fada bí sé ar lorg mo leitéide agus gur meas sé gur maic an fear tine do déanpáinn, agus do cuir as gearraó admaid mé cun tine agus a máctair ina maor orm, agus an uair ná taitníó lēi mar do gearrainn é, do buailead buille de cōrda cruaio cnaibe orm ionas go sílín go ngearrpaó go cnaim mé.” Do bain Conán a cūio éadaig de ansin, agus do taispeán é féin doib, agus ní raib orlaó dá corp gan a beic duib form ó rian an cōrda, agus a cūio peola as lobad agus as bréanaó ó gnát-bualad na caillí. “Dar do lám, a Conán,” ar Diarmaid, “an cailleac is ciontaó tusa beic ins na rioctaib sin is suaimneasac atá sí, óir níor corraig sí ón bpaice ó sin agus ní corróio

50 seasfaid tú arís don faice." "Is beas a éireodim deo glór," ar Conán, "óir do bí sí as ríe agus as glaoé orm."

133. Ar sin t'innis Söll do gurb lias na mbeann do bí mar cáilleac aise, agus gurb iad uis taoiseac an rí do bí as glaoé air, agus t'innis dó mar an scéanna sac ar éirig dóib féin agus mar do maraig Diarmaid deirfiúr Lomnoctáin. Ar sin do gab náire ró-mór Conán agus tob fearr leis a bás ná a beata.

134. Ac céana nior éian dóib ar na hiomráitib sin an t-am conaiceadar an t-atac armta éivite agus claidéam dá lám aise agus do bruitfi marc nó torc i ntornecla an claidim sin, agus do bí mar an scéanna slea mór éran-ramar cata aise ina raib díceall díse laoc a hiompar, agus do táinig dá n-ionsaí ar an ordú sin. Do labair Conán agus adúirt. "A Diarmaid uí Duibne," ar sé, "mura dtise leatsa an t-atac do marú sul do tís dár lácair ní ligfid sé tuine agáinn deo as an ionas so, ná dá mbead slua na críche in bur bfocair."

135. Ansin gluais Diarmaid de coiscéimib troig-éascaide dá ionsaí, agus ar a feiscint sin don atac do cuir aon gáir amáin briste cata as, ionas gurb iontac ná deacadar i ngealtact nó i dtám-néallaid bás ó géimean-aid na genoc agus na ngleann ina dtimpeall, agus leis sin tug an díis sin rian urcair dá sleacaib pó corpaib a céile, ionas nár mór blaóm toirni ná an torann do rinneadar as brisead agus as réabad an aeir rompu. Síod ea tug Diarmaid baoc-léim éadrom ó talan.

IONAS GO N'DEACAIĞ RAMAR-SLEA AN A'CAIĞ I
LEATAOIB SEACA ; SIÓ EA DO CUIAĞ SLEA OIAR-
MADA MAR BA ĞNÁT LÉI TRÉS AN A'CAÓ Ó UÉT GO
FORMNA ĞUR TIT AN CONABLAÓ MARÓ AR AN LÁTAIR.
LÉIMEANN OIARMAIO DÁ IONSAÍ AĞUS TUG BÉIM
OÍOLA DÁ CLAIÓEAM SA MUINEÁL DÓ, ĞUR SCAR A
ÓEANN ÓNA ÓOLAINN LEIS AN MBUILLE SIN.

136. IOMTUSA OIARMAODA AĞUS A MUINTIRE,
ĞLUAISEADAR ROMPU D'ÉIS AN ĞNÍOMA SIN, AĞUS
NÍ HAITRISTEAR SCÉALA ORTU GO RÁNGADAR FAICE
DÚNA AN RÍ ; AĞUS AR N'DÉANAM AR AN ĞCARRAIS
DÓIB, DO ÓUR CONÁN LE BÁINI AĞUS ĞEALTAÓAS,
ADÚIRT OIARMAIO, " A CONÁN, IS AMLAIO IS
ÓÓIR DUITSE A DÉANAM ANOIS, SÁSAM A BAINC DEN
ÓAILLIĞ A ÓUIR TÚ ÓUN REATA ÓN ÁIT SEO. IN
ÉIRIC ĞAC DOÓAIR AĞUS OCRAIS DÁ BĞUAIRIS AĞ
IMEAÓT TRÍ ÓOILLTIB OIAMAIRE DO-EOLAIS, AĞUS
PÓS IN ÉIRIC T'ÓOLA AĞUS T'ÓEOLA A BEIT LOFA
AR DO ÓNÁMAIB." AN UAIR DO ÓUALA CONÁN
TRÁÓT AR AN ĞCAILLIĞ, TUG CRUT MAIT AR ÉAĞRUT
AĞUS TÁINIĞ AIRÍONA A BÁIS DÁ IONSAÍ. " CRÉAD
SIN ORT, A CONÁN ? " AR OIARMAIO ; " BA
DÓIĞ LIOM GO BĞUILIO ĞAOITE AN BÁIS AĞ TEAÓT
ORT." " A OIARMAIO," AR CONÁN, " SÁBÁIL
MÉ ÓN ĞCAILLIĞ, AĞUS BEIO MÉ DOD RÉIR IN ĞAC NÍ
IS MAIT LEAT GO LÁ MO BÁIS." " SIÚIL LIOMSA
ANOIS," AR OIARMAIO, " AĞUS COINNEÓ AN
ÓAILLEAC DUIT GO SCRIOSA TÚ LE CLAIÓEAM A
BĞUIL D'ÓEUIL AR A ÓNÁMAIB DI AMAC." " DOB
ÓEIDIR ĞUR CAILLIÚINT ORM DO DÉANÓÁ, A
OIARMAIO," AR CONÁN. " LUÍM FÁM ARMAIO
ĞAISCE NÁ CAILLÓEAD," AR OIARMAIO ; " AĞUS,
A CONÁN," AR SÉ, " AR ÓAILLEAS RÍAM ORT ? "

137. " NÍOR ÓAILLIS," AR CONÁN. AR SIN DO
ĞLUAIS OIARMAIO ROIME AĞUS CONÁN AĞ IMEAÓT

go mall leasc trom-aigeantac ina thiar, agus ar roctain na cloice de Diarmaid adúirt le Conán éiric maic do baint den caillich do cuir le baobis agus gealtaeas é. "A Diarmaid na mban," ar Conán, "is mairg mátair a rug tú agus is mairg bean do altram tú, agus luim fám armaid gaisce gur b tusa an céad tuine a mbainfeadh éiric de, i ndíl a bfuair eas t'ansó go tdrásta"—agus arna rá sin tug buille faobrac dá claidream cún Diarmada. Do tóg Diarmaid a sciat in aghaid an buille, ionas ná ráinig do Conán dochar ná díobáil a déanam dó. Tugann Conán an dara buille agus do rit Diarmaid cún siúil agus do lean Conán é. Tógair cáe gaire fonóide fá Conán. D'iompaigh Conán ó Diarmaid agus tug aghaid ortu sin. Scaipio sin uile ar feadh an mácaire, agus do érom Conán ag dúirfeadh le conrad buille, agus do bí ar an aiste sin go dtáinig Solla agus Oscar agus gur cuireadh cún suaimnis é, agus rinneadh siot ioir é féin agus Diarmaid.

138. Ar sin téid cún an tÚna, agus do táinig an rí agus slua an tÚna ina scoinne agus ina gcomhdáil, agus fearaid pior-éaoim fáilte rompu, agus is mór an lúcair do bí ar sluaib na críche uile trí bás an acaig, óir is iomaí díobáil do níod sé dóib, óir do tugadh cuairt na ríoceta uair sa mbliain agus do beireadh leis an méid aignéise dá tceasmad leis, agus tugadh dearg-ár na críche go huile.

139. Uála Conán, do b éigean dó lui ar a leabaid, óir do bí sé creácthaice go hiomarae ó coimeascar na scailleac. Do tugadh lia an rí éirge, agus do b éigean urmór a cuit peola

A gEARRAÓ DE AMAC, AGUS DOB FADA SO RAIB SÉ LEIGEASTA, AC D'FAN AN CUID EILE DEN FÉINN LEIS, ÓIR AR MAITEAS NA CRUINNE NÍ RAICADÍS ABAILE SAN CONÁN A TABAIRT LEO. SIÓ EA, NÍ TIOCPAD CONÁN SO HÉIRINN COÍCE LEO SO DTUGADAR UILE BRIÁTRA AGUS MIONNA DÓ NÁ TRÁCTPAIDÍS IN ÉIRINN AR A EACTRA LEIS NA CAILLEACAIÓ. CIÓ TRÁCT, DO GLÉASADAR FIANN ÉIREANN IAD FÉIN CUN A DTURAIS DO CUR DÍOB, AGUS CEILIÚRAID DON RÍ AGUS DÁ TEAGLAÓ, AGUS BA DÚC DUBRÓNAC DO BÍ AN RÍ I NDIADÓ NA FÉINNE, ÓIR NÍOR TEAGMAIS LEIS RIAM CUIDEACTA BA GREANNMAIRE AGUS BA SHUAIRCE NÁ IAD.

140. AC CEANA, DO GLUAISEADAR CUN AN CUAIN, AGUS AS SÁBÁIL TAR LIAIS NA MBEANN DÓIB B'FÉACADAR AR A CÉILE AGUS DO RINNEADAR SÁIRE. "LUÍM FÁM ARMAID SÁISCE," AR CONÁN, "MURA MBEADÓ MÉID M'ANBAINNE, AGUS SAN MÉ IM LÁN-NEART FÓS TAR ÉIS AR CÁILLEAS DEM CUID FOLA AGUS FEOLA, SO DTIÚRFAINN CÚIS FOIL AGUS SÁRÇA, CAOI AGUS UCLÁIN DÍB IN IONAD AN SÁIRE ; AGUS Ó FUAIREAS FIOS BUR MIOSCAISE AGUS BUR NDROCAISNE, CASPAD ARÍS DON DÚN TAR M' AIS AGUS NÍ RAÓD SO HÉIRINN SO BRÁC," AGUS D'IOMPAIS UACU AGUS DO RIT TAR A AIS DON DÚN. DO LEAN SOLL AGUS OSCAR AGUS DIARMAID É, AGUS TUGADAR MIONNA AGUS MÓR-BRIÁTRA DÓ NÁ TRÁCTPAIDÍS DON FOCAL IN ÉIRINN COÍCE AR DON NÍ DAR IMIS AIR. ANSIN D'AONTAIS CONÁN DUL LEO, AGUS TÉID AR BORD LOINGE AGUS SEOLAID SO NUIGE AN TOILEÁN DOILPE, MAR AR FÁS DIARMAID A BEAN, AGUS BEIREANN LEIS I FÉIN AGUS SAIBREAS CAISLEÁIN LOMNOCTÁIN AR BORD AGUS FÁSAID SLÁN AGUS BEANNAÓT AS RÍ AN OILEÁIN DOILPE, AGUS BEIRID AN NÍ CÉANNA

uaçu, agus ní haitristear scéala ortu sur
 sabadar cuan agus calafort i sruan mór-
 longaé luimniḡ agus fuairtear fionn agus an
 fiann rompu ann, óir do bí fíos acu do réir na
 fáistine an lá tíoceaidís i dtír ann.

141. Triallaid ina scoinne agus ina scom-
 thail, agus pósaid go díl agus go díocra iad
 agus o'fiapraig fionn cé an dá rin sin tugadar
 leo. O'innis Conán do surb i iníon ri Lochlann
 do bí aḡ Oscar agus iníon ri an Oileáin Doilpe
 bí aḡ Diarmaid. "Dar do lám, a Conán,"
 ar fionn, "ní gan seot do tángais-se féin,
 óir is deas an caipín sin ort." Do tós
 an fiann uile gáir mágaid fá Conán, agus leis
 sin do gab fearḡ mór é, agus do gluais cun
 siúil ón bhféinn, go nár gab leo ón lá sin go lá
 a bás ar Sliaḡ Callainne; agus ar son na
 coda eile den féinn, ní mór a cotladar an
 oíde sin leat ar leat, aḡ Oscar aḡ scéalaíocht
 ar gac ar imiḡ ortu ó scaradar leo, agus do
 cuirfead sé iontas ar don droiḡ aḡ ar
 fiannaib Éireann.

142. Ac ceana is fuafar fearḡac do bí Conán
 o' Oscar trí beit aḡ scéalaíocht air féin agus
 ar na cailleadaib tar éis na geallúna do
 rinne sé féin agus an cúit eile dá cúiteactain
 do a brisead; agus níorb fearr leis a beata
 ná a bás, agus do smaoin sé ina aigne féin na
 raib don tsuaimneas aige le fáil i bhfiannaíocht
 as sin suas go brác. Do meas sé gan imeact
 go n-íocfad sé a fearḡ ar cúit éigin den
 féinn; agus do caiteadar an aimsir mar sin
 go ceann seactaine, agus gac aru ina ngeobad
 Conán do bíod gac n-aon aḡ sḡise agus aḡ
 fonóit faoi. O'éist sé leo nó sur ceapad

Lá áirithe cún fiais agus seilge le Fionn pá Sliab Daoi an Rí ; agus ar sreataó agus ar sraonaó na seilge sin leo, adúirt cuid d'ógaib daoit-céilli na Féinne le Conán go raib cailleac na Dinne Doirbe armta éirite rompu sa ngleann agus go ndagrann sí ár slua agus dít daoine do tabairt ar seact gcataib na Snát-Féinne.

143. An t-am do cuala Conán sin u'aitin sé sur cuise féin do biotar, agus tug aghaib ortu go fíocmar borb-neartmar tréan-láidir, agus níor scoir den ruatar sin sur marais seact gcéad den féinn. Ar sin do triall roime in aicgiorra saca conaire go ráinig luimneac, agus níor stadad leis go ráinig an tún doibinn seact míle ó luimneac amac mar a raib dongas na Carraise, agus do cónais ansin i bfochair dongas ar fead seactaine, agus do taitnis aer agus doibneas na háite sin leis, óir ní raib in éirinn fán am sin don áit ba breata doibne ná é. Agus dá méid an greann do glac Conán don áit, is mó ná sin go mór an greann do glac sé do mnaoi dongas. Ac ceana lá dar éirig dongas agus Conán amac ar an bfaice doibinn aeraig do bí ar an taob teas den tún, adúirt Conán, "A dongas, ní mór duit ceactar dá cúinse a tabairt domsa anois." "Cread iad sin?" ar dongas. "Atá," ar Conán, "do tún agus do bean do tabairt dom nó comrac donfir."

144. Adúirt dongas nár taisteal an talam trom-fódad don laoc dá dtiúrpad sé féin a bean ná a tún ar easla a láime. "Ac," ar sé, "tá deiread lae ann anois, agus do béarpad comrac amarác duit." Ansin téo

SIAD DON DÚN AGUS DO COOLADAR AN OÍCE SIN, AGUS I MOC NA MAIONE ARNA MÁRAC DO ŠADADAR umpu a ſcúlaithe cafa agus cruaid-ómraic, agus téid siad ar an bfaice b'fóglais b'féar-uaine amac. Ansin o'ionsálotar a céile mar dá leon lonnaca luat-fergaca, nó mar dá nacaír nime neam-eaglacá, nó mar dá carb do-íomšabála troda. Do rinneadar comrac feiſ fuilteac faobrac comnearctmar calma croiúil com-uaidbreac roinnmar reactmar ró-ſoineac bonn-mall bas-luat béimeannac lám-dearg láitoir luat-ſoineac. Cíó tráct do bíodar ar an ſcomtuargaint sin aſ gearrad corp agus cheas a céile ſo cionn trí lá agus teora oíce ſan coolad ſan suan ſan cónaí, agus aſ éirí ſreine an ceatru lá do tug Conán treas-béim comnearctmar scrios-faobrac cun Aongais, ſur teilſ a ceann dá caom-cólainn, agus do bí sé fein ſo cheac créactac cró-leointe tar éis an comraic cruaid sin, agus bí bean Aongais aſ féacain an comraic ar fead na haimsire sin ſan bia ſan coolad ſan suan, agus táinig sí os cionn Aongais dá caoinead.

145. " LIS DOD DOGRA NÓ DOD DUBRÓN," AR CONÁN, " ŠAD LIOM FEIN FEASTA." " NI ŠEODADSA LED LEITÉID DE BODAC COIRTITE CNÁM-RAMAR trom-ceannac tuaisceartac lem ſaol," AR SÍ, " IS ŠEARR AN CAIRDE ATÁ AŠAC NÓ ŠO ŠCAILLFIR DO CEANN FEIN IN ÉIRIC CINN AONGAIS." AGUS ARNA RÁ SIN DO ŠLUAIS SÍ CUN SIÚIL AGUS NÍOR SEAD AGUS NÍOR CÓNAIŠ NÓ ŠO RÁINIŠ ŠO DÍ ŠRUAGAC AN CARRÁIN DÍ MILE SIAR Ó ŠRUÉ NA MAIŠE, EADÓN DEARTÁIR AONGAIS NA CARRAIŠE, AGUS O'INNIS DÓ TOIŠC AGUS FÁC A TURAIŠ. ANSIN DO MÓIDIŠ NÁ CAITFEAD AON ŠREIM BÍD

ná dí go mbainfeadh a céann de Conán in éiric a cinn do bhaint d'Áongas, agus i moé lae arna márac do shab uime a culaíó cata agus cruaidh-
 comraic, agus do gluais roime in aicéiorra
 saca conaire agus i réim díreac saca caom-
 eolais, agus an bean mar an scéanna mar don
 leis, agus níor cónaíodar nó go rángadar an
 tóin doibinn, agus do buail an sruasac a sciat
 go lonn loiscneac agus d'iarr comrac ar Conán,
 agus d'freaasair Conán é go mear-láidir tréan-
 calma, agus ba é críoc an comraic sur bain
 Conán a céann den sruasac, agus commaíos
 Conán an gníomh sin i bhfianaise cáic.

146. Cíó tráct ní raib don lá go cionn bliana
 ina díad sin ná raib comrac nua ar Conán
 as caraid Áongais agus as a múintir, agus
 do bain Conán na cinn díob uile, ionas go
 rabhadar trí céad trí ficid agus cúig cinn éuraó
 agus cat-míle aise ar bearaib iarainn timpeall
 balla an tóina, ionas go ndeacais tuairisc
 Conáin ar feadh na ríocá go forleathan, agus
 go mb'éigean dóib éirí suas de, óir do bíod
 easla ar sac don tuine roime.

147. Iomtúsa mná Áongais, an uair nárb
 féidir léi don tuine d'fáil do bhairfeadh ar
 Conán, táinig sí dá ionsaí, agus adúirt sí
 ná mairfeadh sí don tamall as an áit sin i
 rugadh í féin agus a hatair roimpi, agus go
 ngeobhad sí leis dá mba máit leis. Adúirt
 Conán go mba máit, óir do bí sé i ngrá léi
 go ró-mór, agus do bíodar go soilbir síteoilte
 as sin suas i bpochair a céile, go rug sí triúr
 mac dó, do bí ar laocáib láidre cróga an
 domáin agus d'fan Conán ansin go bhfuair
 bás, agus sur haónaiceadh ar an bhfaice atá

AR AN DEAOB ÉIAR DEN DÚN É, AGUS ÓN DÚN
SIN, AGUS ÓN SCÓNAÍ DO RINNE CONÁN ANN, AGUS
A CUR ANN, DO GOIRTE RÁE CONÁIN DE, EADÓN AN
ÁIT AR A DEUGAR RÁE CONÁIN INNIU.

FOCLÓIR

ΔΨΑC, IONÁTAΡ, ΡΗΤÓΓΑ.
 ΔΨΒΑΙ, ΔΗ-ΜÓΡ.
 ΔΨΥΑΡΑΝ, ΥΑΨÁCÁC.
 ΞΨ, ΒΥΑ.
 ΑΨΑ, ΑΠ, ΨΕΙC.
 ΔΙΨΦΑΡΑΙΜ, CUIRIM MILLEÁN ΔΙΡ.
 ΔΙΨΛΕΑC, ΜΑΛ, ΔΟΙCΕΒΑΛΛÁC.
 ΔΙΨΣΙΨ, CΡΥΑCÁC, ΣÁΙΝΝ, 32.
 ΔΙΨΣΙΝ, ΒÁC, CCIOS.
 ΔΙΨΜΙΑΝΑC, ΠΙCΘΙΑΡ.
 ΔΙΨΙ, CΟΜΑΡΕC, CΟCÚΛÁC.
 ΔΙΨΙCΘΑC, 1 Π-Α., CΥΝ ΒΥΑΔΑCÓ ΛΕ,
 1 ΨΤΕΟ.
 ΔΙΨΙΛΕΟC, ΒΥΙΛΕ ΣΝÁΜΑ, ΛÓΙΜ.
 ΔΙΨΙΘΕΙC, ΣΑΙΨΒΕΑC, ΣΕΛÚC.
 ΔΙΨΤΕ, ΑΗ ΑΗ Α. ΣΙΝ, ΜΑΡ ΣΙΝ,
 ΣΑ ΡΙCΘΕ ΣΙΝ.
 ΔΙΨΤΕΑC, ΔΕCΑΙΝΙ, ΡΑΙΨΤΕΑC.
 ΔΙΨΙΜ, CÓΝΑΙΜ.
 ΔΙΨΙC, ΜΑCΛÚ.
 ΔΙΨΙCΙΜ, ΜΑCΛΑΙΜ, ΛΟCΤΑΙΜ.
 ΔΙΨΙCΕ, Α ΗΑ, ΑC Α ΗΑ., ΙΝΑ
 ΨΙΑΨ, ΨÁ ΨΙC.
 ΔΙΨΙΘΕΑΨ, ΛΥCΤ CÓΝΑΙCΕ, ΔΙC
 CÓΝΑΙCΕ.
 ΑΛΛΨΜΥΡΑC, CΟΙΜΕΨΙC.
 ΑΛΛΨΜΥΡΕC, CΟΙΜΕΨΙC.
 ΑΛΨΑΙΜ, ΙCΙΜ ΨΟ ΤΑΡΑΨ ΨΕ
 ΨΕΑΜΑΝΝΑ ΜÓΡΑ.
 ΑΛΨΑΜΑΙΜ, ΟΙΛΙΜ, ΝΙΜ ΒΑΝΑΛ-
 ΤΡΑCΤΕ ΔΡ.
 ΑΨΑC, ΙΟΝΨΨ.
 ΑΨΨΑΝ, CΡΥΑCÁC.
 ΑΨΑCΑΙΜ, ΨΟCΑΡ, ΨΙΟΒÁΙ.
 ΑΨΑCΑΙ, CΟΒΑΙΝC, ΒÁΒÁΙ.
 ΑΨ-ΑCΨΑΙΝΝ, ΒΑΨΡΑ ΔCΨΑΙΝΝΟ,
 ΛΑΨΟ.
 ΑΨΒΑΙΝΝΟ, ΛΑΨΟ.
 ΑΨΒΥΜΕCΑ, ΜΙ-CΥΜΕCΑ
 ΑΨΡΑ, CΤΟΙΡΜ.
 ΑΨΟΡΛΑΝΝ, CΡΕΑCÁCÓ, CCIOS,
 CΡΥΑCΑΝ.
 ΑΨΡΑΨ, ΛΑCÓ.
 ΑΨΨÓ, CΡΥΑCΑΝ, ΜΙ-CΟΜΠΟΙΡΟ.
 ΑΨ CΘΑΝΑ, ΠΕΙCΙΝ.
 ΑΨΡΑCΕCΑ, ΛÁΙΤΟΙΡ, CΥΨΑCΤΕC.
 ΑΨΡΑΨΙCΘΕ, CCIOS, CΥΜΑC ΔΙΡ.
 ΑΨΑC=ΡΑCÁC.
 ΑΨΑΨ, ΡΕΙCΙΟ, ΔΙΝΨΙ.
 ΑΨΑΨ, ΤΑΜΑΙ, ΔΕCΑΡ ΑΜΑ

ΔΨΑΡΕCΑ, ΣΙΝΣΕΑΡ, ΟΙΨΡΕΑCΤ.
 ΨΑΨΑΝ=ΒΙCΘΑΡ.
 ΒΑΨΨ, CΙΝΕÁΙ ΕΙΝ Α ΙΨΕΑC CΟΡ-
 ΡÁΙΝ.
 ΒΑΨΛΛΑC, ΒΡΕΑC.
 ΒΑΨΜΑΝ=ΒΙCΘΑΡ.
 ΒΑΨΛÁΙΝ, ΡΑΨ ΝΑ ΛÁΙΜΟ ΨΟ ΨΕΨ
 ΑΗ ΥΙΛΛΟ.
 ΒΑΨC-ΛÓΙΜ, ΛÓΙΜ ΤΟΒΑΝΝ.
 ΒΑΨC, ΛΟΨ.
 ΒΕΨΙCΙΝ, ΔΙΝΨΙ ΠΙΑΙΜ ("BEAR" ΣΑ
 ΜΨΘΑΡΑ).
 ΒΙΛΕ, CΡΑΝΝ.
 ΒΙCΘΑ, ΠΑΨΑΨΟ.
 ΒΙC, (ΨΙΝ. ΒΕCΕCΑ), ΑΗ ΨΟΜΑΝ.
 ΒΙC-ΒΥΑCÓ, Α ΡΑΨ ΒΥΑ 1 ΨCΟΝΑΨ
 ΛΕΙC.
 ΒΙΛÁCΑΙΜ, CΟCΡΑΨΙΜ ΨΟ ΒΙΛÁCΤΙΑΡ.
 ΒΙCΨ, ΒΙCΨΙΡΟ ΒΕΑC.
 ΒΨCΘΑ, ΡΑΡΡΑΨΟ.
 ΒΨC, ΒΨCÁΝ, ΤΕΑC ΒΕΑC ΕΑΨΟΡΟΜ.
 ΒΡΑCΑΨ, ΒΡΕΑΜΑC, ΣΙΛΕΑΨ Α
 ΤΑΨΑC ΟΝ ΤΨΨΙΛ.
 ΒΡΑCΑΨ, ΒΡΕΑΜΑC, ΣΙΛΤΕΑC.
 ΒΡΑΨΨΕΑΝΑC, ΨΕΨΒΕΑΝΝ, ΠΡΙCΘ-
 ΨΝΑCΤ.
 ΒΡΕΑΝΑΙΜ, ΕΙΡΙΜ ΒΡΕΑΝ, ΛΟΒΑΙΜ.
 ΒΡΙΑCΑΡ, ΙC Β. ΨΟΜ, ΨΕΑΛΑΙΜ.
 ΒΡΟΨ, CΡΥΑCÁC, ΠΡΙCΘΨΝΑCΤ,
 ΨΕΨΒΕΑΝΝ.
 ΒΡΟΨΝΝ-ΡΑΨΙΝΨ, ΡΑΨΙΝΨ ΝÓ
 ΛΕCΑΝ ΙΝΑ CΑΒΑΙ.
 ΒΡΨCΘΕ, ΣΡΥC ΛÁΙΤΟΙΡ.
 ΒΡΨCΤΑΙΜ, ΡΙCΙΜ 1 ΜΟ ΣΡΥC
 ΛÁΙΤΟΙΡ.
 ΒΡΨΨΨΨΙΛ, CΟCÚΙΛ ΛΕ ΔΙΝΨΙ.
 ΒΡΨΙΝΝΟ, ΨΟ Β. ΑΗ ΒΡÁCΑ, ΨΟ
 ΨΟΟ.
 ΒΡΨΨΙΝ, ΨΨΝ.
 ΒΥΑΨΙΝΕΑΨ, CΟΙΜΙΝC.
 ΒΥΙΝΝΟ, ΙΜΟΑΙ, CÓΡΑΙΝΝ.
 ΒΥΙΝΝΟ, ΣΡΥC ΡΑΒΑΡΕC.
 ΒΥΑΡΑΝ, CΛΟΨΟ.
 CΑC-ΜΙΛΕ, ΣΑΨΨΟΨΙΡ, ΟΨΛÁC.
 CΑΝΑΙΜ, ΨΕΙΡΙΜ (ΟΝ ΒΡΕΨΙΜ
 CΘΑΝΝΑ ΑΗ ΦΟCΑΙ "CΑΙΝC").
 CΑCΙΜΕΑC, ΣΕΨΙΜΕ ; 1 ΨC. CΟΨΡÁ,
 ΑΨ CΟΨΡÁ ΨΟ ΣΕΨΙΝ.
 CΑCΨΨΑΨ, CΟΒΑΙΝC.
 CΑΡCΑΙΝ, ΠΡΙCΘΨΝ.

CAITANNAC, CAIRDIÚIL.
CAHSA, CAOIN, SÉIH.
CEILIÚRAIM, FÁSAIM SLÁN.
CEITIN, DINNÍ COATAIR-COSAC.
CIAN, FAD; FADA.
CIAPÁLAC, ACRAHNA.
CIÓ TRÁCTE, LEASAN É SEO A TOS-
 NAOS ABHAIRE, ZAN MÓRAN
 BRÍ ANH; IS IONANN É
 AFSUS "ANSIN" SA ZCÁS
 CÉANNA.
CIONH, AN A ZO., ROMPU, OS A
 ZCOHAIH.
CIORRAIM, ZCARRAIM, STRACAIM.
CLAZ-SÚIL, CLOS-, SÚIL MÓR.
CLAIS, TRINSE NÓ OÍZ; TAOS AN
 ÉLAIÓIH ÓN THOIM I LÁR NA
 LAIHNE ZO OÍ AN FAOAR.
CLAIH-BÉAL, BÉAL A BFUL ZALAR
 ZRÁHNA CRAICINN AIR.
CLAOCLAIM, ATRAÍM.
CLIAÉ, CIPE NÓ THEAM ULÚC
 SAIZOÍURÁI; C. BEARNAN
 CÉAO, CIPE CÉAO SAIZOÍUR
 AZ COSAINT BEARNA.
CNEÁ, ZOIN.
CNEÁC, ZONTA.
CNEAS, CRAICEANN.
COÓALI, DOS AN ÉRAIMH, CUIO DE
 A BEAO TIUB CRUINN, COSÚIL
 LE SCEAC.
COONOMAÓ, BEIT COIH MAIT.
COFAC, ÁR, SCRIOB (?).
COIZEADAL, TORANN, CEOL.
COIHÓTHACÉTE, CUIOETHAC, ZARTOÁIL.
COIHINCE, COSAINT, CEATRÚ AN-
 AMA.
COIHNFOLL, IONTAOIB; ZO HPION-
 NAM TO É., ZO BPAIZIMIO
 AMAÉ AN INTAOBHITE TÚ.
COIHRE, POTA MÓR.
COIHREITE, MAISICÓ—MAR ZEALL
 AR AN ZCRAICEANN (COIRE)
 A BÍ CURÉA AIR.
COLZ, CLAIÓEAM, FAOAR.
COHALLAIM, ZEALLAIM É A COIH-
 LIONAÓ.
COHÍFAD, AN FAD CÉANNA.
COHILANN, COIHRAE, TROIO.
COHILION, AN LION NÓ AN UIHIR
 ÉCÉANNA.
COHIMMAIM, MAIM; COIHMAIOS,
 AIMS. CAITE, ZÚ UAC.

COIHNEASA, ZAIHE.
COMPAH CLÉIBO, LÁR UÉTA.
CONAID, SLÍ.
CONFAD, FÍOCHAIHE, BUILE.
CONHAB, AUMATO LE HAZAIÓ TINE.
COH, CASAO.
CONAÍOCTE, DEIHNIÚ, DEARHÚ.
COH, BEANN.
COSCAN, ÁR, CREAC.
COSCANÉAC, MILLTEAC, ZOINEAC.
COSCHAIM, ZEARRAIM, LOITIM,
 STRACAIM; FEANNAIM, BAIN-
 IM AN CRAICEANN DE.
CRÁZ, CRÚB.
CRAOISEAC, SLEA.
CRAOS, SCORHAC.
CRÉACÉTE, ZOIN.
CRÉACÉZAC, ZONTA; SLÁN-É., SLÁN
 ÓNA ZONA.
CRÉACETHAIM, ZOINIM.
CRHEIMIM, ÍTIM, BAINIM ZHEIM AS.
CRHOETHAIM, CRITIM.
CRÓ, FUIL; CRÓ-LINHTO(AC), LE
 LOÉA FOLA.
CRÓB, LÁIH.
CRÓ CAÉA, AN CEARCAL NÓ FÁIHNE
 A BÍOS TIMPEALL AR ÉTRODÁI.
CRÚ, FOIC CRÓ.
CUAS, POLL, UAIH.
CUASÁN, POLL NÓ SCOITE.
CUBAIS, COINSIAS.
CUIBHEAC, CEANZAL.
CUIBHÍM, CEANZLAIM.
CUIBHEACZA, PLÉIBIÚR, ZHEANN.
CÚINSE, CONRAD, MARZAO, COIN-
 NÍOLL.
CUIHPÉTE, NIHMEAC, MAIHSEAC.
CUISTO, CAOL NA LAIME.
CUISTLEANNAC, LAÍTOIR IS NA FÉIT-
 EACA.
CUIHÁL, BEAN FHEASTAII, BAN-
 TSEIRBÍSEAC.
CUMAS, CUIHACÉ; AR BUR ZC., FÁ
 BUR ZCUIHACÉ.
CUNACÁN, BAO BEAZ.
CURAO, LAOC.
CURAZA, LAOCÓA.
UÁIL, CRUINIÚ, IONAO COIHNO; FÁ
 Ó., I OTRCO.
UÁILIM, TUGAIM, ROIHIM.
UAHARÉA, FÍOCHAIH, BARHARÉA.
UADH-CÉANZAL, CEANZAL ZÉAR,
 OIAN.

DÁSACTE, FIOCTHAIRE, MISENEAC.
 DÁSACTAC, FIOCTHAR, MISENIÚIL.
 DEADHAIÚ, CAT.
 DEAD, FIACAIL.
 DEALÚ, CUSULACTE, DÉANAM.
 DEANÚ, CUNICE, DEIMIN.
 DEANZANN ARIM OIRM, ZERRANN
 SE ME.
 DEASAIM, SOCRAIM ZO DEAS.
 DEO, FÁ Ú., FÁ ÚDIREADÚ, AR
 UCTHOADÚ.
 DEOIM, COIL.
 DIAMAIN, NAC ÚFUIL EOLAS AIR,
 ÁIC ÚORCA, RÚPTA.
 DÍCEANNAIM, BAINIM AN CLOIG-
 EANN DE.
 DÍL, DÍOLTAS.
 DÍL, MUIRNEAC, ZRÁMAR.
 DÍOCHA, DÍOCHRAISEAC.
 DÍOCHAC, DÍOCHRAISEAC, FUINNIÚIL.
 DÍOLAIM, BAINIM DÍOLTAS AMAC
 I.
 DÍOSCAIR, TAPATÚ.
 DÍOCTAIM, IMRIM ÁR AR, LAZDAIM
 LÍON.
 DÍNEAC, ZAC NO., CAUL ÚIREAC.
 DÍE, BOIRE.
 DÍE, EASPA.
 DÍEAC, EASBAC.
 DÍE-LÁITNIÚ, ÁR, SERIOS.
 DÍÚE, CUITO CIUB, TUIS.
 DLÚEAIM, ZEANNAIM, TUGAIM ZAR.
 DOCHRAISEAC, CRUAIÚ, DAINZEAN.
 DOZNA, BRÓN, BRISEADÚ CROI.
 DOZRAING, CRUACAN, DOCHAR.
 DÓID, DORN.
 DÓIG, DOM Ú., IS DÓIG LIOM.
 DOILPE, DIAMNEAC, URAIOCTAC.
 DOILIOS, BRÓN, AIFÓALA.
 DOIMIN, ÁIC DOIMIN, POLL.
 DORAD, AŽAIRÚ.
 DORNG, BUION.
 DUA, CRIUBLÓID, CRUACAN.
 DÚIL, DUINO, CREATÚR.
 DUINSIÚN, PRÍOSÚN, CILLÍN.
 ÉACTAC, IONACT.
 ÉACTEANN, DUINE Ó ÉIR DOIM-
 TIÓC.
 ÉACTEANNAC, DUINE Ó ÉIR DOIM-
 TIÓC.
 ÉADÁIL, SAIBREAS.
 ÉAZOINLANN, BRISEADÚ CATÁ, CRÁ.
 ÉAZOSZ, DEALNAH COIRP.

ÉALTA, SCORA ÉAN.
 ÉASCA, ZOLAC.
 ÉASMAITE, MASLA.
 ÉIZEAN, CRUACÍS.
 ÉIM, CAOINIM.
 ÉINIC, CÚITEAH.
 ÉOLÉAIRE, BRÓN, ZRUAMACT.
 FALTANAS, PAITHOZAS.
 FAOLÓÚ, MAC TÍRE.
 FANNAÚ, FOČAIR.
 FÁS, FOLMAS.
 FEACAIM, LÚDAIM, CROMAIM.
 FEACT, UAIR.
 FEANAIM, CUIRIM AR FÁIL.
 FEANA-POC, ZABAR FIREANN.
 FEANB, FIA.
 FEIZ, DIAN, ZÉAR.
 FÉINNEADÚ, LAOC.
 FIA-ÉAILLEAC, CAILLEAC FÍAIN,
 CAILLEAC BUILE.
 FIA-SCREAD, SCREAO FÍAIN, ZÉAR.
 FIOB, COILL, CREAM.
 FIONNAIM, ŽEIBIM EOLAS NÓ FIOS.
 FÍOS, AISLING, BRIONGLÓID.
 FLANN, DEAZ.
 FOINDEANZAIM, DÉANAIM DEAZZ
 (.I. CUIRIM FUIL LE).
 FÓIRIM, TUGAIM CABAIR, FUA-
 CLAIM.
 FÓINTEIN, CABAIR, FUACLAIM.
 FÓISC, CAORA BAINNEAN DÍANA.
 FOLÉAIM, CLÍROAIM.
 FOLÚM, EITILT.
 FORDEANZAIM, DÉANAIM DEAZZ
 (.I. CUIRIM FUIL LE).
 FORNNA, SLINNEÁN, ZUALA.
 FORTACT, FUACLAIM, CABRÚ.
 FOČAR, ZLEANN.
 FPAOC, FIOCTHAIRE.
 FPIOCTÁILIM, FREASTALAIM.
 FUAOAIM, BEIRIM LIOM FÁ ČEILT
 NÓ ZO TAPATÚ.
 FUAZAN, LÁN O'FUAT, 142. IS
 IONANN DE ŽNÁT Ó AZUS
 "UAFAR".
 FUAZOITHEAC, ZÉAR, MÍ-ÉOL-
 MAR.
 FUILIM, CUIRIM FUIL LE, ŽOINIM.
 FUIRIM, FANAIM.
 FURTACT, CABAIR, FUACLAIM.
 ŽÁIFAC, CONČUREAC, FIOCTHAR
 ŽAIL, FIOCTHAIRE, MISENEAC.

ḡaineam ḡéideam, ḡaineam
 ḡéite a ḡloḡpaḡ uine.
ḡaisce, laocás, meannma laoió,
 cróḡaó; ḡníomarta cróḡa.
ḡaisciúil, laocáa, cróḡa.
ḡalaó, misniúil.
ḡeanán, caoineadó, ḡioscán.
ḡeilte ḡlinne, cineál uapásac
 éin (?), nó b'féidir uine
 fiáin nó cineál veamain—
 ní a b'ri cinnte.
ḡeimeal, ceangal, slabra.
ḡib ea, mar sin féin.
ḡinclióó, uraíóó.
ḡlac, uorn.
ḡléine, an toḡa, an cúit is
 fearr.
ḡleo, caé, troit.
ḡliaire, trodaí.
ḡlonnac, a raib móran ḡníom
 calma véanta aige.
ḡodaim, piocaim nó ḡlanaim
 le mo ḡob.
ḡoin ḡalann, uine atá ḡonta
 ḡo mór sa ḡcaoi ar cosúil le
 chriácar é.
ḡoinim, ḡlaويم mar ainm ar.
ḡonta, ḡéar.
ḡráinim, tá ḡráin aḡam ar.
ḡráiniúil, ḡráinna, pianímar.
ḡreann, ḡean, cion.
ḡreannaím, ḡriosaim, tiom-
 áinim.
ḡreasaim, ḡriosaim.
ḡrian, an talam in íóótar na
 fearraige.
ḡrinneall, an talam in íóótar
 na fearraige.
ḡuais, ḡadad, contúirt.
ḡus an, ḡo uéi an.
iaim, uínaim, uainḡnám.
ibim, ólaim.
ipeannaó, diaḡal.
il-vealbad, uacúil.
iméian, an-ḡaḡa.
imeḡlam, cuirim eaḡla inór
 ar.
imneasán, acraim, troit.
inneall, ḡléasad.
inneallta, lúpar.
íoc, uoc léiḡis, leiḡeas.
iomad, iomaíóó, comórtas.
iomḡadail, cloí.

iomnam, rámaíóó, seoltoíú-
 eaó.
iomtúsa, mairiur le, i ucaob.
ionacáan, putósa, inneac.
ioníam, ḡrámar.
ionnas, saibreas.
ionsaí, uá i., ḡo uéi é, ina éreo.
ionail, caé.
láma áiníte, ḡnó cinnte.
lán, an talam.
láóan, uo l., láitreaó, ar an
 láóair.
leabáin, ḡaḡa; tapadó, éascaíó.
leabhráim, buailim, stracaím,
 ḡoinim.
leacáan, craiceann.
léitmeac, láituir, calma.
leoim, ḡoinim.
leonaim, ḡoinim.
lias, cloé.
lingim, léimim.
liobarnaó, ar liobannaisḡ, aḡ
 titim scaoilte ina liobair.
loinne fióómaire.
loisneac, ḡéar, fióómar.
lonn, fióómar, fearḡac.
lonnac, fióómar.
los, uo l., as ué, trí.
luail, corraí.
luacáim, uoirim.
luim, l. pá., l. i úpianaise,
 mionnam uar.
lúineac, cosaime iarainn ar ué
 uine.
maoilim, barr sléibe.
maréain, beata, saol.
meabáin, doibneas, scléip.
meanball, seacrán, vearmad
 meirb, fann, las.
meirpeacé, anbaime, laige.
meirḡeac, a b'puil uacé nó cov-
 úlacé na meirḡe ar a
 craiceann (mar beaó ón
 ḡḡalaḡ breac).
mias, pláca nó soiteac leacáan.
míle, saḡtoíur, laoc.
mioscais, mailis, uoc-rún.
mír, píosa beaḡ.
mís=mí (t.caó).
monḡ, ḡruaisḡ, pionnac a bios
 ar muineál an éapail.
monc, carn.
moélac, ḡruaḡac, clúmac.

áiníḡ a ḡean ḡáine air, éainíḡ
 ḡáine ar a báil.
 muirpead = marbóu.
 naḡair = naḡair nime.
 noc, mór óiríneasta; noc do
 bí a bí.
 nuall, secead.
 nuise, ḡo n., ḡo tóí.
 oḡan, uonn.
 oíḡeab, bás.
 oíḡean méiseála, soíḡeab a
 ḡuircear ḡac cineál uríto-
 air agus salacair ann.
 óinníu, amabán.
 óinnídiúil, amaitheab, baob.
 oirḡeare, a beir ingníoma,
 fársa.
 oirpíḡeab, ceol.
 oirleab, marú.
 ollpíast, píast mór.
 oncú, cú ve cineál an-ḡioḡmar,
 mac tíre.
 orḡán, píosa, stumpa.
 os = os cionn.
 oḡab, sos, sead.
 oḡcall = ancall.
 pḡáinn, ḡíḡean, ḡá.
 puiseleab, a mbíonn síleab uair.
 raḡarḡas tarte, an-tart.
 rad, do, tó tús.
 ráis, ruacar tobann.
 raon, n. maḡma, tairḡab,
 briseab fása.
 raḡcḡmar, ḡioḡmar.
 réir, dá n., umal tó, fá na
 orḡuice.
 rí-ḡeangal, ceangal an-ḡéar
 ve cineál éigin.
 rizim, sroicim.
 rinn, barr.
 roḡcain, sroicinc.
 roicim, sroicim.
 roscaé, súileab.
 saḡail, cosúlaect.
 saḡeab, nimneab.
 saon, uasal.
 scaball, lúireab, cosainḡ ian-
 ainḡ ar uḡ ḡuine.
 scaob, seaca, tréad.
 sceimle, eagla mór.
 spoon, eagla.
 sciamac, álainn, uacúil.
 scios, tuirse.

scoḡaim, ḡearraim, bainim.
 scroḡ-muineál, muineál fása
 tanaí.
 seada, tairis.
 seadab, tart.
 seilḡ, an ruo a bíos tó fáab, nó
 an luḡt fiaḡ.
 sí, ruacar, ionnai.
 siocaim, ábar, cúis.
 siot, siocaim.
 síḡeoilce, suaimneab.
 sí-ḡada, ró-ḡasa, an-ḡada.
 slánafoct, veimniú, vearbú.
 slim, lag, tanaí.
 slioct, clann.
 smunla, focal tḡoc-measa ar
 an ḡcloigeann nó ar an
 aḡair.
 soc, srón maḡa.
 soḡaí, slua.
 soilbir, súc.
 so-meannmaé, meḡoreab, doib-
 neasaé.
 spás, cos, tḡoíḡ.
 spólaim, ḡearraim, mion-
 ḡearraim.
 sracaim = stracaim.
 sraoilim, stracaim.
 sraonaim, scaipim.
 sreacaim, scaipim.
 scair-ḡiacail, ḡiacail fása.
 seacaim, stracaim, tarrainḡim
 ḡo tobann.
 seḡeab, fear óḡ, ḡiolla.
 sraoilim, feic sraoilim.
 seua-leaḡ an troma, an cuio
 ven tḡoim ó na slimeáin
 ḡo tóí na ḡuaille.
 suair, eolas, saioct.
 súil, cuirḡí bun súil do, ná
 bíḡí aḡ súil leis.
 tabab, éileam, bailtú, tóḡainc.
 tábaect, cumact, tortúlaect.
 tacaḡ, cruimní, bailtú.
 tairc, láidir.
 tairc, tḡua, tḡócaire.
 tairí, laise, fanncais.
 táim, tinnas.
 táim-néalla, laise, fanncais.
 taosḡaim, doicim.
 tarcaisne, ráire, masla.
 teanóainḡ, pionḡar.

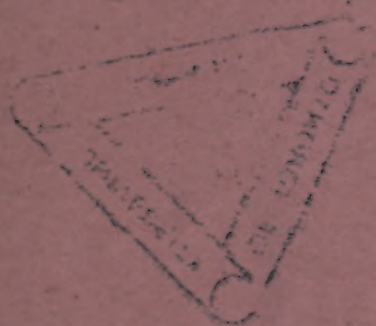
ἑδανθεαίτε, κυρέα ἰ ὄρεαντα
 (.i. ἰν διε πάρῳ φίτοιρ
 ἰνεαὲτ ἀσ).
τέδανθαιμ, ἐδαίμ.
τεδασχαιμ, βαινιμ, ἑδανθαιμ.
τειλζιμ, καίτιμ.
τεορα = τρι.
τιμε, λαίσε, εαγλα.
τιννεασηαὲ, φιοῆμαρ.
τιομσαίμ, cruinním.
τιομσú, cruinníú.
τιονσχαιμ, τοςθαίμ.
τιονσχαιμ, τοςθú, τús.
τιλάετ, λαίσε, τuirse.
τιλάσ, λαίσε, φαίτιος.
τοθαὲ, εἰλεαμ, bailiú, τόσαιντ
 τοῆμαρ, suirí.
τοιόιμ, θεαίραμ, κοσúλαετ.
τοιρέιμ suaín, σάμ-ῶτολαὲ.
τοιρθεασχαιμ, νεαμῶεαθαίμ,
 οροαίμ ἑαν.
τοισε, cuspoira, φάετ.
τολζάηαὲ, cruaió τιαη.
τολλαιμ, níμ poll ἰ.
τορε, muc φῖρεαν.
τραοῶαιμ, τuirsim, λαζαίμ;
 μαραίμ.
τραῶστα, ἑο θε., ἑο ὄτι ἀνοίς.
τραῶθαν, φuinníúil.
τραῶλλαμ, εἰθεαὲ, ἑλέαθαὲ,
 φειστεαs.
τρεαs, κοίμαρ.
τρεασχαινε, λεαζαν.
τρεασχαιμ, λεαζαιμ.
τρείς, βυα.

τρείσιμ, βυαίμ.
τρηίετ, λαs, τuirseαὲ.
τρηιῶετ, φλοιῶετ, τιαρνα.
τρηοστ, τωραη σιúil.
τρηυα, τυινη α μθεαὲ τρηυα ὄῶ.
τρηυαίλλ, εἰυῶαὲ νό ταισεαὲ ἀη
 εἰλιῶίμ.
τρηυιό, τρηυισεαρετ.
τρηυισεαρεαὲ, τρηυαῶαὲ, mí-
 στυαμα.
τρηυισηαιμ, βυαίλιμ, ιονθαίμ.
τρηυαιμ ἀs, καίτιμ (οἶε, ἑc.).
τρηυιλλαιμ, φάιζ, τρηυαρεααί.
τρηυιςιúil, λάιτοιρ.
τρηυιλοαὲ, βρηιοταὲ, παὲ ἑφέαυ-
 ανη λαθαίρε ἰ ἑσεαρετ.

υαίσηεαὲ, ἀοναρεαὲ.
υαίλλ, screaυ.
υαιη, ἀμ, φαίλλ.
υαιηαν, εαγλα μῶρ; θεαίραμ α
 κυιρθεαὲ εαγλα ἀη ὄαοινη.
υαῶαὲ, ἀοναρ.
υαφαν, υαφάσαὲ, scanruil.
υαῶλῶη, καοινηαὲ, εαζαοιη.
ύιη, ταλαίμ, κρέ.
υηαίολι, βρείετ, τέαημαί.
υηῆρῶη, ἑρῶηαετ.
υηλαί, τιαη-βυαλαὲ, κοίμαρ.
υηλαίῶετ, τιαη-βυαλαὲ, κοίμαρ.
υηλαη, κραη.
υησα, κυαίλλε λάιτοιρ (κοσúil
 leis na κυαίλλι ἀη ὄα ἑαῶῶ
 ὄοραίς).
υησα = φυσα.

CLÓDÓIRÍ UÍ MATHÚNA
SRÁIO AN ABRAIS
ÁC CLÍAC

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

